

ANALYSE
PARKVISIE
BEPLANTING

Revitalisering Burg. Boeremapark

Beplanting staat centraal

Het revitaliseren van het Boeremapark houdt in dat het park weer een frisse uitstraling krijgt, met representatieve beplanting verantwoord voor de Engelse landschapsstijl. Sierwaarde, beleving, maar ook realistische ingrepen krijgen balans in dit plan. Ongewenste plantsoorten doen afbreuk aan de uitstraling die het park te bieden heeft. Daar komt nu verandering in.

- Modern Monuments -

Colofon

Titel:	Revitalisering Burgemeester Boeremapark
Auteurs:	Jildert de Boer Yvette Drenth Roel Geurts Tom van Heeswijk Marijke Hofstra Laura Knoops Wilko van Ommeren
Datum:	11 januari 2013
Uitgaveplaats:	Velp
Opdrachtgever:	Stichting Burgemeester Boeremapark
Begeleiding:	W. Verhoeven Hogeschool van Hall-Larenstein Larensteinselaan 26/A 6882CT Velp gld Tel: 026 369569
<i>Foto omslag:</i>	<i>Laura Knoops, 14 september 2012</i>

Revitalisering Burgemeester Boeremapark

“ Adviesrapport over de toekomstvisie van het Boeremapark ”

Voorwoord

Veel Harenaars, jong en oud, genieten elke dag weer van het Burgemeester Boeremapark, zoals velen dat voor hen sinds 1935 hebben gedaan. Weinigen beseffen dat het park zo'n tachtig jaar geleden met bloed, zweet en tranen is aangelegd in het kader van de werkverschaffing tijdens de crisis.

Korte historie van het Boeremapark

Haren ontwikkelde zich in de periode 1910-1935 onder de bezielende leiding van burgemeester Boerema van bescheiden dorp tot villadorp. De burgemeester had ambitie en wilde Haren uit laten groeien tot vestigingsplaats van de beter gesitueerde forenzen uit de stad Groningen en Ommelanden.

In de dertiger jaren heerste er door de crisis een enorme werkloosheid, ook in de gemeente Haren. De gemeente besloot in 1933 in het kader van de werkverschaffing een vijver te graven en een park aan te leggen in het drassige Lokveen. Van nature liep veel water naar dit gebied en door de slechte bodemgesteldheid was het toch ongeschikt om te bebouwen. Het karwei werd geklaard door noeste arbeid van werklozen met scheppen en kruiwagens.

De vijver kreeg een bergingsfunctie en ving het overtollig regenwater uit de omgeving op. Rond de vijver, in de vorm van een eend, werd een park aangelegd met recreatieve mogelijkheden. En zo werd het nuttige met het aangename verenigd.

Het park heeft een oppervlakte van 4,2 hectare. Het ontwerp in Engelse landschapsstijl kwam van de Dienst Gemeentewerken en doet sterk denken aan de ontwerpen van de beroemde Nederlandse tuin- en landschaps architect Leonard Springer (1855 - 1940). Het beplantingsplan voorzag in een gevarieerde mengeling van boom- en heestersoorten. Toen het werk in 1935 werd voltooid overleed de geliefde burgemeester

van Haren. Als eerbetoon kreeg het park zijn naam: Burgemeester Boeremapark. Betrokken burgers schonken dieren aan het park, zodat zelfs een klein hertenkamp kon worden ingericht. Dat was een attractie voor kinderen, die de herten en pauwen brood kwamen brengen. In de winter was de vijver een ijsbaan met een hoog Anton Pieck-gehalte.

Bijna tachtig jaar na de aanleg heeft het park een mooi bestand volgroeide bomen, een fraaie verzameling rododendrons en nog steeds een hertenkampje. Jong en oud genieten er dagelijks van. Het park heeft nog steeds allure, maar heeft de afgelopen decennia wel glans verloren. ondanks de status van gemeentelijk monument.

Verval

Onder druk van bezuinigingen werd begin jaren negentig besloten over te gaan op extensief onderhoud. Daardoor is het park in een neerwaartse spiraal terechtgekomen. Een aantal mooie bomen is verdwenen en woekerende soorten konden jarenlang ongestoord hun gang gaan, waardoor het park tegenwoordig een wat verwilderd beeld heeft. Met het grondig uitbaggeren van de vijver in de jaren negentig verdwenen ook de prachtige waterlelies en is de waterkwaliteit verslechterd.

Een groep bezorgde omwonenden trok zich het verval van het park aan en heeft eind 2010 de Stichting Burgemeester Boeremapark opgericht met als primair doel het park in oude luister te herstellen en er voor te zorgen dat de inwoners van Haren nu en in de toekomst optimaal kunnen genieten van de unieke kwaliteiten van het park. Daarvoor zijn met hulp van veel enthousiaste vrijwilligers uit de omgeving diverse acties uitgevoerd, zoals de oprepperdagen en de jaarlijkse nationale Dag van het Park. Ook werden begin 2012 afspraken gemaakt met de gemeente Haren over pro-actieve samenwerking.

Visie

Om het park in oude luister te herstellen is een gedegen visie nodig, een kompas voor de toekomst. De expertise voor de visie werd georganiseerd door een samenwerking aan te gaan met de Hogeschool Van Hall Larenstein uit Velp, een opleidingsinstituut op het gebied van onder meer tuin- en landschapsinrichting. Een groep van zeven enthousiaste studenten, onder de naam Modern Monuments, werd bereid gevonden met ons een visie te ontwikkelen op het herstel en toekomstig beheer van het Boeremapark. Dit proces werd begeleid door een even enthousiaste groep vrijwilligers uit het netwerk van de stichting.

Het resultaat van deze vruchtbare samenwerking mag er wezen. We hebben nu een toekomstbeeld voor ogen met oplossingsrichtingen. De komende jaren gaan we aan de slag met dit beeld voor ogen.

We beseffen goed dat dit een proces voor de lange termijn wordt. De beperkte financiële ruimte van de gemeente dwingt tot gefaseerde uitvoering. Wij willen als stichting op basis van deze visie fondsen en krachten werven voor deelprojecten die in nauwe samenwerking met de gemeente tot uitvoering worden gebracht. Zo willen wij het Burgemeester Boeremapark in oude luister herstellen en behouden voor de huidige en toekomstige generatie.

Wij danken Modern Monuments en de begeleidingsgroep voor hun creativiteit en grote inzet bij de totstandkoming van deze visie.

Het bestuur van de Stichting Burgemeester Boeremapark
 Simon Gorter
 Renny Werkman
 Sjoerdje Hiddema
 Gerda van der Wier
 Eric Blokhuisen
 Cor Harms

Samenvatting

Haren heeft zich in de periode 1910 tot 1935 ontwikkelt van dorp tot villadorp. Onder leiding van burgemeester Boerema is Haren uitgegroeid tot een vestigingsplaats voor welgestelden. Als gevolg van de werkloosheid in de jaren 30, is men gestart met de aanleg van het park ten behoeve van werkverschaffing. Het park heeft een oppervlakte van 4,2 hectare en is ontworpen door U. Nieuwenhuis in Engelse landschapsstijl. Toen het park in 1935 werd voltooid, overleed de burgemeester van Haren. Als eerbetoon kreeg het park de naam: Burgemeester Boeremapark.

Tachtig jaar naar aanleg heeft het park nog een mooi bomenbestand en een fraaie collectie aan rododendrons en andere heesters. Echter is de gemeente Haren, door bezuinigingen in de jaren 90, overgegaan op extensief beheer. Hierdoor is het park in verval geraakt. Ongewenste plantensoorten hebben het eens zo fraaie heesterbestand overwoekerd.

Modern Monuments is gevraagd om een gedegen visie neer te leggen voor de toekomst van het Burgemeester Boeremapark. In deze visie legt Modern Monuments doelstellingen neer, met betrekking tot beplanting, voor de toekomst. In de visie van Modern Monuments wordt benadrukt dat traditionele ontwerpkenmerken van de Engelse landschapsstijl in het park worden gehandhaafd en versterkt. Daarnaast is het Boeremaplein ondergewaardeerd aan de rest van het park terwijl het Boeremaplein als centrum fungeert van het Burgemeester Boeremapark. Dit plein dient een uitstraling te krijgen die het verdient. Daarnaast is de interactie tussen kind en natuur belangrijk. Hierin speelt het hertenkamp een belangrijke rol. Daarom word ook advies gegeven hoe de beleving van het hertenkamp voor kinderen kan worden verbeterd.

De uitwerking van de visie bestaat uit een masterplan, twee nieuwe toevoegingen in de vorm

statements welke het park een eigen identiteit geven, een herinrichtingsplan voor de beplanting, toekomstig beheerplan en een beknopt advies over de waterkwaliteit, de civieltechnische elementen en het hertenkamp. Het herinrichtingsplan van de beplanting bevat principe-oplossingen, herstel-ingrepen en volledig nieuw ingerichte plantvakken. Deze zijn onderverdeeld in negen principe uitwerkingen voorzien van selectiecriteria, technische plantinformatie en eventueel impressies. Aan de hand van een globale kostenraming wordt inzichtelijk gemaakt wat de kosten zijn voor de herinrichting van de beplanting. Middels een faseringsplan wordt advies gegeven over hoe te werk te gaan bij de herstelwerkzaamheden.

Inhoudsopgave

Voorwoord			
Samenvatting	4	6. Civieltechnische elementen en water	72
Inhoudsopgave	6	6.1 Brug	74
1. Inleiding	8	6.2 Beschoeiing	76
2. Inventarisatie en analyse	10	6.3 Verharding	77
2.1 Ligging en historie	14	6.4 Waterkwaliteit	78
2.2 Bodem en water	16	Bronvermelding	80
2.3 Massa ruimte	18		
2.4 Groenstructuur	19		
2.4.1 Huidige beplanting vak 1	21	Bijlage I: Definitief ontwerp	82
2.4.2 Huidige beplanting vak 2	22	Bijlage II: Beplantingslijst	84
2.4.3 Huidige beplanting vak 3	23	Bijlage III: Kostenoverzicht	86
2.4.4 Huidige beplanting vak 4	24	Bijlage IV: Berekeningen	88
2.4.5 Huidige beplanting vak 5	25		
2.4.6 Huidige beplanting vak 6	26		
2.4.7 Bomenconditie	27		
2.4.8 Prioriteitenkaart	28		
2.5 Routing en materialen	29		
2.6 Beleving en waardering	30		
2.7 Conclusies inventarisatie en analyse	32		
3. Visie en concept	34		
4. Definitief ontwerp	38		
4.1 Cultureel landschapspark	40		
4.2 Statements	42		
4.3 Uitwerking hertenkamp	44		
5. Uitwerking beplanting	46		
5.1 Groene randen rondom het park	48		
5.2 Representatieve randen plantvakken	49		
5.3 Uitwerkingen per vak	50		
5.3.1 Toekomstige beplanting vak 1	52		
5.3.2 Toekomstige beplanting vak 1a	54		
5.3.3 Toekomstige beplanting vak 2	56		
5.3.4 Toekomstige beplanting vak 3	58		
5.3.5 Toekomstige beplanting vak 4	60		
5.3.6 Toekomstige beplanting vak 5	62		
5.3.7 Toekomstige beplanting vak 6	64		
5.3.8 Toekomstige beplanting vak 7	66		
5.3.9 Toekomstige beplanting vak 8	68		
5.3.10 Toekomstige beplanting vak 9	70		

1. Inleiding

1. Inleiding

Boeremapark

Het Burgemeester Boeremapark met een groen karakter bevindt zich in de bebouwde kom van Haren, bij Groningen. Dit park is ontworpen vanuit de Engelse landschapstijl. De Engelse landschapstijl staat bekend om de afwisseling tussen massa's en ruimtes, zichtlijnen, water en vormgeving in vloeiende lijnen. Het park is wegens eerbetoon vernoemd naar burgemeester Boerema die in de jaren '30 van de 20e eeuw Haren onder zijn hoede nam. Burgemeester Boerema wilde Haren laten ontwikkelen van bescheiden dorp naar villadorp. Tegenwoordig heeft Haren dan ook de identiteit als het Wassenaar van het noorden.

In de jaren '30 van de vorige eeuw heerste er werkloosheid als gevolg van de crisis. In 1933 besloot de gemeente Haren een vijver met een park te laten aanleggen als werkverschaffing. De bestemde locatie bevindt zich op drassige veengrond en het water stroomt hier van nature naartoe. Omdat hier slecht op gebouwd kon worden, werd dit de locatie voor de vijver die tevens als waterberging dient. Overtollig hemelwater werd opgevangen en rondom de vijver kwamen recreatieve mogelijkheden. Toen het park in 1935 werd voltooid, is burgemeester Boerema overleden. Het park kreeg daardoor zijn naam. In de loop der jaren hadden bewoners van Haren dieren geschonken aan het park, met als resultaat een klein hertenkamp dat nu nog bestaat.

Het park heeft een oppervlakte van 4,2 hectare en is ontworpen door gemeentelijke architect U. Nieuwenhuis. Het park is ontworpen in vloeiende lijnen en bevat afwisselende open en gesloten ruimtes. Het park bevat karakteristieke elementen zoals een grote waterpartij, brug, rododendrongroepen en bijzondere oude bomen waarmee het voldoet aan de kenmerken van de Engelse landschapstijl. Het beplantingsplan bracht uiteindelijk een gevarieerde samenstelling van bomen en heesters.

Figuur 1.1: Herfstbeeld Boeremapark

Verval

Sinds de jaren '90 was de gemeente Haren genoodzaakt om te bezuinigen en kreeg het park extensief beheer. Ongewenste plantsoorten zoals braam en brandnetel konden de sierheesters zo overwoekeren. Dit ging ten koste van meer gewaardeerde soorten. Tevens is de vijver in deze periode grondig uitgebaggerd waarmee is geprobeerd de waterkwaliteit te verbeteren. Daaruit is het probleem zoals blauwalg ontstaan. Overvloedig bezoek van ganzen leidt tot vervuilde paden en pik- en vraatschade aan het gazon. Naar aanleiding van het verval is in 2010 de Stichting Burgemeester Boeremapark opgericht. Doel van de stichting is om het park in originele staat te herstellen zodat jong en oud weer optimaal kunnen genieten van het park.

Figuur 1.2: De fontein in het Boeremapark

Opdracht

In samenwerking met de Stichting Burgemeester Boeremapark wordt een plan gemaakt om het park in gewenste staat te herstellen. Aan de hand van een visie wordt de nieuwe beplanting beschreven met toekomstig beheer en fasering. Beplanting staat centraal en krijgt in het kader van de minor Stedelijke Beplanting op Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp de meeste aandacht. Naast de ingrepen voor de beplanting wordt ook gevisualiseerd hoe het eruit gaat zien. Tevens wordt een beknopt advies voor de waterkwaliteit aangereikt.

In verband met de recessie is in het plan rekening gehouden met de kosten. Er zal gestreefd worden naar een park waar op den duur extensief beheer kan worden toegepast waardoor de gemeente Haren de investering in het park kan terugverdienen. Uiteindelijk wordt er gestreefd naar een onderhoudsextensief park die haar bestaande kwaliteiten blijft behouden.

2. Inventarisatie en analyse

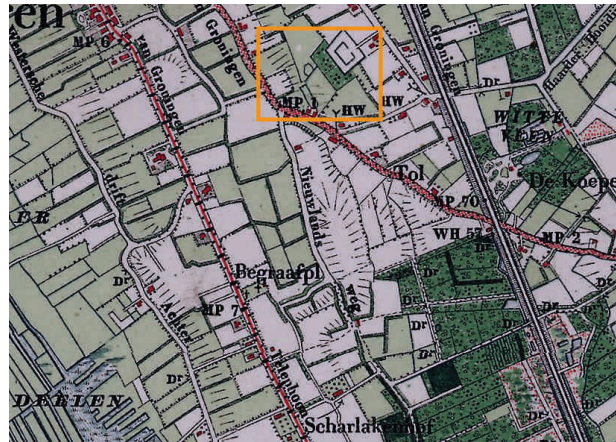

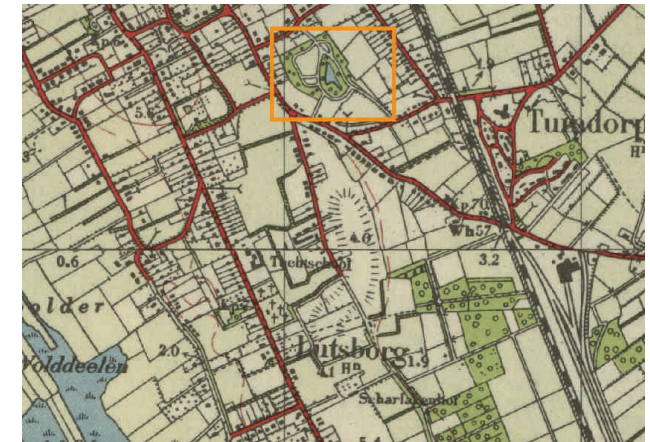
2.1 Ligging en historie

Ontstaan Boeremapark

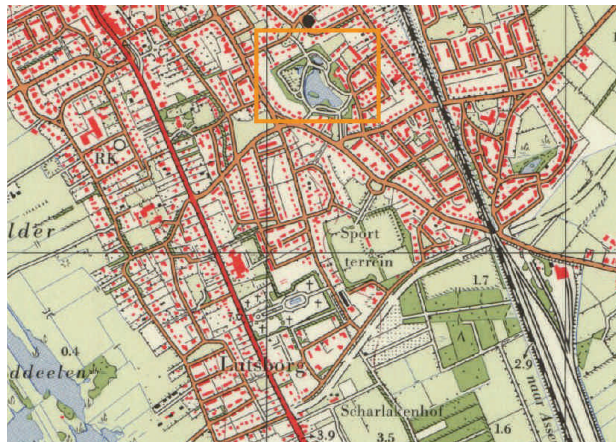
In 1933 is gestart met de aanleg van het Boeremapark. Dit ten behoeve van de werkverschaffing. Men groef een vijver in het drassige lokveen. (zie figuur 2.1 Burgemeester Boeremapark in 1900). Daar om heen werd een park aangelegd. De vijver kreeg een bergingsfunctie om het overtollige water uit de omgeving op te kunnen vangen. Twee jaar later, in 1935, was de aanleg van het park voltooid. In historisch kaartmateriaal wordt het park pas vanaf 1950 ingetekend (figuur 2.2). Op dat moment beschikt het park over drie entrees en een waterpartij zoals het ontwerp van U. Nieuwenhuis laat zien. (figuur 2.4) Historische kaarten laten zien dat zich daarna nog wijzigingen hebben voorgedaan; de entree aan de oostzijde is veranderd qua richting en tevens is er een extra entree bijgekomen aan de zuidzijde van het park. (figuur 2.3 Burgemeester Boeremapark in 1970).

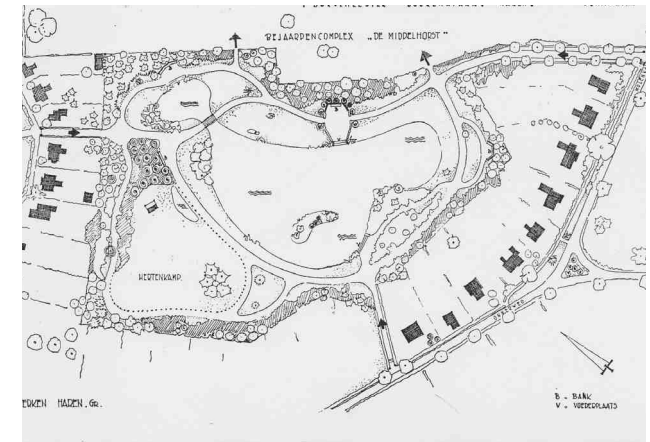
Figuur 2.1: Omgeving Haren in 1900

Figuur 2.2: Omgeving Haren in 1950

Figuur 2.3: Omgeving Haren in 1970

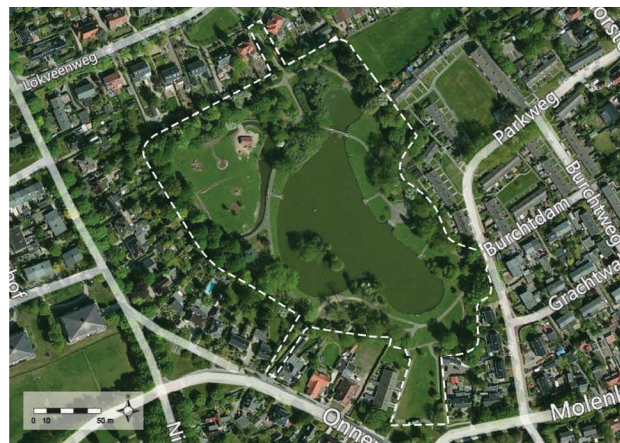
Figuur 2.4: Oorspronkelijk ontwerp U. Nieuwenhuis Burgemeester Boeremapark

Ligging en stedelijke context

Haren is een villadorp, dat ook wel het 'Wassenaar van het Noorden' genoemd wordt. Dat is terug te zien in het type bebouwing. De bebouwing direct grenzend aan het Burgemeester Boeremapark bestaat in het noorden en westen voornamelijk uit vrijstaande villa's en twee-onder-een-kap woningen. De meeste woningen zijn in de jaren 30 gebouwd. Aan de oostzijde van het park liggen seniorenwoningen en enkele appartementen. Opvallend is dat de meeste woningen met de achterzijde naar het park gericht zijn.

Op veel plekken kan er vanuit het park in de achtertuinen van de woningen gekeken worden hetgeen het beeld vanuit het park verstoort. Wel is er de wens van verschillende omwonenden om uitzicht op het park te hebben hetgeen heeft geresulteerd in het snoeien van parkbeplanting door de omwonenden zelf.

De kavelrichting is niet gerelateerd aan het park; de woningen zijn georiënteerd op de omliggende wegen. Het park vormt zich daarbinnen een eigen plek. In het park zelf bevindt zich een drietal gebouwen; de stal in het hertenkamp en tevens twee gebouwen voor onder andere elektriciteit en internet.

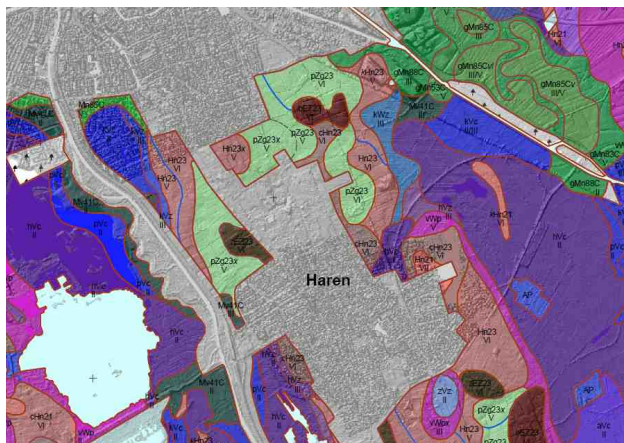

Figuur 2.5: Ligging Boeremapark

Figuur 2.6: Stedelijke context

2.2 Bodem en water

Figuur 2.7: Bodemkaart omgeving Haren

Figuur 2.8: Waterstructuurkaart Boeremapark

Figuur 2.9: Slechte waterkwaliteit vijver

Bodem

Het Burgemeester Boeremapark ligt in een overgangsgebied tussen zand (roodbruin), klei (groen) en veengrond (paars). Dit heeft te maken met de ontwikkelingen in het landschap na de laatste ijstijd. De dekzandruggen (roodbruin) die destijds zijn ontstaan waren prima woongebieden om de bevolking te beschermen tegen de zee. Dat is de reden dat zowel Groningen, als Haren gebouwd zijn op hogere gronden. Het park ligt op lokveen grond, dit betekent dat de bodem nog enigszins zakt.

Waterstructuur

De Hondsrug is het inziingsgebied waar hemelwater infiltreert. In de lagere delen als de Onner- en oospolder en Lappenvoort komt het geïnfilterde water als kwelwater omhoog. Het Burgemeester Boeremapark ligt in het overgangsgebied tussen de Hondsrug en de polders. Dat verklaart de lage grondwaterstand in het park, grondwatertrap II. Dat houdt in dat de gemiddelde hoogste grondwaterstand < 40 cm beneden maaiveld

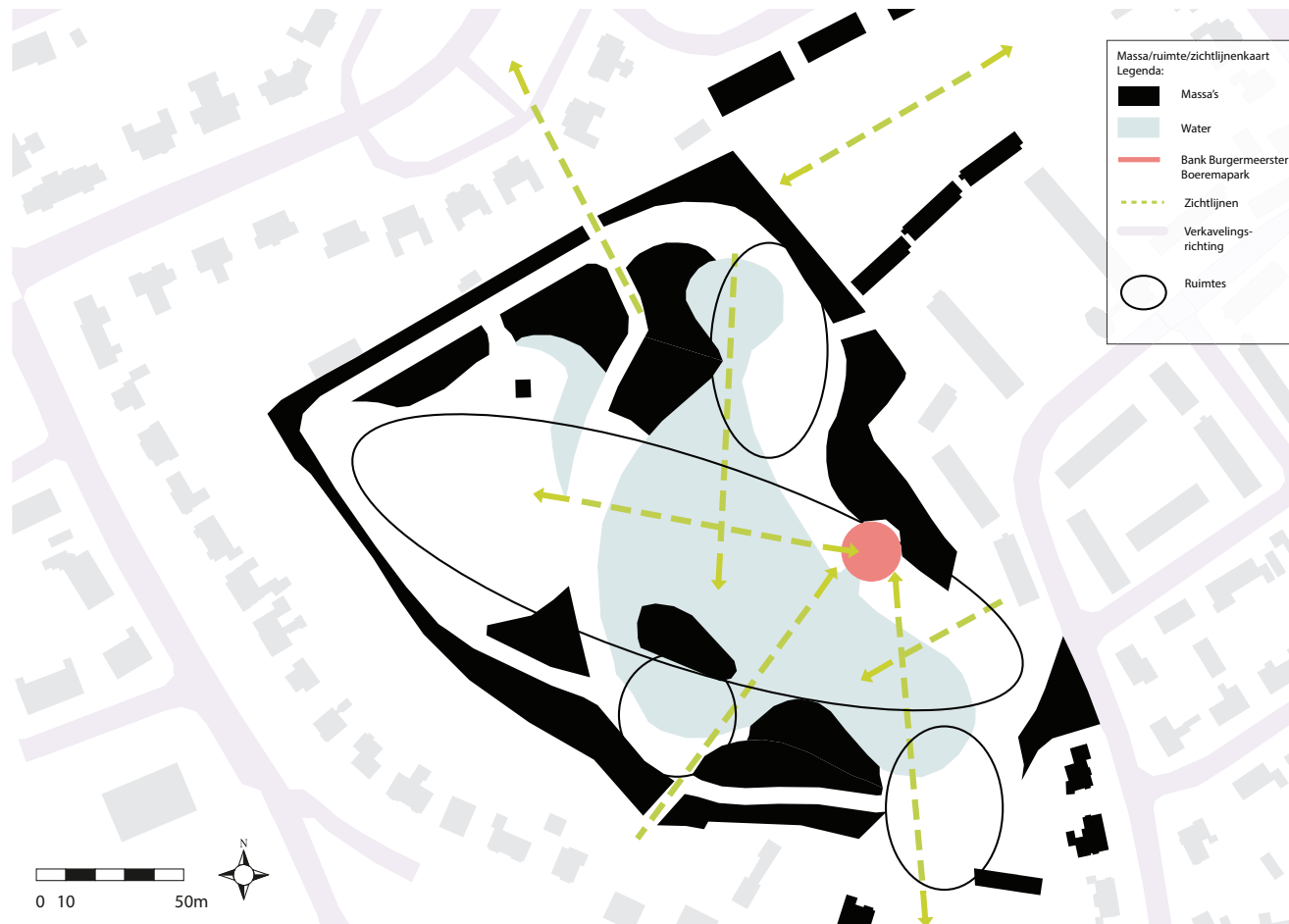
bevindt en de gemiddelde laagste grondwaterstand zich tussen de 50-80 cm beneden maaiveld bevindt.

De vijver van het Burgemeester Boeremapark wordt nu als bergingsbassin gebruikt wanneer de riolering het hemelwater niet aankan. Dit betekent dat overtollig water wordt geloosd op de vijver met overstroming tot gevolg. In de toekomst is er vanuit de gemeente de wens om het overtollig water te lozen op de spoorsloten langs het spoor. Deze spoorsloten worden door een gemaal naar de boezemwateren gepompt. Hiermee wil de gemeente het overstromen van de vijver in het Burgemeester Boeremapark beperken. Door de spoorsloten te verbinden met de vijver ontstaat er een betere circulatie in water waarmee de waterkwaliteit verbeterd kan worden.

Waterkwaliteit

De vijver in het Boeremapark kampt al een tijd met blauwalg. Blauwalg wordt veroorzaakt door een toename van fosfaatdeeltjes in het water. In water zit altijd een lage concentratie van fosfaat. Echter bij een teveel aan fosfaat in het water beginnen de algen zich te vormen. Dit komt voornamelijk door de Canadese ganzen die neerstrijken in het park. De ontlasting die in het water terecht komt, zorgt voor de toename van fosfaat.

2.3 Massa-ruimte

Figuur 2.10: Massa-ruimtekaart Burgemeester Boeremapark

In parken die aangelegd zijn in Engelse landschapsstijl spelen massa's en ruimtes een zeer belangrijke rol als het gaat om beleving. De afwisseling tussen weidse open en nauwe besloten ruimtes maakt een wandeling door het Burgemeester Boeremapark interessant en zorgt voor spanning. De massa-ruimtekaart laat zien dat er zich aan de randen van het park duidelijke massa's bevinden.

Deze besloten massa's bestaan uit beplanting in de vorm van loofhoutgewassen en sluiten het park af van zijn omgeving waardoor daarbinnen een op zichzelf staande plek wordt verkregen.

Binnen het park zijn vier subruimtes te onderscheiden. Ten eerste is er sprake van een hoofdruimte welke

Figuur 2.11: Open en beslotenheid Burgemeester Boeremapark

gevormd wordt door het hertenkamp en de vijverpartij. Dit is de grootste open ruimte binnen het park welke door diverse zichtlijnen wordt doorkruist. Deze zichtlijnen worden beëindigd door de brug, de fontein, de Burgemeester Boeremabank of een bijzondere boom. Ten tweede is er de subruimte aan de noordzijde van de vijver welke wordt afgesloten van de hoofdruimte door de beplanting die de ruimtes aan beide kanten versmalt. Ten derde ontstaat er aan de zuidkant van de vijver een subruimte gevormd door het eiland in de vijver. Dit eiland blokkeert het zicht op de vijver en vernauwt de ruimte rondom de paden. Tot slot kan er gesproken worden van een vierde ruimte welke zich uitspreidt over de zuidelijke entree. Het is de diversiteit in de grootte van ruimtes, de afwisseling in open en beslotenheid en de zichtlijnen die het park een typisch Engels landschapspark maken.

2.4 Groenstructuur

Figuur 2.12: Inventarisatie van het aanwezige groen

De belangrijke ontsluitingswegen welke het Burgemeester Boeremapark omringen, zijn geaccentueerd met een dubbele bomenrij. (Figuur 2.10) De lanen lopen om het park heen. Bij de historische noordelijke parkentree houdt de laan plotseling op en gaat het over in een ruimte waar gras wordt omsloten door een rij van leibomen. Beide historische parkentrees worden begeleid door beukenhagen. De overige entrees,

welke later zijn toegevoegd, worden niet door deze haagstructuren begeleid. Op die plaatsen lijkt er slechts een gat te zijn gecreëerd in de parkrand. De groene zoom rond het park, bestaande uit bomen en onderbegroeiing, maakt dat het park zich afsluit van de omgeving. Zoals eerder al getoond in de massa-ruimtekaart. Op enkele plaatsen zijn er openingen in de parkrand ontstaan door het wegwijnen van de oorspronkelijke parkbeplanting

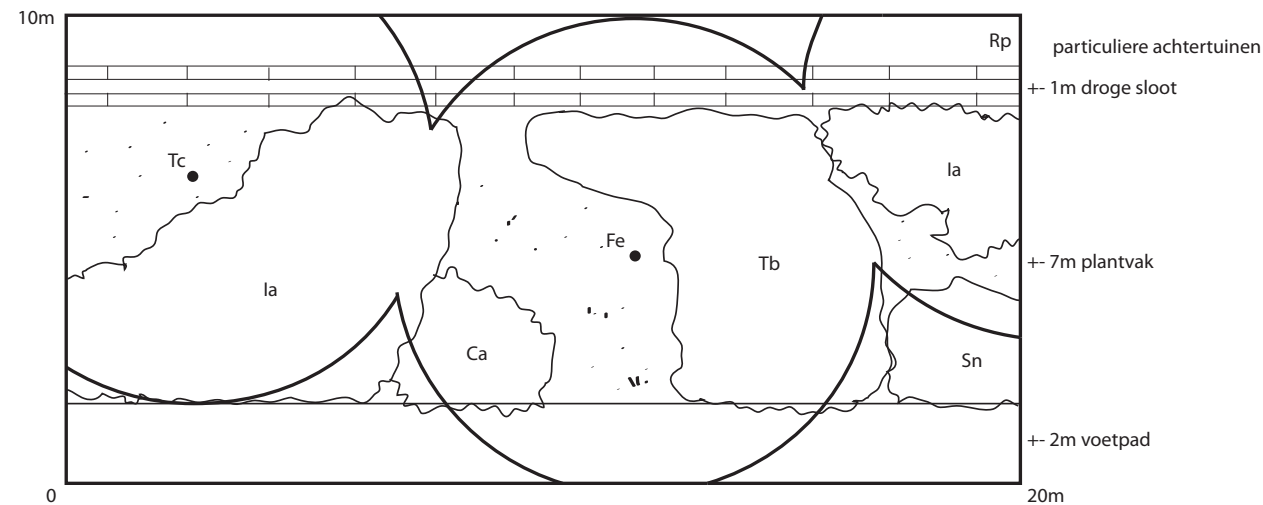

Figuur 2.13: Groenstructuur Burgemeester Boeremapark

of het snoeien door omwonenden. Modern Monuments wil nogmaals benadrukken dat door middel van een groene zoom het park zich afsluit van de omgeving en daarbinnen een eigen plek kan ontstaan. Herstel en behoud van een stevige parkrand is dan ook belangrijk om de kwaliteit en de functie van de groenmassa's te behouden.

Doorzichten naar de omliggende bebouwing vertroebelen de parkbeleving, omdat de groenmassa's zorgen voor de zichtlijnen en de afwisseling in open groen en besloten groen en het mogelijk maken om door groen te lopen en langs groen. Een knelpunt is het grote percentage ongewenste soorten in het park. De heesterlaag wordt door bijna het gehele park overwoekerd met ongewenste soorten. Hierdoor komt het bijzondere boomsortiment niet goed tot zijn recht. Daarnaast is het bomenbestand, met bijzondere solitaire en tevens fraaie heesters, een pluspunt van het park. Helaas zijn een aantal bijzondere bomen op behoorlijke leeftijd en moeten zij in de toekomst vervangen worden. In de huidige bomenconditiekaart zal daar explicieter op ingegaan worden.

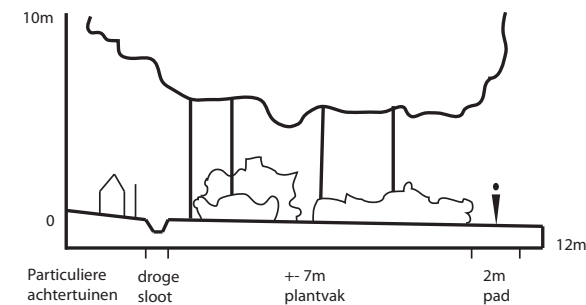
2.4.1 Huidige beplanting vak 1

Figuur 2.14: Aanduiding vak 1

Figuur 2.15: Foto's bestaande situatie vak 1

Figuur 2.12: Staalkaart vak 1

Bomen:		Heesters:	
Tilia cordata	40%	Ilex aquifolium	30%
Fraxinus excelsior	30%	Taxus baccata	30%
Quercus robur	15%	Sambucus nigra	25%
Fagus sylvatica	10%	Corylus avellana	15%
Robinia pseudoacacia	5%		

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende (+/- 7m) groenstrook met een heester- en boomlaag. Achter deze groene rand staat een hekwerk die de aangrenzende particuliere achtertuinen scheidt van het Boeremapark.

In de heesterlaag zijn veel gaten gevallen, waarschijnlijk door het gebrek aan licht door de bomen. Door deze gaten kijkt de bezoeker op meerdere plaatsen tegen het hekwerk aan en/of particuliere schuren. De bomenlaag

is in goede conditie. De heesterlaag bestaat uit groenblijvende en bladverliezende soorten. De soorten in de heesterlaag zijn niet allen geschikt als parkbeplanting en komen meer over als sober bosplantsoen.

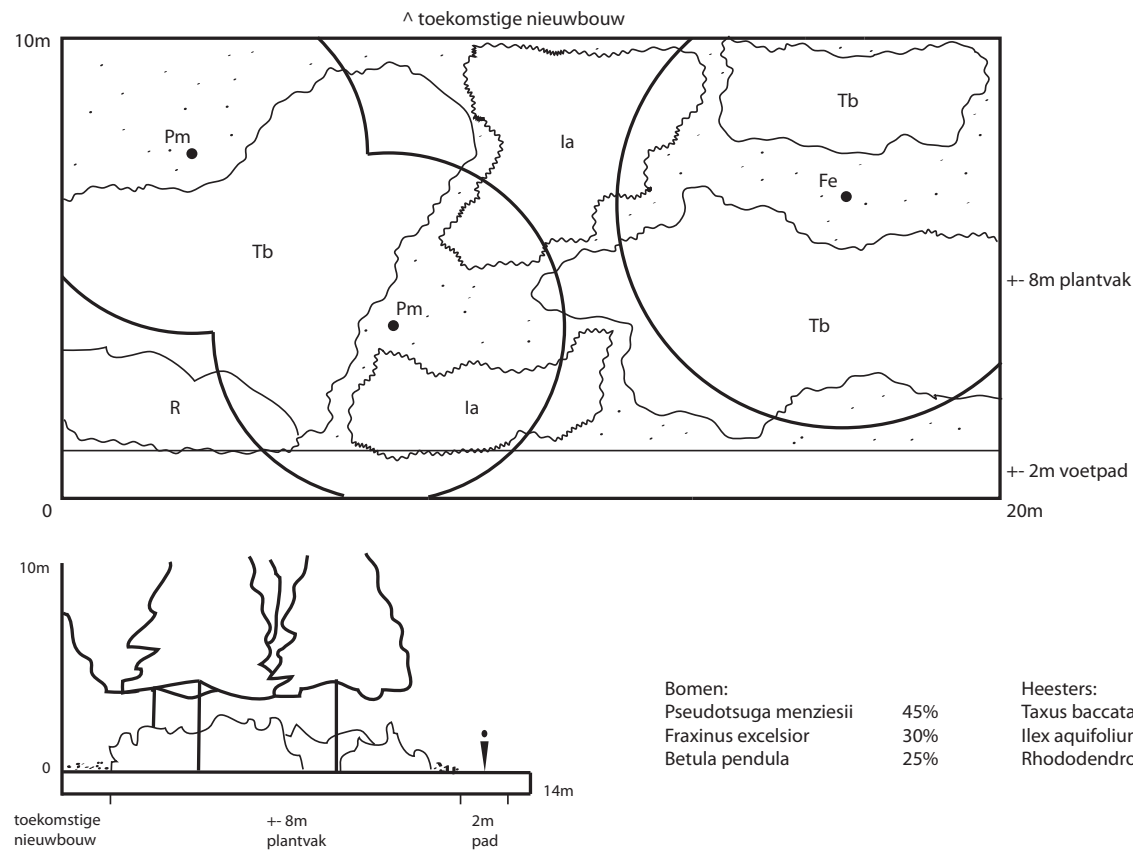
Conclusie

- Gaten in de heesterlaag moeten worden opgevuld met groenblijvende soorten om de achterliggende particuliere tuinen en woningen uit het zicht te nemen.
- De heesterlaag direct langs het pad moet worden

ontdaan van ongewenste soorten en worden voorzien van een representatieve rand.

- De boomlaag is in goede conditie. Als er een boom uitvalt hoeft deze niet direct te worden terug geplant, de boomlaag is dicht genoeg.

2.4.2 Huidige beplanting vak 2

Figuur 2.16: Staalkaart vak 2

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende gazonstrook langs het pad. Op sommige plaatsen is deze geheel verdwenen door de overhangende heesterbeplanting. Achter dit plantvak komt in de toekomst nieuwbouw. Er moet dus een nieuwe entree gemaakt worden naar het park toe door dit plantvak heen.

De beplanting zelf kent een boom- en heesterlaag. Opvallend is de groep *Pseudotsuga menziesii*

(douglasspar), deze komt verder niet voor in het park. De boomlaag is in goede conditie. De heesterlaag bestaat uit voornamelijk groenblijvende soorten, met enkele bladverliezende soorten. Veel van de *Taxus baccata* (venijnboom) is dusdanig hoog uitgegroeid dat deze overkomen als boom. Het vak oogt rommelig en komt niet echt over als parkbeplanting.

Conclusie

- Bomen in goede conditie.

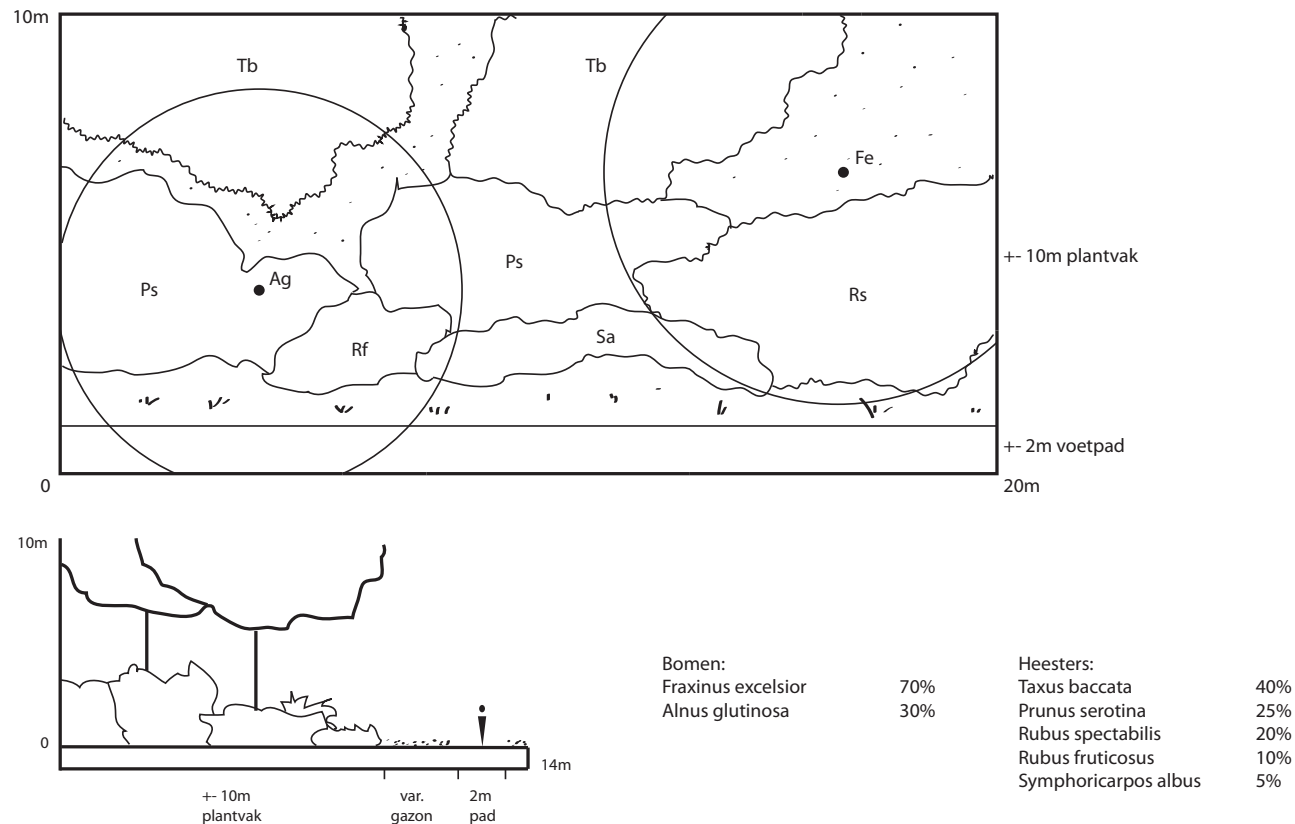
Figuur 2.17: Aanduiding vak 2

Figuur 2.18: Foto's bestaande situatie vak 2

- Heesterlaag vooral groenblijvende soorten.
- Gaten in heesterlaag.
- Er moet een entree gemaakt worden naar het park toe in verband met toekomstige nieuwbouw.

2.4.3 Huidige beplanting vak 3

Figuur 2.19: Staalkaart vak 3

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende gazonstrook langs het pad, heesterbeplanting en bomen. Het plantvak als totaal komt meer over als bosplantsoen dan echte parkbeplanting; dit komt door de grote hoeveelheden opschot van bosplantsoen, opschot van de *Pterocarya fraxinifolia* (gewone vleugelnoot) en een overdaad aan woekerende *Rubus spectabilis* (prachtframboos) en *Rubus fruticosus* (gewone braam). Op de achtergrond van het vak staat groenblijvende *Taxus baccata* (venijnboom).

Het plantvak is door de parkbezoeker niet overal te overzien, maar soms is de achterliggende bebouwing zichtbaar. Achter het Boeremabank staan veel *Alnus glutinosa* (zwarte els) met een achterwand van *Taxus baccata* (venijnboom).

Conclusie

- Opschot *Pterocarya fraxinifolia* (gewone vleugelnoot) moet worden opgelost.
- Overwoekering *Rubus spectabilis* (prachtbraam)

Figuur 2.20: Aanduiding vak 3

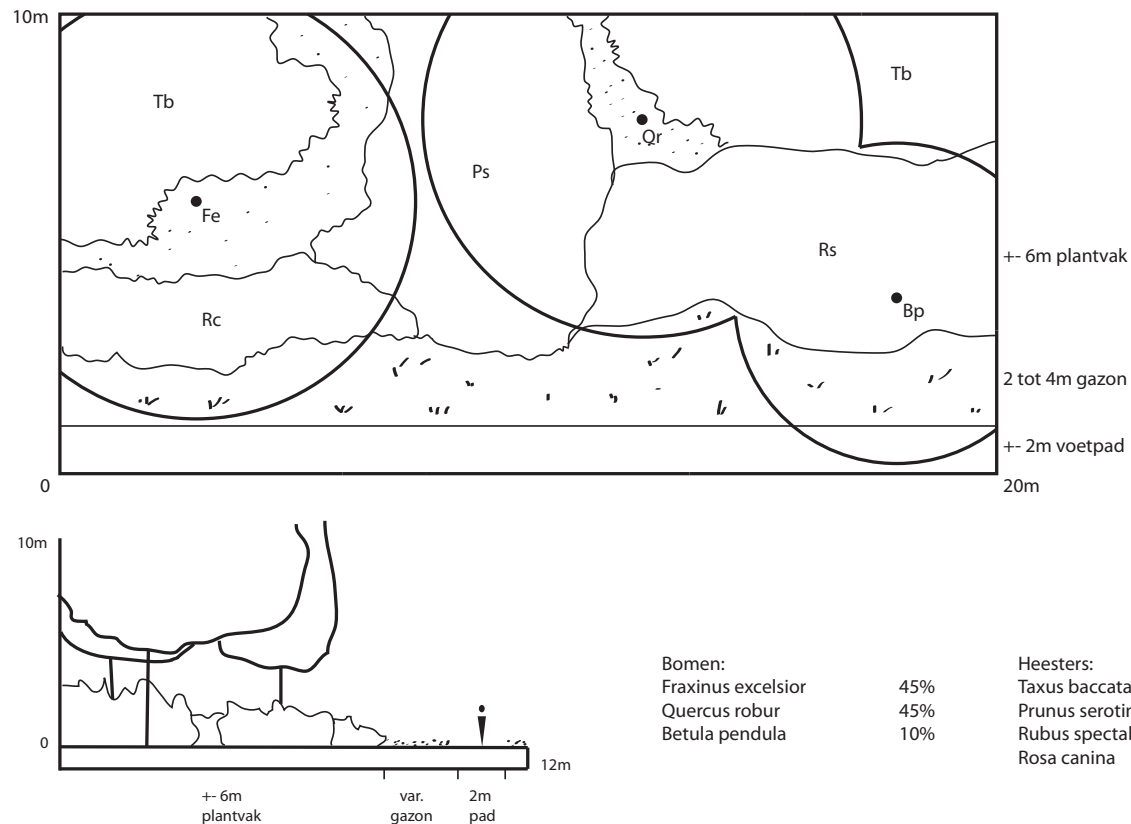

Figuur 2.21: Foto's bestaande situatie vak 3

en *Rubus fruticosus* (gewone braam) moet worden verwijderd.

- De beplanting achter het Boeremabank moet aantrekkelijker worden gemaakt.
- De randen van de vakken moeten worden herplant in verband met overwoekering en niet representatieve soorten.

2.4.4 Huidige beplanting vak 4

Figuur 2.22: Staalkaart vak 4

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende grasstrook langs het pad, soms wel vier meter breed, heesters en bomen. De beplanting maakt onderdeel uit van de parkrand en schijnt wat daarbuiten ligt af. Op een plek staat een woning aan het park, hier is de heesterlaag naar vermoeden zelf gesnoeid en aangepakt om het doorzicht naar het park te behouden.

De boomlaag is in goede conditie. De heesterlaag komt niet over als parkbeplanting mede door overwoekering

door bosplantsoen en *Rubus spectabilis* (prachtbraam).

Conclusie

- Overwoekering *Rubus spectabilis* (prachtbraam) en *Prunus serotina* (Amerikaanse vogelkers) moet worden aangepakt.
- De heesterlaag moet worden voorzien van een representatieve rand.
- De heesterlaag moet weer sluitend zijn.
- De grasstroken moeten worden hersteld in verband met

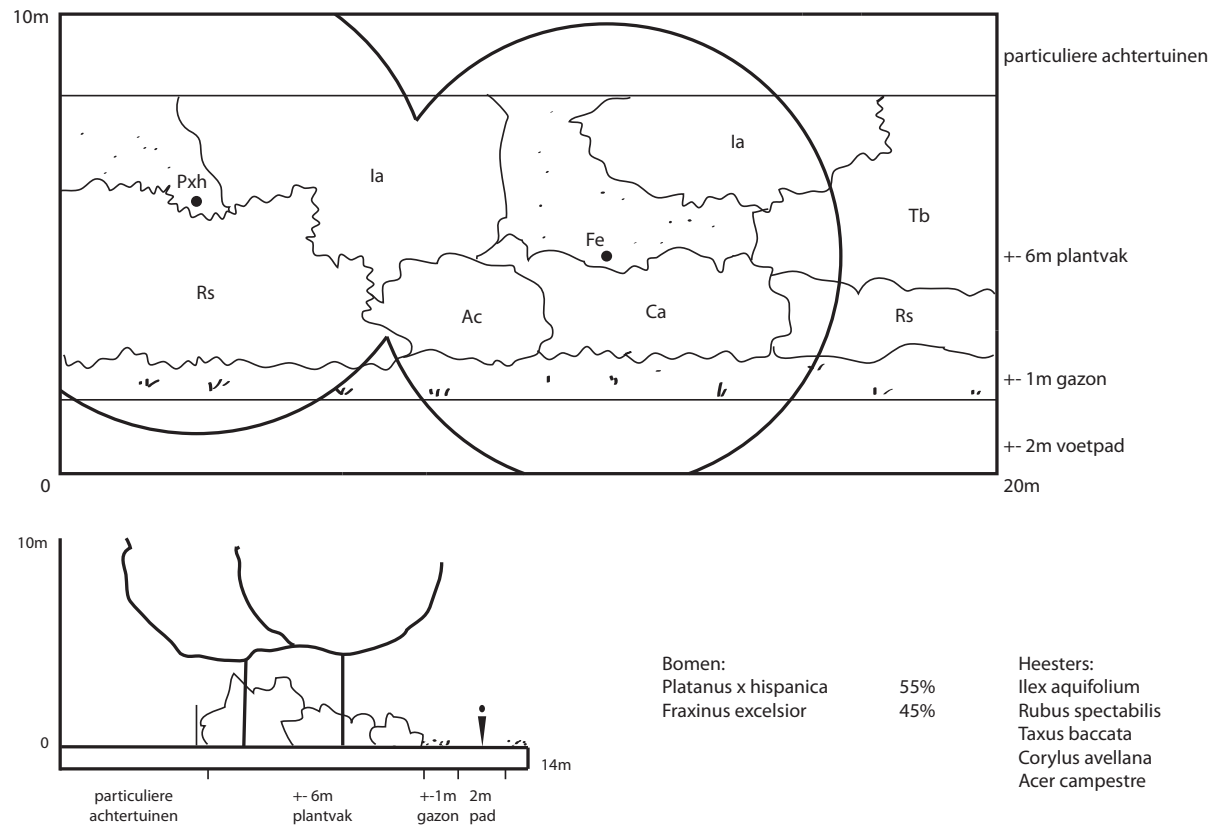
Figuur 2.23: Aanduiding vak 4

Figuur 2.24: Foto's bestaande situatie vak 4

het herstellen van het cultureel beeld op deze locatie.

2.4.5 Huidige beplanting vak 5

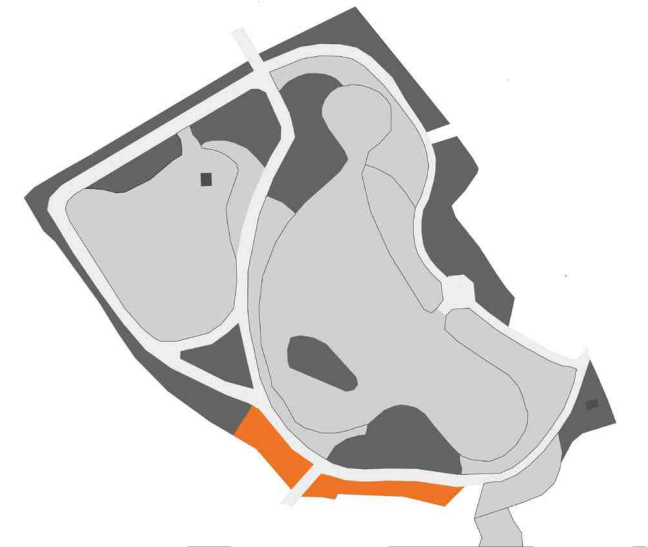
Figuur 2.25: Staalkaart vak 5

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende grasstrook langs het pad, heesterbeplanting en bomen. Het plantvak als totaal komt meer over als bosplantsoen dan echte parkbeplanting; dit komt door de grote hoeveelheden opschot van bosplantsoen, opschot van de *Pterocarya fraxinifolia* (gewone vleugelnoot) en een overdaad aan woekerende *Rubus spectabilis* (prachtbraam) en *Rubus fruticosus* (gewone braam). Op de achtergrond van het vak staat groenblijvende *Taxus baccata* (venijnboom).

Het plantvak is door de parkbezoeker niet overal te overzien, maar soms is de achterliggende bebouwing zichtbaar. Achter het Boeremabank staat veel *Alnus glutinosa* (zwarte els) met als achterwand *Taxus baccata* (venijnboom).

Conclusie

- Opschot bomen en *Rubus spectabilis* (prachtbraam) moeten worden verwijderd.
- Vak komt niet over als parkbeplanting.

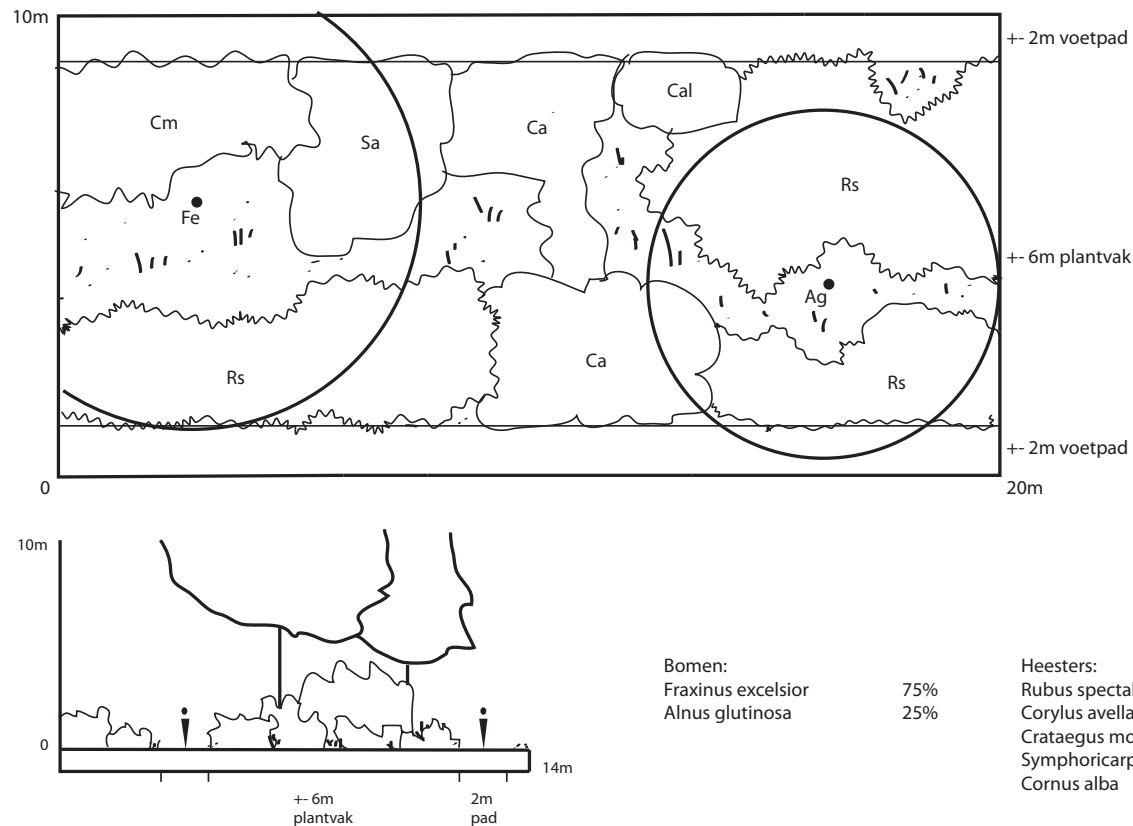
Figuur 2.26: Aanduiding vak 5

Figuur 2.27: Foto's bestaande situatie vak 5

- Gaten in de rand moeten worden gedicht zodat er geen zicht meer is op de achtertuinen vanuit het park, dit zal de beleving ten goede komen.
- Gazonstrook langs de randbeplanting moet weer terug naar een regelmatige breedte om als bindend element in het park te kunnen functioneren.

2.4.6 Huidige beplanting vak 6

Figuur 2.28: Staalkaart vak 6

De beplanting bestaat uit een in de breedte variërende grasstrook langs het pad, soms wel vier meter breed, heesters en bomen. De beplanting maakt onderdeel uit van de parkrand en schijnt wat daarbuiten ligt af. Aan de zuidzijde van het park staat een woning, hier is de heesterlaag naar vermoeden door de bewoners gesnoeid om het doorzicht naar het park te behouden.

De boomlaag is in goede conditie. De heesterlaag komt niet over als parkbeplanting mede door overwoekering

Bomen:		Heesters:	
Fraxinus excelsior	75%	Rubus spectabilis	45%
Alnus glutinosa	25%	Corylus avellana	20%
		Crataegus monogyna	15%
		Symphoricarpos albus	10%
		Cornus alba	10%

door bosplantsoen en *Rubus spectabilis* (prachtbraam).

Conclusie

- Opschot bosplantsoen en *Rubus spectabilis* (prachtbraam) moet worden verwijderd.
- Nieuw sortiment moet goed tegen zeer natte bodemgesteldheid kunnen.
- De plek vraagt vanwege locatie en vochtcondities om een natuurlijker beleving.

Figuur 2.29: Aanduiding vak 6

Figuur 2.30: Foto's bestaande situatie vak 6

2.4.7 Huidige bomenconditie

Figuur 2.31: Huidige bomenconditie kaart

In de huidige bomenconditie kaart zijn de zwakkere bomen in het park weergegeven welke aandacht behoeven. Hierna wordt per boom toelichting geven over de staat van de boom, of deze een beeldbepalende rol heeft binnen het park en afhankelijk daarvan vervangen moeten worden door nieuwe exemplaren.

Boom 1 en 2
Beide berken, *Betula pendula* (ruwe berk) en *Betula papyrifera* (papierberk) kampen met zwamaantasting. Deze bomen hebben geen lange levensduur meer. Wel zijn deze bomen beeldbepalend in het park. Wanneer de bomen moeten worden verwijderd, wordt geadviseerd om om nieuwe exemplaren aan te planten om de aanwezige zichtlijnen te blijven accentueren.

Bomen 3

Deze bomen, *Acer saccharinum* 'Laciniatum Wieri' (zilveresdoorn), zijn beeldbepalend in het park door hun grote groeivorm en door het opvallende blad. Het is dus gewenst dat deze bomen blijven staan. Controle bij deze bomen is noodzakelijk om eventuele risico's te vermijden.

Bomen 4, 5 en 7

De zwakke essen, *Fraxinus excelsior* (gewone es) die hier staan hebben mogelijk essenziekte. Het is onwaarschijnlijk dat de essen niet kunnen gedijen door de natte omstandigheden, omdat essen juist goed gedijen op voedselrijke vochtige bodems. De bomen hebben geen beeldbepalend karakter in het park. Het is dus niet van belang dat deze bomen worden vervangen indien ze moeten worden verwijderd. Het bomenbestand in het park is dusdanig groot dat het enkele uitvallers kan hebben.

Boom 6

Deze *Quercus robur* 'Fastigiata Koster' (zuileik) doet het erg slecht, waarschijnlijk door de vele concurrentie van bomen in nabije omgeving. Wanneer de eik wordt verwijderd, zal dit niet het beoogde beeld aantasten, de boom hoeft dus niet te worden vervangen.

Boom 8

Deze overhangende *Fraxinus excelsior* (gewone es) heeft risico om te worden aangetast door de essenziekte. Het is belangrijk om deze boom goed te monitoren.

Boom 9

Deze *Cryptomeria japonica* (Japanse cipres) heeft vorstschade. Echter is het een bijzondere conifeer. Wanneer wordt gekozen om deze boom te verwijderen is het niet van belang om een andere conifeer terug te planten, aangezien in het vak al een aantal mooie grote coniferen aanwezig zijn.

2.4.8 Prioriteitenkaart beplanting

De mate van prioriteit is bepaald aan de hand van de volgende criteria:

Prioriteit 1: deze plekken moeten als eerste worden aangepakt.

- De gewenste parkbeplanting wordt deels of bijna geheel overwoekerd door ongewenste soorten.
- De beplanting is in zeer slechte conditie en doet duidelijk afbreuk aan de beleving.
- De beplanting is esthetisch niet waardevol (meer) en ligt langs paden en/of bij een entree.

Prioriteit 2:

- De gewenste parkbeplanting wordt deels overwoekerd door ongewenste soorten.
- De beplanting is in matige conditie en wordt niet duidelijk beleefd als parkbeplanting.
- De beplanting komt deels rommelig over.

Prioriteit 3:

- De parkbeplanting verdient de aandacht door deels herplanten en/of een verandering in beheer.
- De beplanting ligt niet direct langs druk bewandelde paden of nabij een entree.
- De beplanting komt niet als storend of rommelig over op het eerste gezicht.

Prioriteit 4:

- De parkbeplanting wordt als dusdanig beleefd en verkeert op enkele punten van beheer en sortiment na in goede staat.
- De beplanting is esthetisch waardevol.
- Er hoeft op korte termijn niets te veranderen aan de parkbeplanting behalve goed beheer.

Figuur 2.32: Prioriteitenkaart beplantingen

Op de prioriteitenkaart is te lezen welke delen van de beplanting in het Burgemeester Boeremapark aangepakt moeten worden, en welke plekken hierbij het eerste de aandacht verdienen. Welke beplantingsvakken eerste prioriteit vragen is afhankelijk van de staat van de beplanting en de standplaats in relatie tot de massa-ruimtekaart.

Middels nummering is op de kaart beknopt weergegeven welk probleem zich waar voordoet. Op de reeds gemaakte staalkaarten van de verschillende beplantingsvakken is te zien op welke plek welk sortiment staat.

2.5 Routing en materialen

Figuur 2.33: Materialen kaart

Routing

Binnen het Burgemeester Boeremapark is een uitgebreide infrastructuur aanwezig. Dit zorgt voor veel variatie met betrekking tot routing. De vijf entrees zorgt voor een goede bereikbaarheid vanuit verschillende wijken. De toegankelijkheid van het park kan beter. De entrees zijn veelal smal van opzet en volledig omsloten

door opgaande beplanting of door bebouwing. Dat maakt de entrees zo ingetogen dat ze eigenlijk te onopvallend zijn. De zuidelijke entree is daarentegen zeer ruimtelijk van opzet en daardoor uitnodigend voor bezoekers.

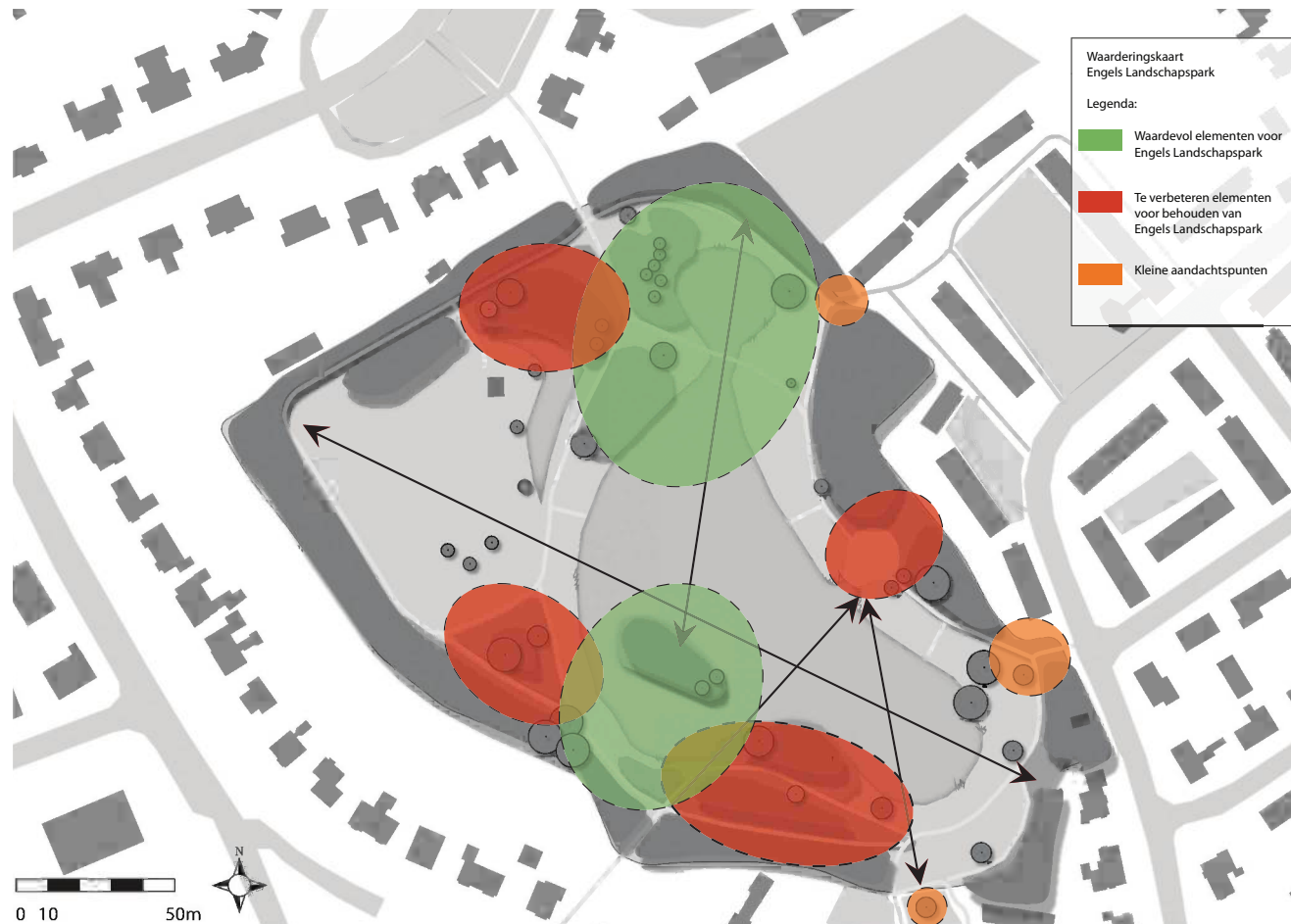

Figuur 2.34: Routing

Materialen

In het park treft men verschillende inrichtingselementen aan: banken, afvalbakken en lichtmasten. De verlichting is vooral geconcentreerd in het noorden van het park. Wellicht is dit een veelgebruikte wandelroute voor 's avonds. De banken zijn geconcentreerd rond het hertenkamp en de vijver. Deze bieden interessant uitzicht. De banken hebben dichte beplanting als dekking in de rug. Dit geeft de bezoeker een veilig gevoel. De fontein staat op een markante plek in de vijver waardoor deze vrijwel altijd zichtbaar is. De asfaltpaden in het park hebben slijtage en regelmatig schade door wortelopdruk. Vervanging is zeer kostbaar. De entrees worden op twee plaatsen gemarkeerd met gemetselde markeringspaaltjes. Dit zijn de oudste entrees. De overige drie entrees hebben een andere uitstraling. Deze zijn in de loop der tijd toegevoegd aan het park en niet duidelijk vormgegeven. Met uitzondering van de zuidelijke entree waaronder ook een bergingsbassin is aangelegd voor tijden van hevige regenval.

2.6 Beleving en waardering

Figuur 2.35: Waarderingskaart Burgemeester Boeremapark

Beleving

De beleving van het Burgemeester Boeremapark kan aan de hand van de massa ruimte en de groenstructuurkaart worden opgehangen aan de afwisseling van open en gesloten ruimtes en het passeren van beplanting of lopen door de beplanting. De verschillende subruimtes en zichtlijnen die hierdoor ontstaan creëren spanning

en doen het park optisch groter lijken. Daarnaast is de kwaliteit van de beplanting van zeer grote invloed op de beleving van het park. Slecht onderhouden plantvakken geven het park een rommelige, verwaarloosde uitstraling.

Waardering

De waarderingskaart laat zien op welke locaties het park het meest gewaardeerd wordt. De keuzes zijn gebaseerd op de huidige staat van de beplanting, de aanwezigheid van oorspronkelijke soorten en de beleving van massa en ruimte.

Aan de noordzijde van het park bevindt zich een bijzondere subruimte met vanuit daar een prachtige zichtlijn over de waterpartij. Het bijzondere beplantingsbeeld bestaande uit de gewolkte rododendrons met daarin opgaande coniferen is typerend voor de Engelse landschapsstijl. In vergelijking met de rest van de parkbeplanting is de oorspronkelijke beplanting hier in de beste staat. De beslotenheid en openheid die eerder zijn besproken, wisselen elkaar hier erg mooi af. De brug en het ornament zijn 'het puntje op de i' om een idyllische sfeer te verkrijgen.

Aan de zuidzijde van het park bevindt zich nog een waardevol element als men kijkt naar de ruimtelijke beleving. Door de ligging van het eiland worden zichtlijnen gestuurd en afzonderlijke ruimtes gecreëerd. In het najaar wordt met de *Taxodium distichum* (moerascipres) op het eiland een bijzondere sfeer neergezet. De koperbruin verkleurde naalden steken dan prachtig af tegen de achtergronden en springen direct in het oog. Samen zorgt dit voor een mooie dieptewerking.

Door nalatigheid met betrekking tot het onderhoud van het Burgemeester Boeremapark is een aantal plekken in het park te verwaarloosd. Deze spelen enerzijds een belangrijke rol in de beleving van het park als het gaat om variatie in massa-ruimte zoals dat hoort binnen een Engels landschapspark. Anderzijds zijn het locaties die direct in het oog springen bij het binnenkomen van het park en daarom uitnodigend moeten zijn.

2.6 Conclusies analyse

Historie

De aanleg van het Burgemeester Boeremapark startte in 1933 ten behoeve van werkverschaffing aan de hand van een ontwerp van U. Nieuwenhuis. In 1935 was de aanleg voltooid. Historische kaarten tonen dat zich daarna slechts kleine wijzigingen hebben voorgedaan met betrekking tot de ligging van entrees.

Ligging en stedelijke context

Het Burgemeester Boeremapark ligt te midden van bebouwing. Kavelrichting van deze bebouwing is niet gerelateerd aan het park. Op diverse plaatsen kan vanuit het park in de achtertuinen van de omliggende woningen worden gekeken. Dit verstoort de beleving binnen het park.

Bodem en water

Door de ligging van het Burgemeester Boeremapark in een overgangsgebied tussen de Hondsrug en de polders op een overgang van zand naar klei/veengrond kampt het met zeer vochtige omstandigheden. De grondwaterstand is laag door het kwelwater wat in de polders omhoog komt en de grondsoort houdt daarbij veel vocht vast. Het ontbreken van voldoende circulatie in het water en de hoeveelheid ontlasting die in het water terecht komt, leidt tot toename van fosfaat in de vijver waardoor blauwalg ontstaat.

Massa-ruimte

Het Burgemeester Boeremapark beschikt over de afwisseling in de grootte van ruimtes, de open en beslotenheid en diverse zichtlijnen welke tevens kenmerkend zijn voor een Engels landschapspark. De hoofdruimte wordt gevormd door de vijver en het hertenkamp waardoor deze in een centrale positie liggen. Daarbinnen ligt ook het Burgemeester Boeremaplein welke nog extra benadrukt wordt door de vele zichtlijnen die op het plein uitkomen.

Figuur 2.36: Gesloten ruimte's

Groenstructuur

Kwaliteiten binnen de groenstructuur zijn het bijzondere sortiment aan solitaire bomen en heesters. Daarnaast de afwisselende ruimtes, zoals in de massa-ruimtekaart beschreven, welke gevormd worden door de beplanting. Belangrijke knelpunten binnen de groenstructuur zijn de overwoekerende heesters door ongewenste soorten. Hierdoor komen ook bijzondere bomen slecht tot hun recht. Ook de parkrand is in slechte staat door overwoekerde soorten en snoei door omwonenden hetgeen de parkbeleving vertroebelt.

Het advies is om, uitgaande van de bomenconditiekaart, bomen in de parkrand niet te vervangen zodat er meer licht in de parkrand ontstaat en de heesterbegroeiing beter ontwikkelt. Beeldbepalende solitaires moeten wel vervangen worden wanneer deze door leeftijd of ziekte verwijderd moeten worden.

De parkranden en de beplantingsvakken nabij de entrees en het Boeremaplein verlangen de hoogste prioriteit. Voor optimale beleving is een gesloten parkrand van belang. Deze vormt een bindend element. Daarnaast

Figuur 2.37: Landschapstijl

is het van belang dat het park aantrekkelijk is en de entrees er verzorgd uitziet. Gezien het Boeremaplein een centrale positie inneemt als monument moet deze plek prominent aanwezig zijn en snel van aantrekkelijke beplanting worden voorzien. De tweede prioriteit ligt vervolgens bij de losliggende plantvakken. Tot slot volgen er dan nog snoeiwerkzaamheden op de beplanting die nu nog in redelijk goede staat is.

Routing en materialen

De uitgebreide infrastructuur in en rond het park maakt het mogelijk diverse routes te lopen en het park te gebruiken voor een ommetje of doorsteekroute.

De diversiteit aan materialen leidt tot een onrustig beeld. Het advies is om een eenduidige stijl in het park te verkrijgen met betrekking tot het meubilair en de lichtmasten. Ook wordt geadviseerd verlichting in het park toe te voegen om zo de sociale veiligheid te verbeteren. De afwijkende uitstraling tussen de entrees maakt het park minder goed leesbaar voor bezoekers. Daarom wordt het advies gegeven een duidelijke hoofdentree aan het park te geven.

Beleving

De beleving van het park wordt bepaald door de groenstructuur. Door middel van de groenstructuur worden de massa's en ruimtes vormgegeven, welke zo kenmerkend zijn voor een Engelse landschapspark. De kwaliteit van de beplanting is sfeerbepalend. De slecht onderhouden beplanting geeft het park een verwaarloosde uitstraling en een negatieve sfeer.

Het pinetumgedeelte met de rododendrons en coniferen is het resterende deel van de oorspronkelijke parkbeplanting welke nog in aardige staat is. Geadviseerd wordt dit onderdeel te koesteren, te herstellen en behouden. De Engelse landschapsstijl komt hier erg goed naar voren. Zo zet ook het eiland met de *Taxodium distichums* (moerascipres) een bijzondere sfeer neer en wordt er een waardevolle dieptewerking verkregen in het park waardoor het park optisch ook ruimtelijker lijkt.

Figuur 2.38: Boven: Sterke punten van het park, links een belangrijke zichtlijn over de vijver en rechts het Boermemapplein waar veel zichtlijnen naar zijn gericht. Onder: Zwakte punten van het park, links overwoekering van ongewenste soorten en rechts één van de onduidelijke entrees.

3. Visie

3. Visie

In de toekomstvisie is als doel genomen om het Boeremapark een park te laten zijn waar jonge en oude bezoekers in harmonie in het park kunnen recreëren. Hierbij is het belangrijk dat de sociale veiligheid gewaarborgd wordt. In het park staat het beleven van groen het gehele jaar centraal. Om de parkbeleving optimaal te maken is het gewenst dat de groene randen de bebouwing het gehele jaar onzichtbaar maken voor de bezoekers van het park. Daarnaast kan het beleven van het groen tijdens de verschillende seizoenen bijvoorbeeld worden versterkt door de aanwezige oude bomen s 'avonds uit te lichten.

Het park beschikt nog over een zeer groot deel van de traditionele ontwerpkenmerken. Deze worden gezien als een belangrijk raamwerk waar op verder gebouwd kan worden. De beleving van het park wordt bepaald door de afwisseling van open en gesloten ruimtes. Het verwaarlozen van de beplanting heeft er toe geleid dat deze ruimtebeleving is afgezwakt. Het is dus zeer belangrijk om in te grijpen en de beplanting her in te richten. Naast de ruimtelijke beleving in open en gesloten ruimtes, beschikt het park ook over meerdere indrukwekkende zichtlijnen. Ook hiervoor geldt: behouden, versterken en eventueel nog toevoegen.

Aan de hand van de zichtlijnen is af te lezen dat het Boeremapleintje de spil van het park zou moeten zijn. Het Boeremaplein beschikt echter niet over voldoende uitstraling om deze positie aan te kunnen nemen, een gemiste kans. Opwaarderen van deze plek zal daarmee een van de voornaamste ingrepen worden in het park. Tevens kan door de toegankelijkheid van het park te verbeteren het park meer identiteit krijgen. Wat niet misplaatst is als plaatselijk monument.

Het hertenkamp neemt binnen het park een prominente rol aan. Het trekt vooral veel kinderen naar het park. De afrastering van het hertenkamp maakt het voor kinderen

Figuur 3.1: Passieve recreatie zoals picknicken past binnen de visie van het Boeremapark

lastig om de herten goed te kunnen beleven. Deze is hoog en maar weinig transparant. Interactie tussen mens en dier is nauwelijks mogelijk. Onze wens is om deze interactie in de toekomst te verbeteren. Waardoor vooral voor kinderen het hertenkamp aantrekkelijker en meer beleefbaar wordt. Daarnaast wordt het park voor kinderen ook in gezet ten behoeve van educatie door basisscholen rondom het park. Door educatie in het park ontstaat er meer respect voor de natuur.

Om het Boeremapark ook in de toekomst een succesvol park te laten zijn, zal er een oplossing moeten komen om het beheer in de toekomst extensiever te maken. Hierin spelen soortkeuze en plantafstanden een belangrijke rol. Er wordt gestreefd naar een onderhoudsextensief park waar de bestaande kwaliteiten en kenmerken van de Engelse landschapsstijl worden behouden en waar nodig versterkt.

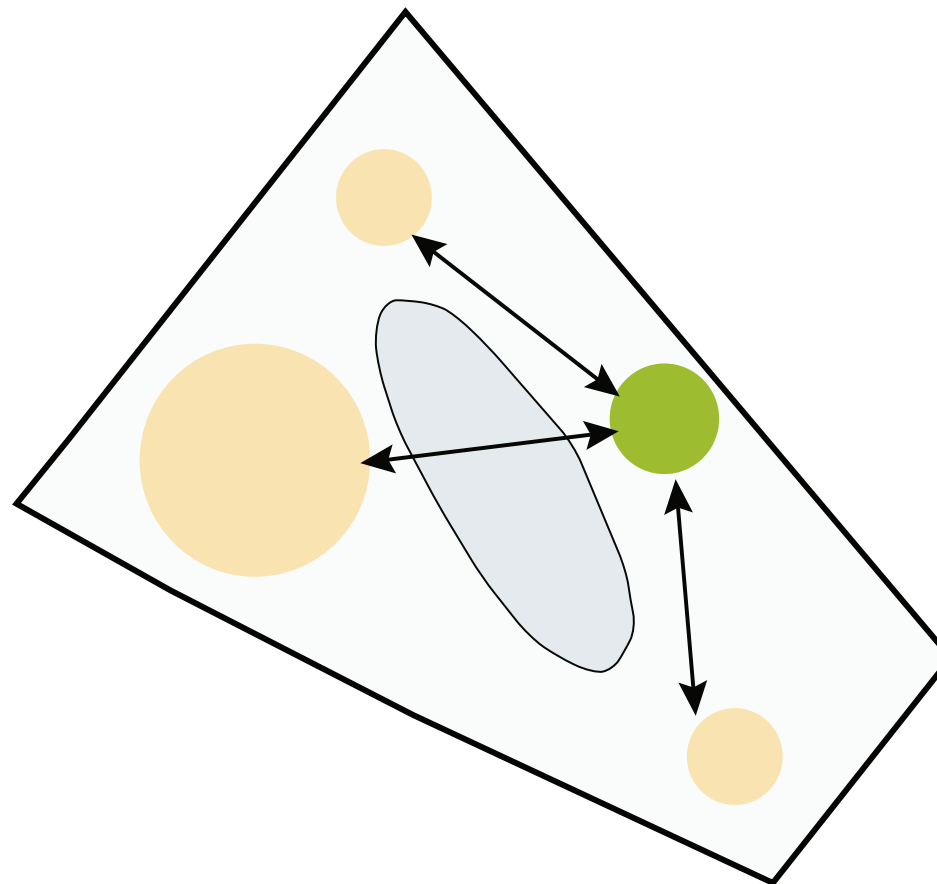

Figuur 3.2: Beleving van de verschillende seizoenen

Concept

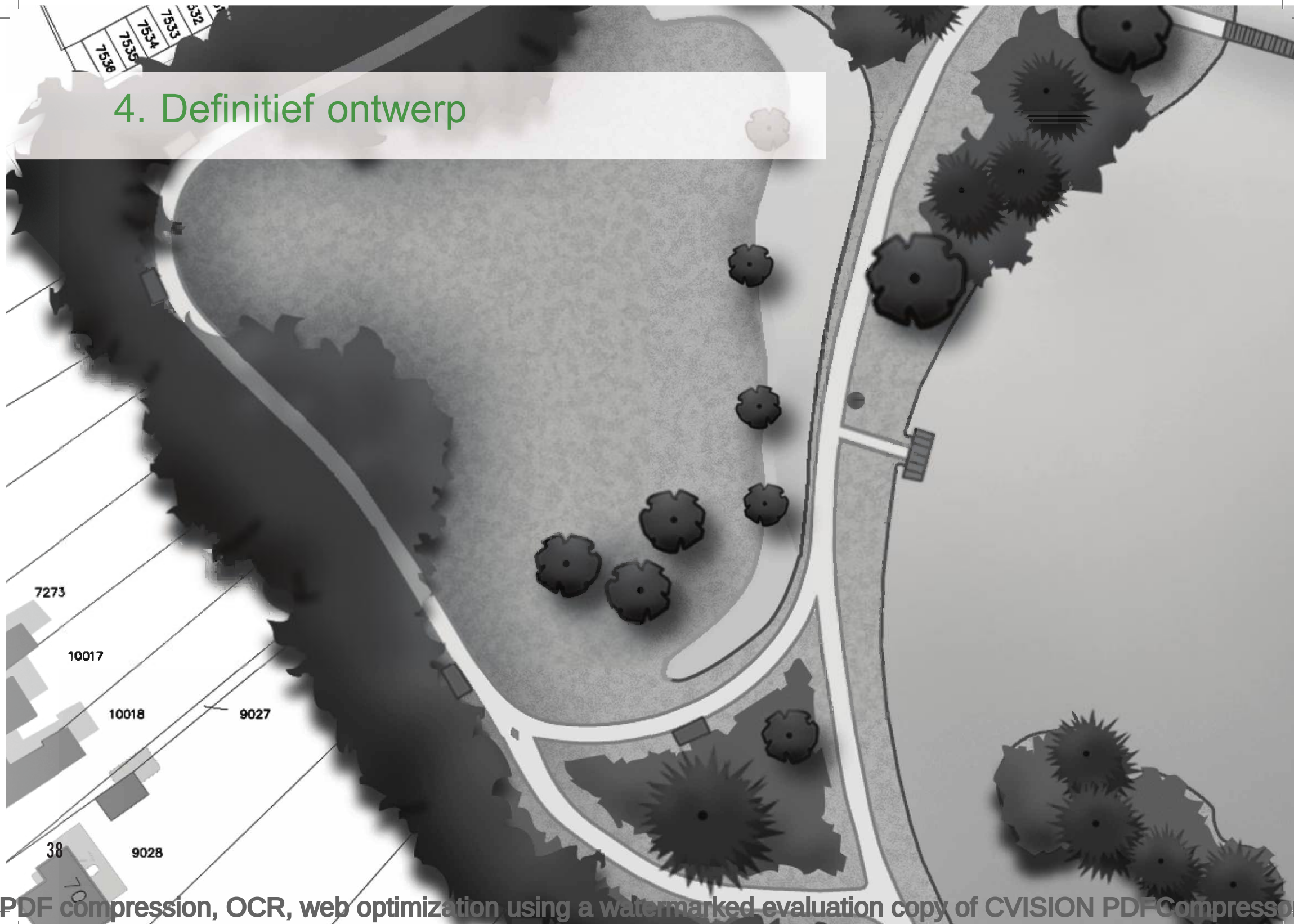
Als concept voor de vormgeving van het Burgemeester Boeremapark is er gekozen om de aanwezige ontwerpkenmerken van de Engelse landschapstijl te behouden en te versterken. Kenmerkende zichtlijnen, afwisseling tussen open en gesloten plekken en variatie in de beleving zijn hier voorbeelden van.

Dit houdt onder andere in dat het Boeremaplein met het monument een centrale plek inneemt binnen het Burgemeester Boeremapark. De belangrijkste zichtlijnen komen op het plein uit. De zichtlijnen worden behouden en waar mogelijk versterkt. Daarnaast worden er een aantal functies als eigen plekken extra benadrukt zoals het hertenkamp, het pinetum en de zudentree. Zichtlijnen verbinden deze plekken en al deze plekken zijn waarneembaar vanaf het Boeremaplein. Op deze manier gaat het Burgemeester Boeremapark meer als een geheel beleefd worden met voldoende afwisseling in beeld, beleving en functie.

Figuur 3.3: Concept tekening

4. Definitief ontwerp

4.1 Cultuurlijk Landschapspark

Er is gekozen voor het model Cultuurlijk landschapspark. In dit model wordt met respect met de bestaande kenmerken uit de Engelse landschapstijl omgegaan en waar mogelijk worden deze versterkt.

De groene parkrand bestaande uit bomen met onderbeplanting blijft behouden om het park een eigen plek te laten zijn binnen de wijk. Op enkele punten wordt deze parkrand bewust het park binnengetrokken om de afwisseling tussen een open en een besloten beleving te versterken, kenmerkend voor de Engelse landschapstijl. De bomen in deze parkrand blijven behouden, de heesterlaag wordt aangepakt middels het toepassen van representatieve heesterranden (zie paragraaf 5.2) om het cultuurlijke en esthetische beeld terug te brengen en het beheer eenvoudiger te maken.

De fraaie rododendrongroepen met coniferen en naaldbomen (het oude pinetum) in het noorden van het park worden behouden en versterkt; resten van rododendrons zijn aangetroffen, op deze plek worden nieuwe rododendrons en coniferen aangeplant om het oude pinetum in ere te herstellen. De noordelijke entree zal hierdoor meer aanzien krijgen.

Verschillende heestergroepen die binnen het park liggen verkeren in slechte staat; overwoekering en ongewenste soorten zijn het grootste probleem. De beplanting wordt niet beleefd als zijnde parkbeplanting en heeft nog weinig esthetische waarde. Aanwezige bijzondere bomen vallen hierdoor minder op. Deze plantvakken worden aangepakt middels herinrichting van de heesterlaag met sterke en esthetisch waardevolle soorten. In hoofdstuk 5 worden deze plantvakken verder behandeld.

Met name de beplanting achter het Boeremaplein heeft extra aandacht gekregen; het plein gaat weer een centrale rol binnen het Burgemeester Boeremapark spelen en wordt middels een fraaie sierheesterbeplanting

Figuur 4.1: Sfeerbeeld hertenkamp in een Engelse Landschapstijl.

achter de Boeremabank extra onder de aandacht gebracht.

Het gazon blijft zijn cultuurlijke uitstraling behouden. Langs de wandelpaden zullen gazonstroken worden teruggebracht, ook een kenmerk van de Engelse landschapstijl, die een verbindende en begeleidende functie hebben binnen het park. Het cultuurlijk en typisch beeld van de Engelse landschapstijl wordt hierdoor versterkt.

Het water blijft zijn huidige vorm behouden. De beschoeiing blijft behouden, passend binnen het cultuurlijk beeld. Binnen het hertenkamp is er extra ruimte gemaakt voor waterberging. Daarnaast geeft dit nieuwe mogelijkheden om de afscheiding rondom het hertenkamp kindvriendelijker te maken (zie paragraaf 4.3).

De entrees blijven hun huidige, tamelijk besloten verschijningsvorm behouden en worden met name

Figuur 4.2: De overblijfselen van het oude pinetum worden behouden en versterkt.

verfraaid door de heringerichte heesterbeplanting. De zuidelijke entree wordt extra onder de aandacht gebracht en gaat hiermee de functie als hoofdentree vervullen. Deze is qua ruimtelijke opbouw al breder van opzet als de andere entrees. Door het gazon te beplanten met voorjaarsbollen zal deze entree in februari en maart een duidelijk opvallend statement gaan vormen die zowel het park als de komst van de lente aanduidt.

Door met respect om te gaan met de aanwezige kwaliteiten van het Burgemeester Boeremapark en de knelpunten op te lossen word het park naar een hoger kwalitatief niveau getild. De afwisseling tussen open en besloten plekken, bewuste keuzes in overzichtelijke en niet overzichtelijke beplanting, de esthetisch waardevolle heesterbeplanting, de herstelde gazonstroken langs de paden en de versterkte zichtlijnen maken dat het Burgemeester Boeremapark weer een overduidelijk cultuurlijk landschapspark wordt.

Legenda

- Bomen met onderbegroeiing
- Heestergroepen
- Rhododendrongroepen, deels hersteld
- Gazon
- Vijver met beschoeiing
- Voetpad, asfalt
- Bestaande solitaire loofbomen
- Bestaande solitaire naaldbomen
- Zitmeubilair
- Prullenbak

0 10 50m

Figuur 4.3: Het definitief ontwerp

4.2 Statements

Figuur 4.4: Sfeerbeeld Boeremapark bij nacht

Wanneer alle beplantingsingrepen voor het Boeremapark voltooid zijn, is een representatief en sierlijk beeld behaald. Behalve een mooi dagbeeld kan het park ook nog van een bijzonder en sfeervol nachtbeeld worden voorzien. Waarmee een statement kan worden gemaakt.

Verlichting is het hoofditem van dit statement. In de huidige situatie wordt het park 's nachts slechts verlicht met vier lichtmasten in een klein deel van het park. Dit is sociaal onveilig en weerhoud bezoekers 's avonds een wandeling te maken. Daarom worden de lichtmasten, verspreid in het park. Echter dienen alle lichtmasten eenzelfde uitstraling te hebben

Figuur 4.5: Verlichte bomen maken het park s'avonds aantrekkelijk

Het statement wordt gemaakt door een extra aanvulling op de lichtmastenverlichting, namelijk door middel van het belichten van de meest markante bomen. Met grondspots worden deze bomen belicht in verschillende kleuren. Hierbij zijn de stammen en vertakkingen 's nachts goed zichtbaar. Dit zorgt voor een unieke uitstraling in de nacht die niet vergeten zal worden. Het Boeremapark wordt 's nachts toegankelijker en krijgt bovendien een unieke identiteit.

Soort:	Crocus tommasinianus 'Ruby Giant' Grootbloemige variant van Crocus tommasinianus, vermeerderd zichzelf goed, duurzaam.
Bloei­kleur:	purper
Bloei­tijd:	februari – maart
Plant­diepte:	5 tot 7 cm
Plant­verband:	wildverband planten; met een dichtheid van 50 a 80 stuks per m2.
Hoogte:	10 cm
Beheer:	Het gazon waar de Crocus in staan; pas weer maaien 6 weken na de laatste bloei.

Figuur 4.6: Door het aanbrengen van bollen zal in het voorjaar een duidelijke entree ontstaan

Als tweede statement wordt de zuidelijke entree in het Boeremapark opgewaardeerd tot een hoofdentree. Deze entree onderscheidt zich van de anderen omdat deze entree ruimtelijker van opzet is; een goede aanleiding om hiervan gebruik te maken. De entree bestaat uit een groot grasveld met een solitaire boom en aan weerszijden bebouwing. Om deze

entree extra te benadrukken, is er voor gekozen een accent toe te voegen met voorjaarsbollen. Er is gekozen voor Crocus tommasinianus 'Ruby Giant', dit is een grootbloemige cultivar op de botanische soort en vermeerderd zichzelf goed waardoor de aanplant duurzaam is. In februari en maart zal een deken van purperen Crocus de hoofdentree extra in het daglicht stellen en het voorjaar aankondigen.

4.3 Hertenkamp

Figuur 4.7: Sfeerimpressie vernieuwde afscheiding van het hertenkamp

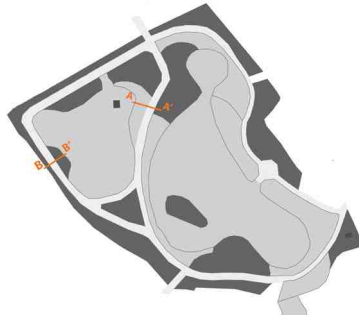

Figuur 4.8: Locatie sfeerimpressie

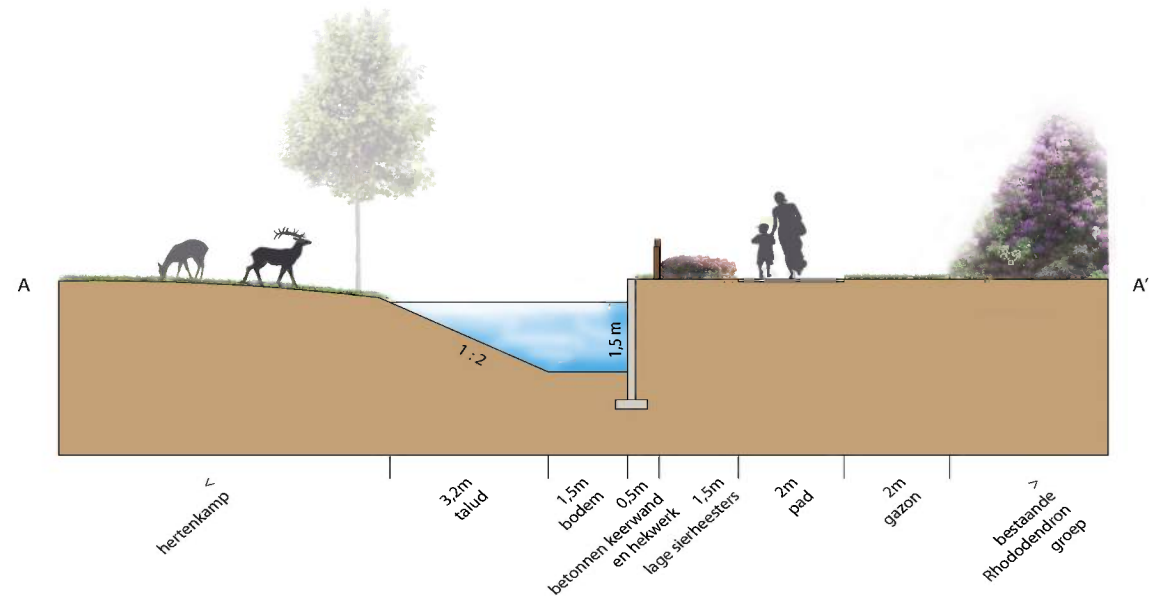
Als aanrijking om het hertenkamp beleefbaarder te maken en meer te integreren in het Boeremapark als geheel zijn er een tweetal doorsneden gemaakt.

Doorsnede A - A' laat een principe zien waarbij de bestaande waterpartij wordt uitgediept en iets verbreed. Middels een betonnen keerwand wordt het hertenkamp begrensd. Het water is in totaal 1,50 m diep, waardoor de herten zich niet meer kunnen afzetten in het diepere gedeelte van het water. Hierdoor is het mogelijk het houten hekwerk te verlagen tot minimaal 1 meter; de beleving is open en overzichtelijk. Met name de beleving voor kinderen gaat er op vooruit. Door een smalle rand van sierheesters voor het lage hekwerk te planten wordt de veiligheid gewaarborgd.

Doorsnede B - B' laat een hoger hekwerk van hout zien, ongeveer 1,50 m hoog met erachter een droge greppel. Om kinderen toch een goed zicht op de dieren te kunnen geven worden er op verschillende plaatsen boomstronken langs het hekwerk geplaatst waar de kinderen op kunnen gaan staan. De greppel is nu al aanwezig en hoeft slechts uitgediept te worden. In nattere perioden kan deze greppel het water opvangen.

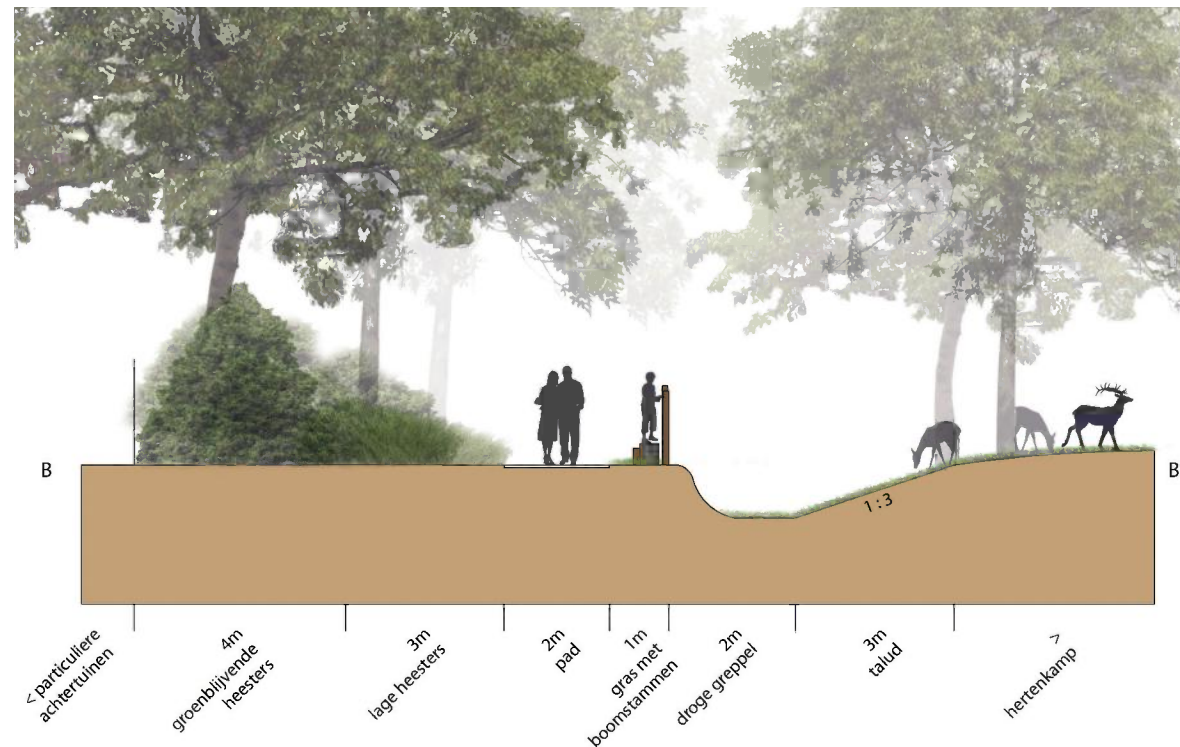
Figuur 4.9: Locatie doorsneden

Aan deze zijde van het hertenkamp is de beleving meer besloten; de nieuw geplante bomen geven samen met de bestaande parkrand beplanting het gevoel door het hertenkamp heen te lopen.

De oplossingen die hiermee geboden worden zijn:

- Betere beleving voor zowel kinderen als alle overige bezoekers.
- Een meer geïntegreerd beeld van het hertenkamp binnen het Burgemeester Boeremapark.
- Extra waterberging middels uitbreiding waterpartij en het uitdiepen van de bestaande greppel.
- Met de vrijgekomen grond kan het midden van het hertenkamp iets worden opgehoogd; de dieren hebben dan ten alle tijden een droge plek om te verblijven en zijn tevens beter zichtbaar voor bezoekers.

5. Uitwerking beplanting

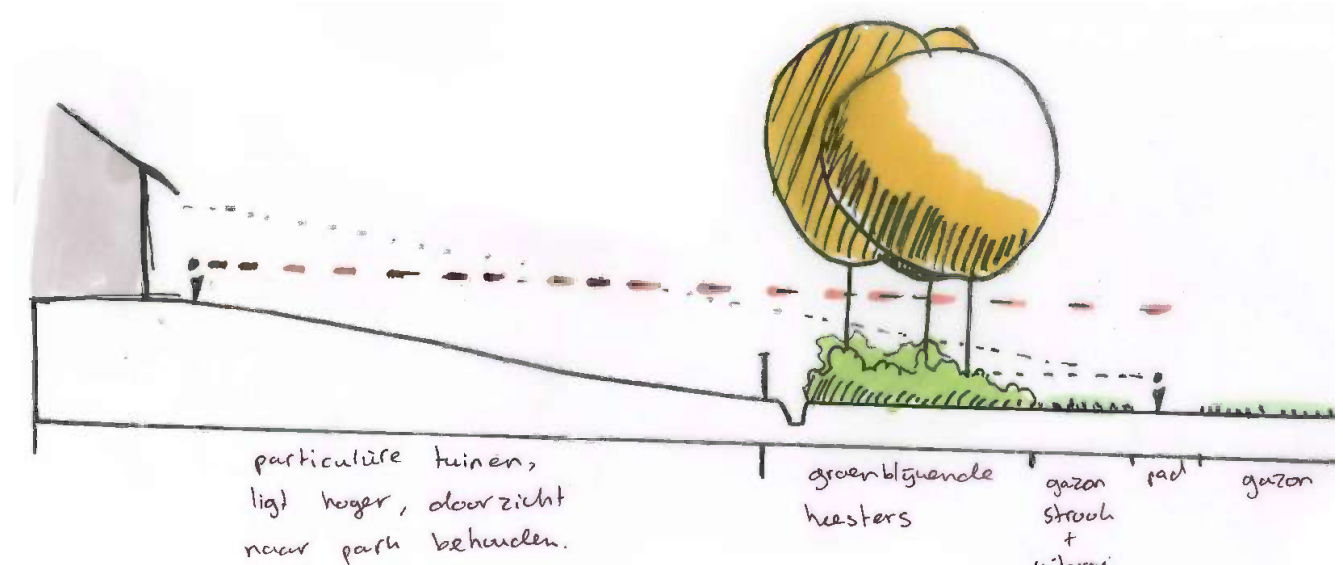
5.1 Groene randen rondom het park

De woningen met hoger gelegen achtertuinen zijn gesitueerd naar het park en grenzen daarmee aan de parkrand. De parkrand bestaat uit bomen met onderbeplanting maar is niet op alle plekken even gesloten waardoor de achtertuinen, woningen en schuurtjes zichtbaar zijn voor de parkbezoeker. Dit levert een rommelig en storend beeld op. Er kan op twee manieren met de parkrand worden omgegaan; hier zijn twee principe-doorsneden van getekend in figuur 5.1 en 5.2.

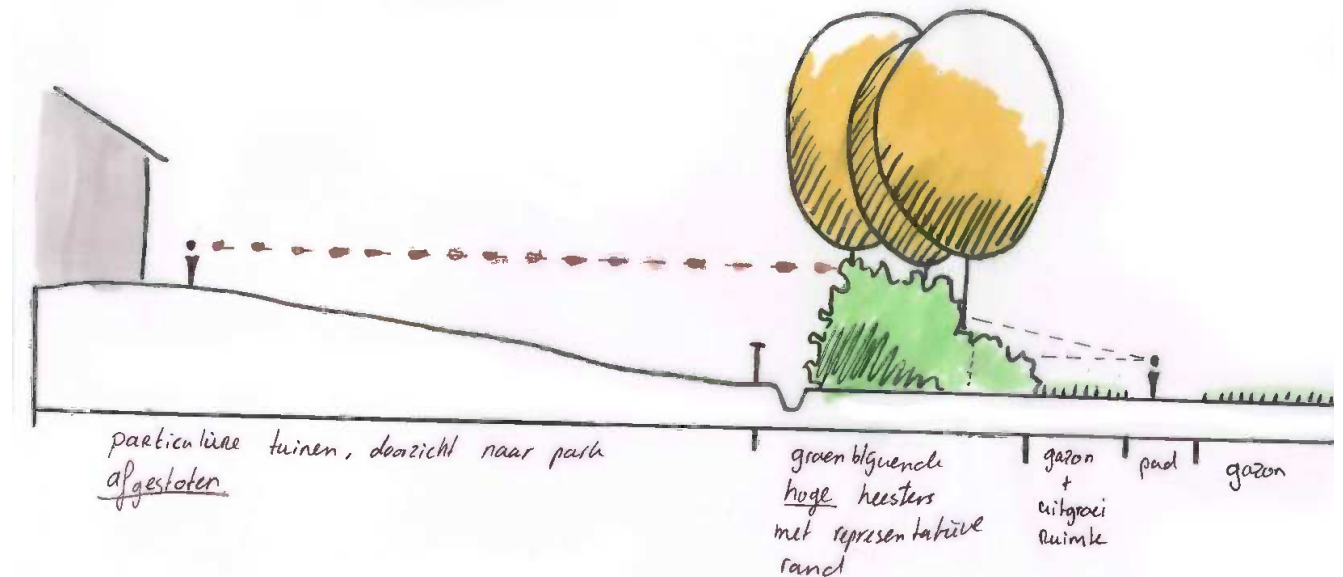
De eerste optie is om de heesterlaag iets hoger te laten groeien en goed dicht te planten. Hierdoor behouden de omwonenden enig doorzicht naar het park toe, maar voor de parkbezoeker is het beeld minder storend. Slechts een deel van de woningen is nu nog zichtbaar.

De tweede optie is om de heesterlaag hoog uit te laten groeien en goed dicht te planten. Hierdoor hebben de omwonenden geen doorzicht meer naar het park toe, maar kan het park een plek op zichzelf vormen, immers de context is niet waarneembaar.

Uiteindelijk adviseert Modern Monuments de tweede optie; het goed dichtmaken van de parkranden zonder dat de omwonenden nog doorzicht hebben. Het beeld voor de parkbezoeker is dan rustiger en de beleving van het park sterker.

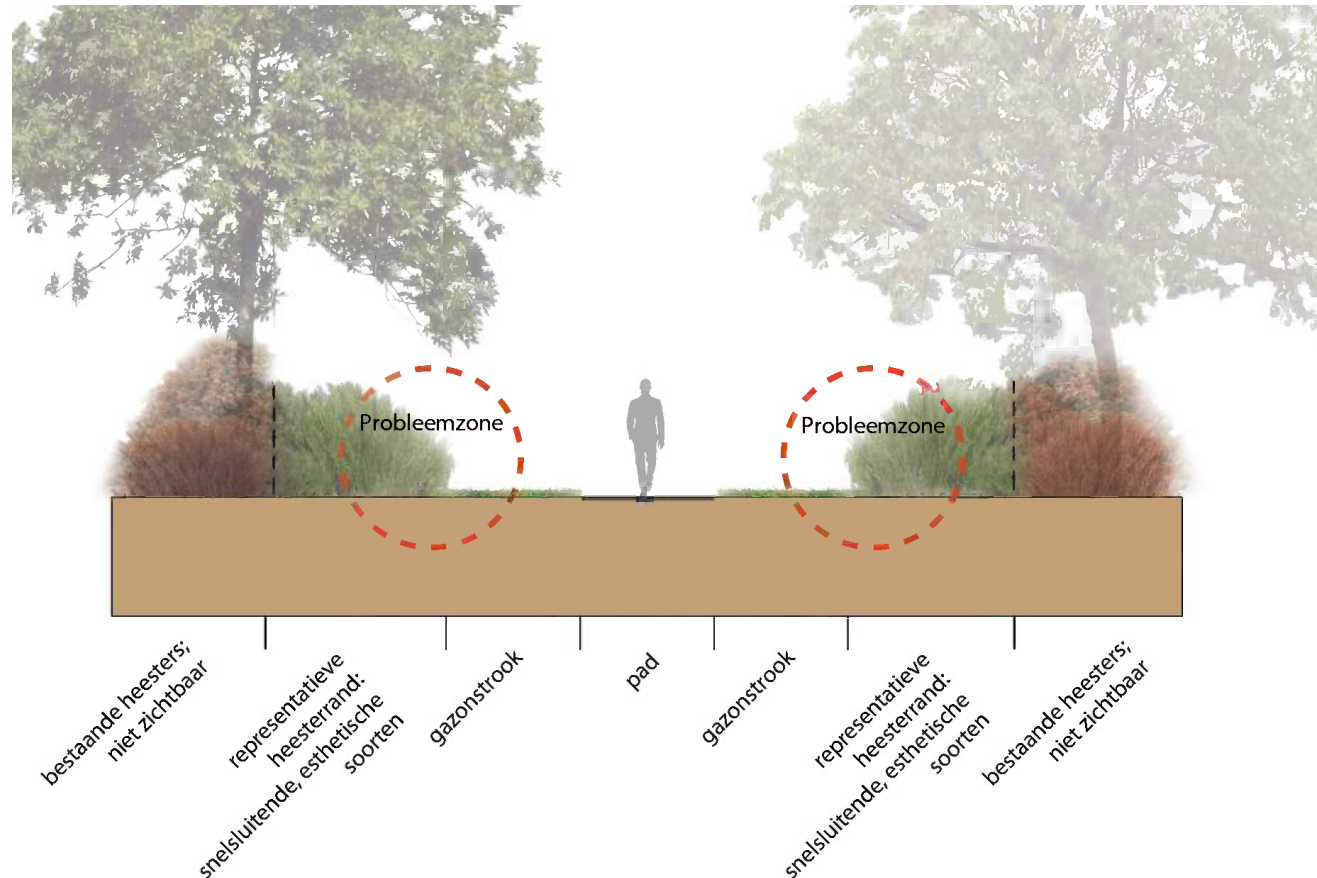

Figuur 5.1: Principeddoorsnede, parkbezoekers kunnen enkel de daken van de omliggende woningen zien, bewoners behouden uitzicht over het park.

Figuur 5.2: Principeddoorsnede, parkbezoekers zien geen omliggende woningen, bewoners hebben geen zicht over het park.

5.2 Representatieve randen plantvakken

Figuur 5.3: Principedoorsnede representatieve heesterrand

Bij de inventarisatie en analyse, bevindt de problematiek in de beplanting zich voornamelijk in de heesterlaag. Het probleem zijn woekerende, ongewenste, niet esthetische soorten die de overhand hebben gekregen in de heesterlaag. Het beeld komt niet over als zijnde parkbeplanting.

Als oplossing is 'de representatieve heesterrand' geïntroduceerd. Het idee is dat de randen van de

heestervakken, die zichtbaar zijn vanuit het park, worden heringericht. Dit gaat als volgt; een deel van de heestervakken worden ontdaan van de ongewenste soorten, en worden beplant met sterke, snel sluitende en esthetisch waardevolle soorten. Op deze manier wordt de probleemzone verholpen; het beeld vanaf het pad is voor de bezoeker aantrekkelijk.

Onder sterke soorten wordt verstaan; heesters die tegen een stootje kunnen met een sterk regenererend vermogen, een goede groeikracht en die weinig eisen aan de bodem stellen en goed gedijen in het openbaar groen. Onder snel sluitend wordt verstaan; heesters die vrij snel dichtgroeien waardoor onkruiden en opschot van ongewenste soorten geen kans meer krijgen om te ontkiemen. Met esthetisch waardevol wordt bedoeld; heesters met een sierwaarde in bloei, herfstkleur, vruchtdracht en/ of winterbeeld.

Het voordeel van deze oplossing is dat er slechts een deel van het bestaande heestervak heringericht hoeft te worden; de representatieve rand ontnemt het zicht op de achterliggende, minder fraaie bestaande beplanting in het heestervak. Het handhaven van de bestaande beplanting beperkt de kosten.

5.3 Uitwerking beplanting per vak

De uitwerkingen van de beplanting zijn opgedeeld in een aantal vakken. Elk vak heeft zijn specifieke eisen, waardoor andere soorten worden toegepast. Op de volgende pagina volgt een korte introductie per vak. In het vervolg van deze paragraaf worden de uitwerkingen per vak verder toegelicht.

In de uitwerkingen zijn bij het sortiment de geadviseerde bestelmaten weergegeven. Hierbij zijn een aantal afkortingen gebruikt, deze zijn hieronder weergegeven met de bijbehorende betekenis.

MK = Met kluit

MDK = Met draadkluit

WG= Wortelgoed

Potmaat P11 = Beplanting in pot diameter 11 cm

Potmaat C2 = Beplanting in 2 ltr pot

Figuur 5.4: Vakverdeling uitwerking beplantingen

Vak 1

Vak een bestaat uit de parkrand aan de westzijde van het park. Hier is veel schaduw aanwezig waardoor het gazon slecht groeit en er geadviseerd wordt geen gazonstrook toe te passen..

Vak 2

Rondom het Boeremaplein bevindt zich vak twee. Hier worden siervolle heesters toegepast om het Boeremaplein extra uit te lichten.

Vak 3

Vak drie bestaat uit de parkrand aan de oostzijde van het park. Dit gedeelte van het park kent veel bezonning. De verbreding van de gazonstrook biedt mogelijkheden voor recreatie.

Vak 4

Vak vier bestaat uit de parkrand aan de zuidzijde. Hier wordt alleen een representatieve rand aan het beplantingsvak toegevoegd.

Vak 5

Vak vijf bestaat uit ook een parkrand waar de achterrand blijft bestaan uit de reeds aanwezige soorten. Hier wordt ook een grasstrook toegepast met een representatieve heesterrand.

Vak 6

Vak zes kent een erg natte bodemgesteldheid. Dit vraagt om specifieke sortimentseisen.

Vak 7

Vak zeven bestaat uit een klein vak langs één van de entrees. Het vak krijgt een grote sierwaarde in het voorjaar.

Vak 8

Vak acht bevindt zich vlakbij het hertenkamp. In dit vak staan een aantal bijzondere bomen zoals de Cedrus libanii 'Glauc' (blauwe atlasceder) en de Acer palmatum. (Japanse esdoorn). De nieuwe beplanting zal als onderbeplanting moeten functioneren.

Vak 9

Vak negen bestaat uit het vak wat oorspronkelijk bij het oude pinetum heeft gehoord. Dit vak wordt in deze stijl heringericht.

5.3.1 Toekomstige beplanting vak 1

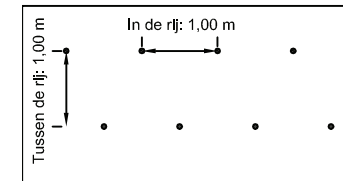

Beeld en sfeer

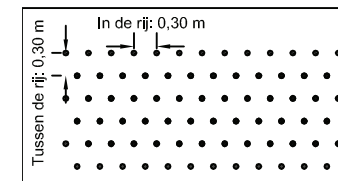
Deze parkrand bevat veel bestaande bomen en heesters en is beschaduwd hierdoor wordt geadviseerd geen gazonstrook toe te passen. Het gaat hier om een groene rand met een sobere uitstraling. Wanneer de beplanting gesloten is zonder ongewenste kruiden, is een succesvolle parkrand bereikt.

Functie

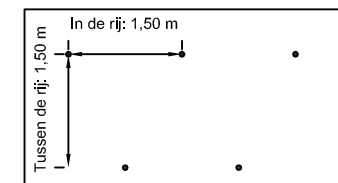
De parkrand vormt de formele af scheiding tussen park en particuliere tuinen. Tevens wordt het zicht op de aangrenzende huizen ontnomen door een hoge heesterrand. Hierdoor ontstaat een uniform beeld met een groen uiterlijk. De lage heesterrand heeft sierwaarde in de vorm van bloeikleuren. Voor een besloten sfeer grenst de heesterlaag direct aan het voetpad.

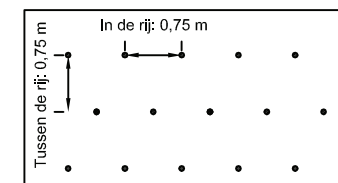
1. *Prunus laurocerasus* 'Zabeliana'

2. *Hypericum* 'Hidcote'

3. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'

4. *Stephanandra incisa* 'Crispa'
5. *Symphoricarpos chenaultii* 'Hancock'

Naam:

1. *Prunus laurocerasus* 'Zabeliana'
2. *Hypericum* 'Hidcote'
3. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'
4. *Stephanandra incisa* 'Crispa'
5. *Symphoricarpos chen.* 'Hancock'

Bestelmaat:

- 40/50 MK
- Potmaat P11
- 40/50 MK
- 40/50 WG
- 40/60 WG

Figuur 5.5: Sfeerimpressie parkrand met naastliggend hertenkamp

Selectiecriteria

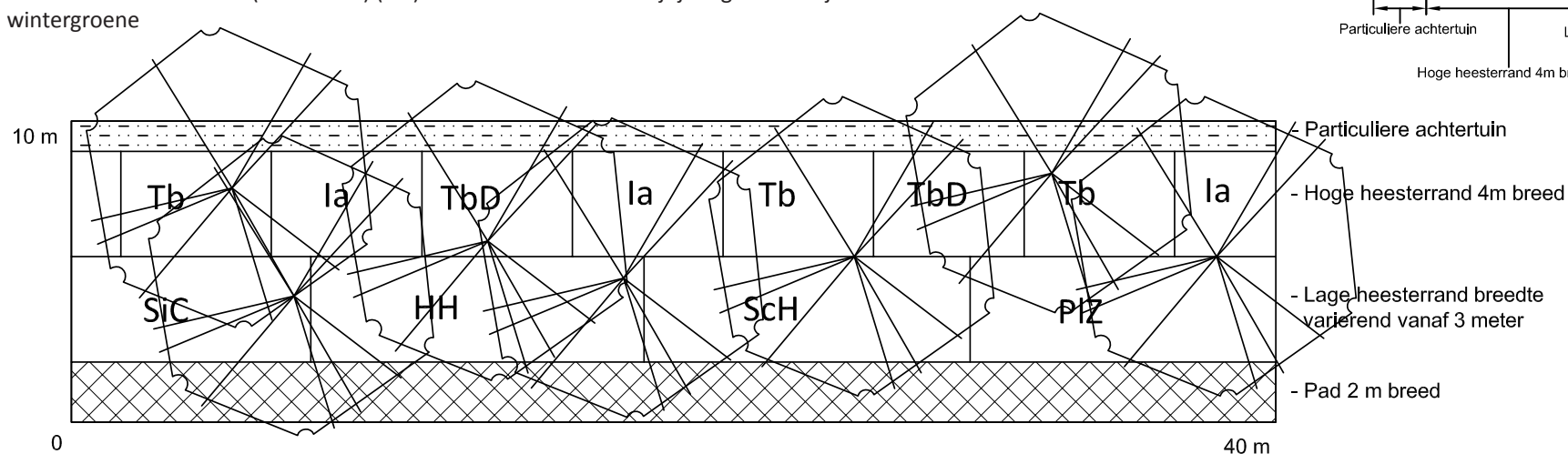
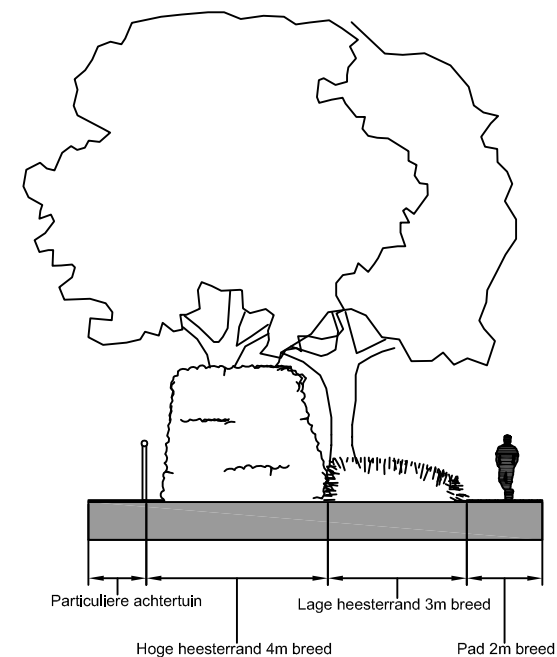
Opbouw van de heesterrand bestaat uit een hoge heesterrand boven ooghoogte en een lage heesterrand. De hoge heesterrand moet jaarrond wintergroen en schaduwverdragend zijn en bestaat uit huidige *Taxus baccata* (venijnboom) (Tb) en *Ilex aquifolium* (hulst) (Ia). Deze rand wordt aangevuld met de *Taxus baccata* 'Dovastoniana' (venijnboom) (TbD) om de groene rand volledig te sluiten. Alle nieuwe heesters worden groepsgewijs aangeplant.

De lage heesterrand bevat regelmatig *Prunus laurocerasus* 'Zabeliana' (laurierkers) (PIZ) om een wintergroene

leidraad in de voorgrond te houden. *Hypericum* 'Hidcote (hertshooi) (HH), *Stephanandra incisa* 'Crispa' (Kransspirea) (SiC) en *Symphoricarpos chenaultii* 'Hancock' (sneeuwbes) (ScH) vullen de rest op en zijn uitermate geschikt voor vakbeplanting. Hypericum en Symphoricarpos hebben sierwaarde door middel van bloeikleur en besdracht.

Beheer en tijd

Na aanplant zal het geheel in de lage heesterrand na drie jaar gesloten zijn. Tot die tijd moet geschoffeld worden om onkruiden tegen te gaan. De hoge heesterrand zal na vijf jaar gesloten zijn.

5.3.2 Toekomstige beplanting vak 1a

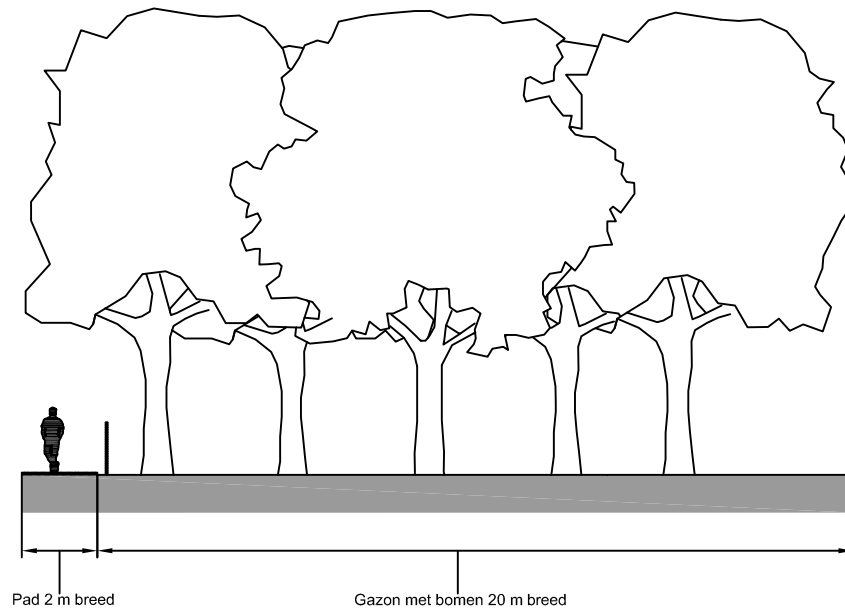

Beeld en sfeer

Deze nieuwe bomen zorgen voor een doorlopende parkrand in het hertenkamp. In het hertenkamp zal onder de bomen beperkt gras aanwezig zijn.

Functie

Deze parkrand bestaat uit een bomengroep en zorgt voor samenhang tussen de bestaande parkrand en het hertenkamp. Hiermee wordt een extra besloten ruimte gecreëerd in het park.

Naam:

1. *Alnus glutinosa*
2. *Alnus glutinosa* 'Laciniata'

Bestelmaat:

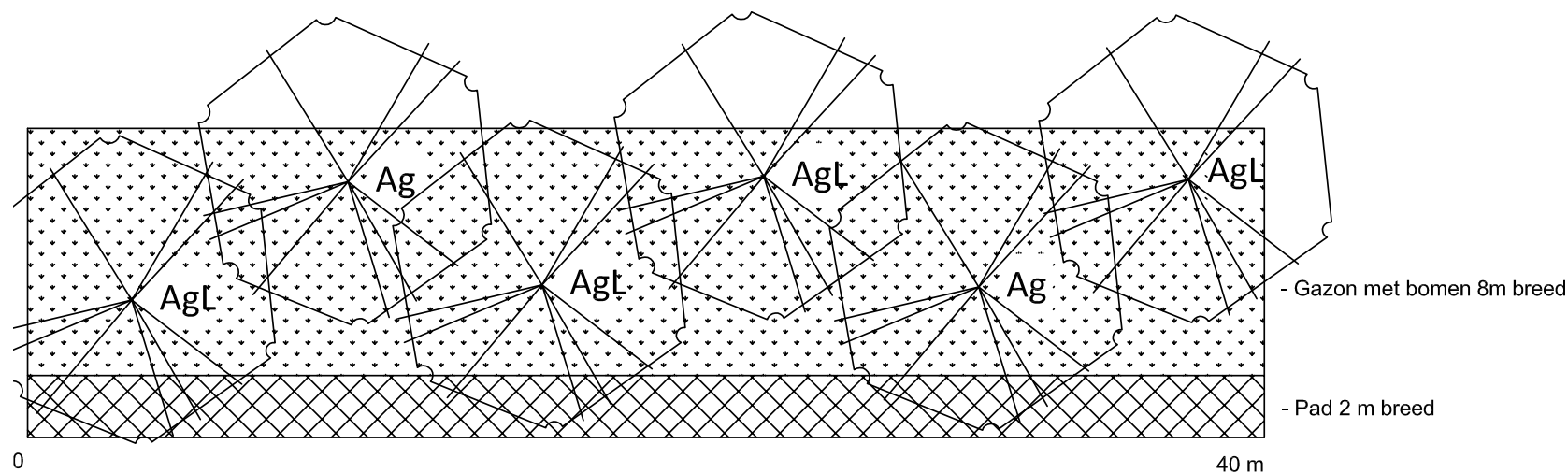
16-18 MDK
16-18 MDK

Selectiecriteria

De bomen moeten in textuur en vorm passen bij het huidige sortiment in de parkrand. Tevens moeten de bomen zich goed kunnen ontwikkelen op een natte bodemgesteldheid. Er is gekozen voor de *Alnus glutinosa* (zwarte els) (Ag) in combinatie met de *Alnus glutinosa* 'Laciniata' (zwarte els CV) (AgL). De *Alnus* heeft sierwaardes in de vorm van elzenpropen in de herfst, bruingele katjes in het voorjaar en iets afhangende twijgen. Het diep ingesneden blad van de 'Laciniata' geeft nog een extra sierwaarde.

Beheer en tijd

Na 15 jaar heeft de *Alnus* een hoogte van ongeveer 12 meter. De boom behoeft permanente bescherming tegen vraatschade van de herten.

1.

2.

5.3.3 Toekomstige beplanting vak 2

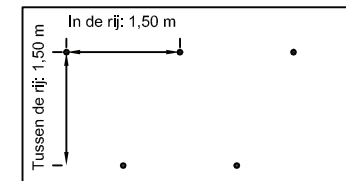

Beeld en sfeer

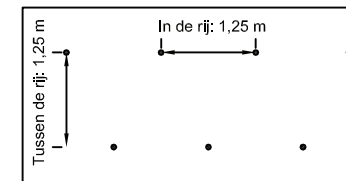
De heesters in de achterrand screenen de achtertuinen af. Op de voorgrond staan heesters met een jaarrond beleving door middel van zomerbloei, bijzondere vertakking en mooie herfstkleur. De Boeremabank is een belangrijke centrale plek in het park omdat alle zichtlijnen hier bij elkaar komen. Het verdient daarom een bijzondere uitstraling.

Functie

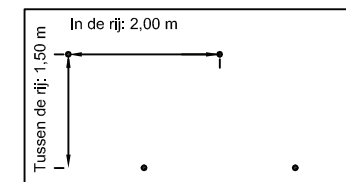
De rand vormt een afscheiding tussen park en particuliere tuinen. Tevens worden aangrenzende huizen afgeschermd door een hoge groenblijvende heesterrand. Hierdoor ontstaat een groen beeld. Voor een besloten sfeer grenst de heesterlaag direct aan de Boeremabank.

1. *Viburnum plicatum* 'Shasta'

2. *Corylus avellana*

3. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'

Naam:

1. *Viburnum plicatum* 'Shasta'
2. *Corylus avellana*
3. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'

Bestelmaat:

- 100/120 MK
- 40/60 WG
- 100/120 MK

Figuur 5.6: Sfeerimpressie beplanting rondom Boeremabank

Selectiecriteria

Voorste rand

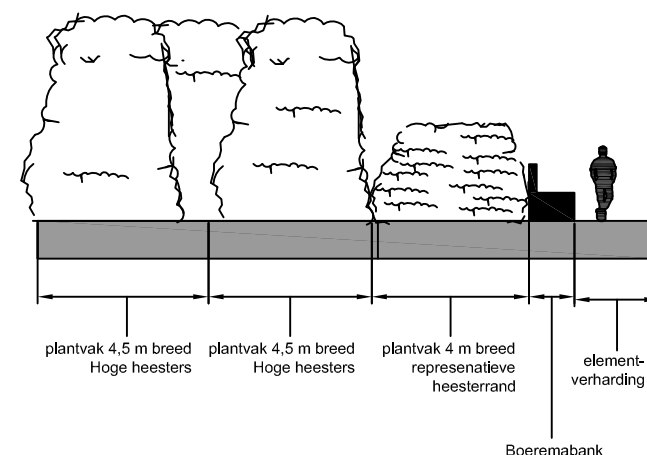
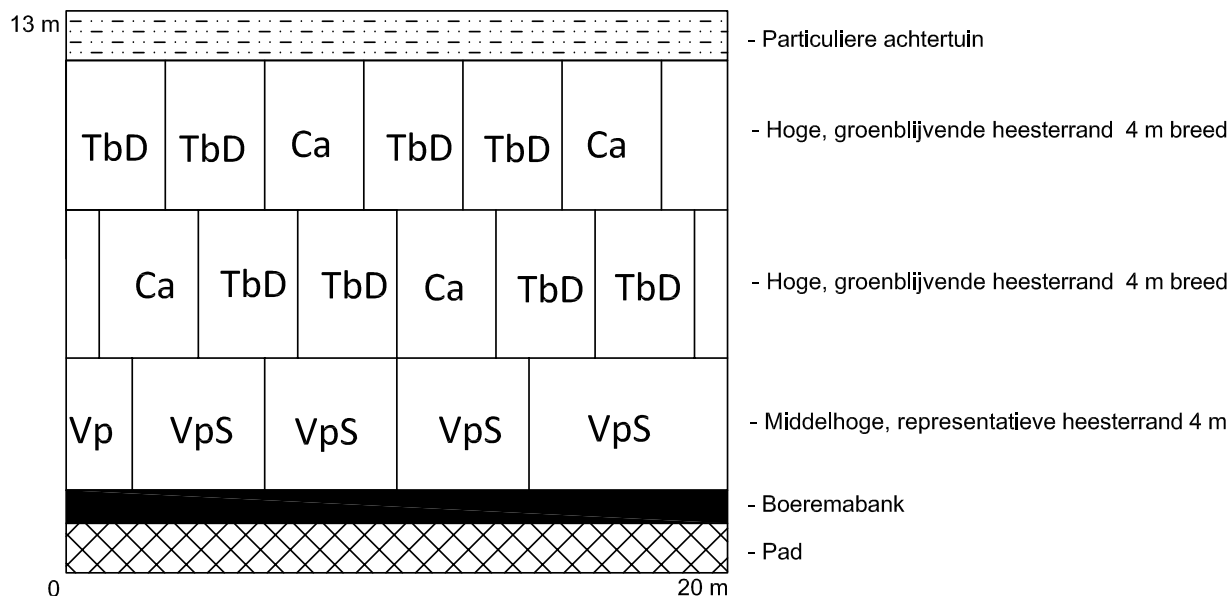
Bepplanting in de voorste rand dient een uitbundige bloei te hebben met een herfstkleur. De hoogte van de beplanting ligt tussen twee tot drie meter en is niet wintergroen. De beplanting mag een aparte groeiwijze hebben. Voor deze rand is gekozen voor *Viburnum plicatum* 'Shasta' (Japanse sneeuwbal) (VpS).

Achterwand

De achterwand heeft een afschermende functie. Dit betekent dat een deel van de beplanting jaarrond wintergroen moet zijn en een hoogte moet hebben tussen de vier en zes meter. Voor deze wand is er gekozen voor *Taxus baccata* 'Dovastoniana' (venijnboom) (TbD) en *Corylus avellana* (hazelaar) (Ca).

Beheer en tijd

Na aanplant zal de beplanting in de lage heesterrand na drie jaar gesloten zijn. Tot die tijd moet geschoffeld worden om onkruiden tegen te gaan. De hoge heesterrand zal na vijf jaar gesloten zijn.

1.

2.

3.

5.3.4 Toekomstige beplanting vak 3

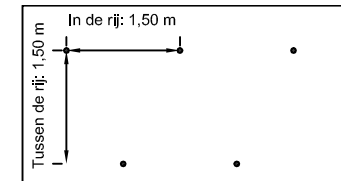

Beeld en sfeer

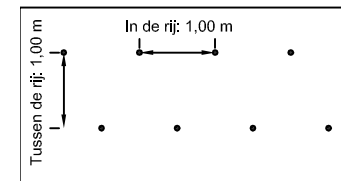
Deze parkrand ontvangt veel zonlicht en is naast parkrand ook achtergrond van de picknickzone. In deze rand is het belangrijk om een kleurrijk beeld neer te zetten met soorten die het hele seizoen bloeien. Grof gezegd met een bloeitijd van mei tot oktober. Maar tegelijk mag deze niet de aandacht wegnemen van de *Viburnum plicatum* 'Shasta' (Japanse sneeuwbal). Deze soorten bloeien in de maanden mei en juni bij de Boeremabank. Tot slot mag er geen doorzicht zijn naar de achterliggende bebouwing.

Functie

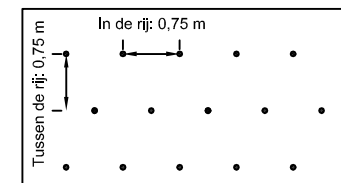
De parkrand vormt de afscheiding tussen park en particuliere tuinen. Hiermee wordt het zicht op de aangrenzende huizen ontnomen en vormt het park daarbinnen een plek op zichzelf. De hoge heesterrand functioneert samen met de bomen als afscherming. De middelhoge en lage heesterrand hebben daarnaast ook sierwaarde in de vorm van bloeikleur, herfstkleur en of besdracht wat de uitstraling van de randen vanuit het park een sfeervol en vriendelijk karakter geeft.

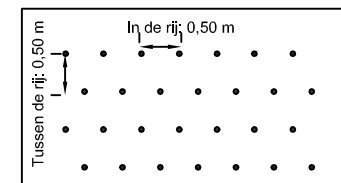
1. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'
2. *Lonicera tatarica* 'Rosea'

3. *Viburnum* 'Bodnatense Dawn'
4. *Acer tataricum* var. Ginnala

5. *Rosa rugosa* 'Alba'
6. *Sorbaria sorbifolia*
7. *Symphoricarpos x chenaultii* 'Hancock'
8. *Weigela* (Samba & Rumba)

9. *Potentilla fruticosa* 'Abbotswood'

Naam:

1. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'
2. *Lonicera tatarica* 'Rosea'
3. *Viburnum* 'Bodnatense Dawn'
4. *Acer tataricum* var. Ginnala
5. *Rosa rugosa* 'Alba'
6. *Sorbaria sorbifolia*
7. *Symphoricarpos* chen. 'Hancock'
8. *Weigela* (Samba & Rumba)
9. *Potentilla fruticosa* 'Abbotswood'

Bestelmaat:

- 40/50 MK
- 60/80 WG
- 60/80 WG
- 100/120 WG
- 30/40 WG
- 80/100 WG
- 40/60 WG
- 30/40 WG
- 30/40 WG

Figuur 5.7: Sfeerimpressie beplanting parkrand met picknickzone

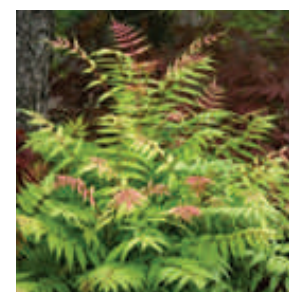
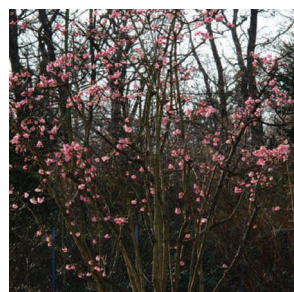
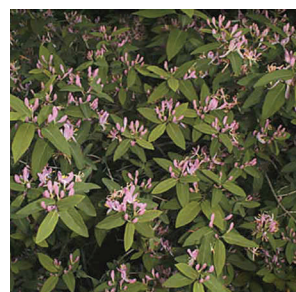
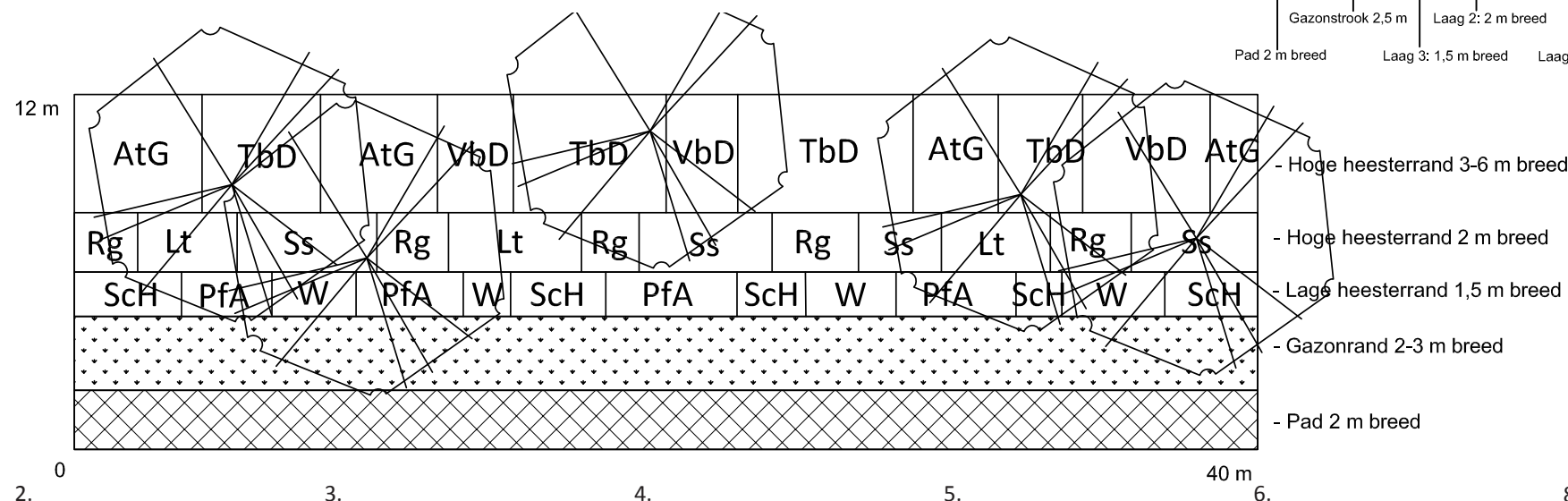
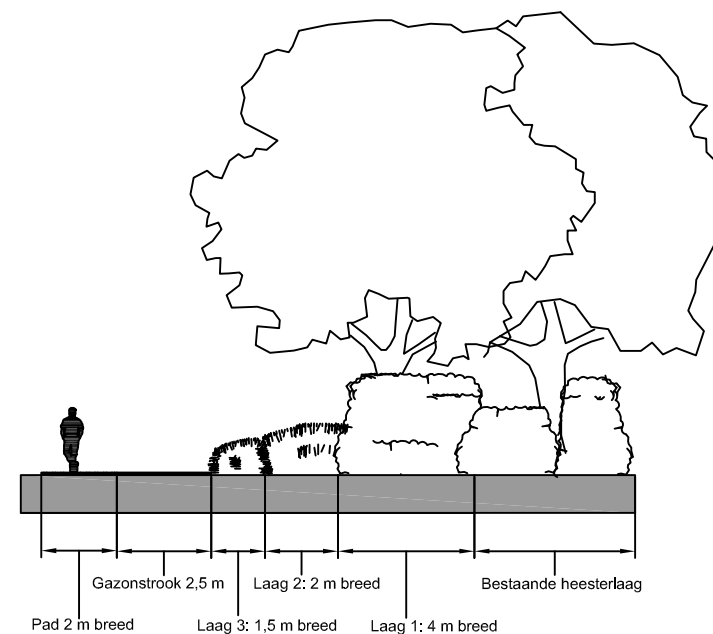
Selectiecriteria

De hoge heesterrand bestaat uit de soorten die boven ooghoogte groeien zodat men er niet overheen kan kijken. Hierin treft men nu vooral *Taxus baccata* (venijnboom) en *Prunus serotina* (Amerikaanse vogelkers) aan. Deze worden aangevuld met *Taxus baccata* 'Dovastoniana' (venijnboom) (TbD) *Viburnum bodnantense* 'Dawn' (sneeuwbal) (VbD), deze vanwege de geurende vroege en langdurige bloei, november tot mei. In de middelhoge rand is gekozen voor snel dichtgroeïende planten met een witte tot roze bloeikleur. De lage heesterrand bevat *Symphoricarpos x chenaultii*

'Hancock' (sneeuwbal) (Sch), *Potentilla fruticosa* 'Abbotswood' (ganzerik) (PfA) en *Weigela* (Samba & Rumba) (W). Ook deze soorten bloeien of dragen bessen in de kleuren wit tot roze.

Beheer en tijd

Na aanplant zullen de middelhoge en lage heesterrand drie jaar goed onderhouden moeten worden om onkruid geen kans te geven. Dit houdt in zorgvuldig schoffelen. Na die drie jaar is de beplanting gesloten en zal de onderhoudsintensiteit afnemen. De hoge heesterrand zal na vijf jaar gesloten zijn.

5.3.5 Toekomstige beplanting vak 4

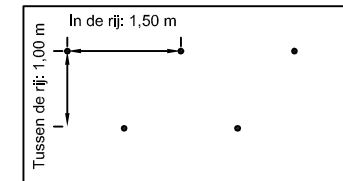
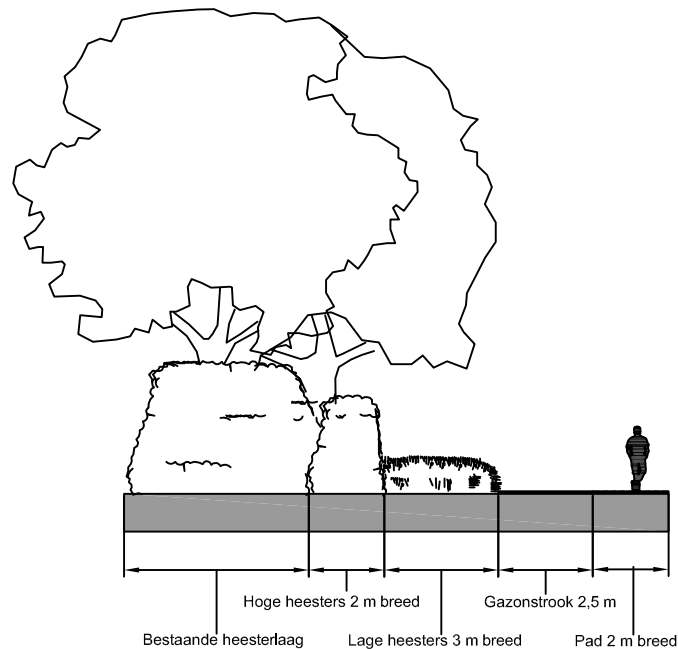

Beeld en sfeer

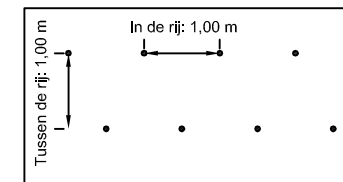
Dit deel van de parkrand bevat een boom- en heesterlaag. Om in dit deel de nadruk te leggen op het culturele karakter van het park worden de gazonstroken langs de heesterrand verbreed. De heesterlaag is opgebouwd uit een lagere en een hogere sectie. De sfeer is verzorgd en het beeld aantrekkelijk door de weelderige bloei in wit- en blauwtinten.

Functie

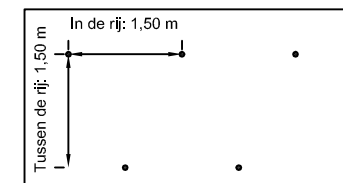
Dit deel van de parkrand vormt een afscheiding tussen het park en enkele achterliggende particuliere woningen. De lagere heesterrand vormt het representatieve deel van de heesterlaag; soorten met een duidelijke sierwaarde in bloei. De brede gazonstrook langs deze sierheesters zorgt voor een culturele uitstraling. De rand achter deze sierheesters bestaat uit hogere soorten heesters, waarvan de meeste groenblijvend zijn. De functie van deze hogere heesters is het zicht ontnemen op de achterliggende beplanting en woningen.

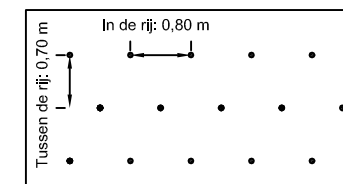
1. *Viburnum bodnantense* 'Dawn'

2. *Hydrangea quercifolia*
3. *Euonymus japonicus*
4. *Hydrangea mac.* 'Mariesii Perfecta'

5. *Elaeagnus x ebbingei*

6. *Spiraea x cinerea* 'Grefsheim'
7. *Itea virginica*

Naam:

1. *Viburnum bodnantense* 'Dawn'
2. *Hydrangea quercifolia*
3. *Euonymus japonicus*
4. *Hydrangea mac.* 'Mariesii Perf.'
5. *Elaeagnus x ebbingei*
6. *Spiraea x cinerea* 'Grefsheim'
7. *Itea virginica*

Bestelmaat:

- 60/80 WG
- Potmaat C2 30/40
- 60/80 WG
- Potmaat C2 30/40
- 40/50 MK
- 40/50 WG
- 30/40 WG

Selectiecriteria

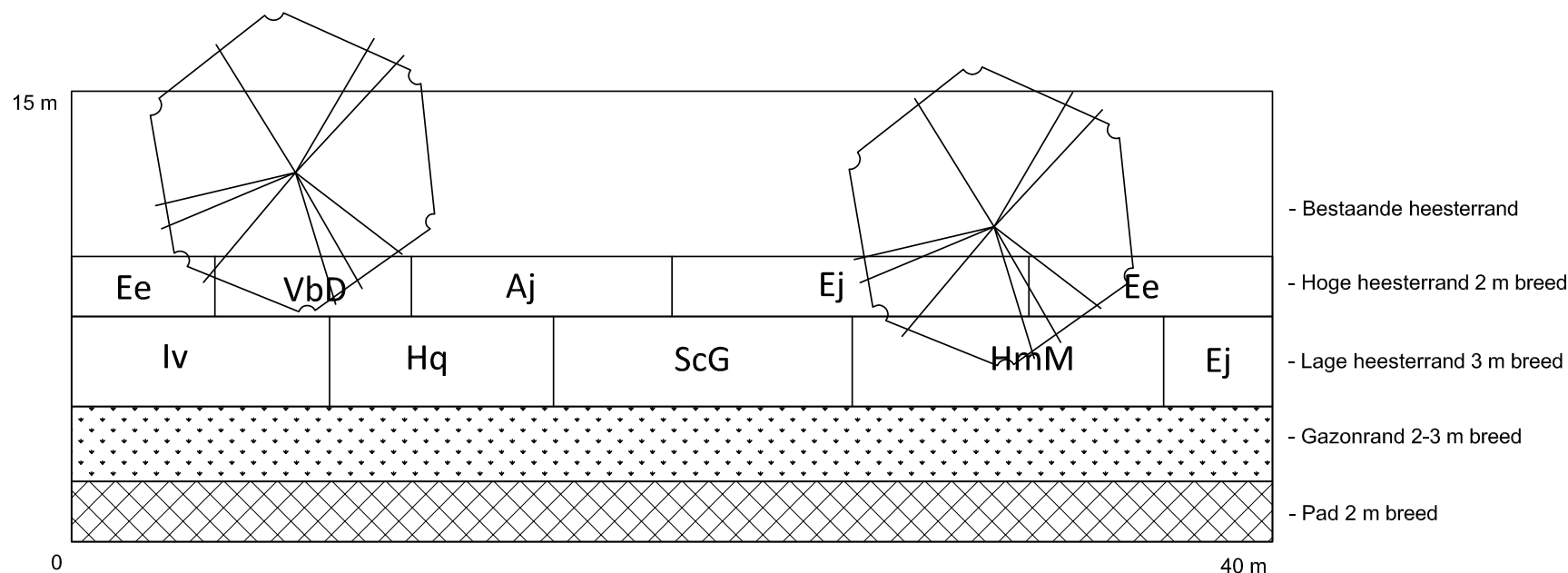
Het sortiment moet vanwege de locatie in het park zowel zon als halfschaduw kunnen verdragen. De lage sierheesters moeten sierwaarde in bloei, herfstkleur en of vruchtdracht hebben. Voor de hogere heesters geldt dat de meeste soorten groenblijvend moeten zijn om het zicht te kunnen blokkeren op de achterliggende beplanting en bebouwing. Bestaande groenblijvende

heesters in deze rand blijven behouden.

Voor alle planten geldt: sterke, snel sluitende soorten die tegen een stootje kunnen en niet veel onderhoud vragen.

Beheer en tijd

Na aanplant zal de nieuw aangeplante heesterrand na ongeveer drie jaar volledig gesloten zijn. Gedurende de eerste drie jaar dient er geschoffeld te worden en ongewenst opschot verwijderd te worden. De groenblijvende achterste rand heeft vanwege de langzamere groei ongeveer vier tot vijf jaar nodig om volledig gesloten te zijn.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

5.3.6 Toekomstige beplanting vak 5

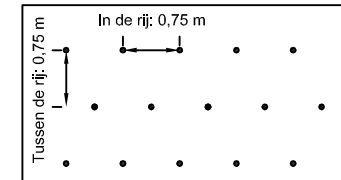
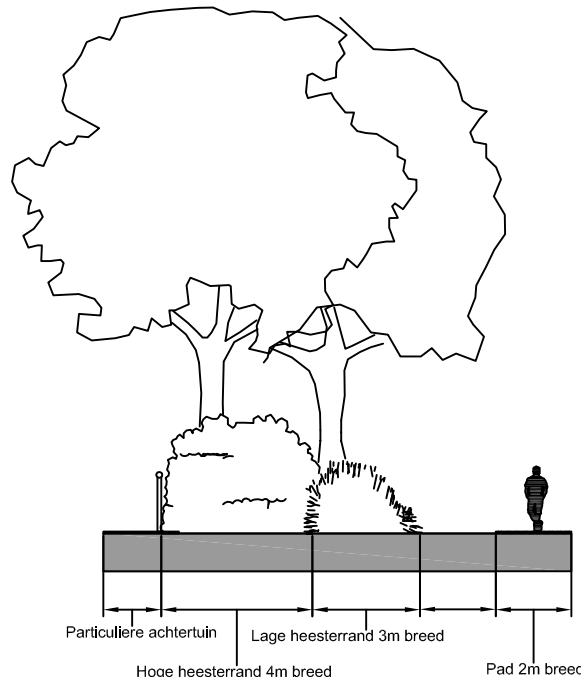
Beeld en sfeer

Dit deel van de parkrand vormt de scheiding tussen aangrenzende particuliere achtertuinen en het park. Het plantvak bestaat uit een boom- en heesterlaag. De heesterlaag bevat hoge groenblijvende soorten die het zicht op de particuliere achtertuinen afschermen. Een lagere heesterrand op de voorgrond brengt de sierwaarde in de compositie. Voor de lagere sierheesters ligt een strook gazon om de heesters en het voetpad te scheiden. Het beeld is cultureel en esthetisch waardevol. Door de opbouw van gazonstrook naar de

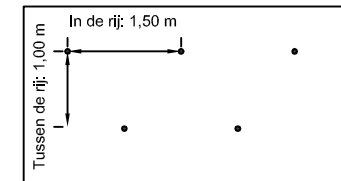
heesterlaag van laag naar hoog wordt er in combinatie met de boomkronen een 'holle rand' verkregen. Wat voor de beleving een ruimtelijk gevoel oplevert.

Functie

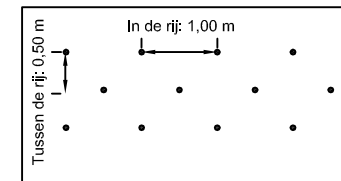
Dit deel van de parkrand vormt een afscheiding tussen het park en enkele achterliggende particuliere woningen. De lagere heesterrand vormt het representatieve deel van de heesterlaag; soorten met een duidelijke sierwaarde in verschillende seizoenen. De gazonstrook langs deze sierheesters hebben een begeleidende functie door het gehele park heen en zorgen voor het passende culturele beeld. De rand achter deze sierheesters bestaat uit hogere soorten groenblijvende heesters. De functie van deze hogere heesters is het zicht ontnemen op de achterliggende particuliere tuinen en woningen.

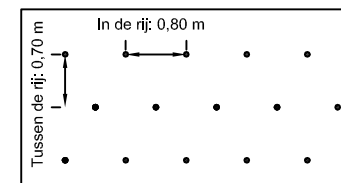
1. *Symphoricarpos chen.* 'Hancock'

2. *Taxus baccata* 'Dovastoniana'
3. *Aucuba japonica*

4. *Lonicera tatarica* 'Rosea'
5. *Lonicera purp.* 'Winter Beauty'

6. *Itea virginica*

Naam:

1. *Symphoricarpos chen.* 'Hancock' 40/60 WG
2. *Taxus baccata* 'Dovastoniana' 40/50 MK
3. *Aucuba japonica* 30/40 MK
4. *Lonicera tatarica* 'Rosea' 60/80 WG
5. *Lonicera purp.* 'Winter Beauty' 60/80 WG
6. *Itea virginica* 30/40 WG

Bestelmaat:

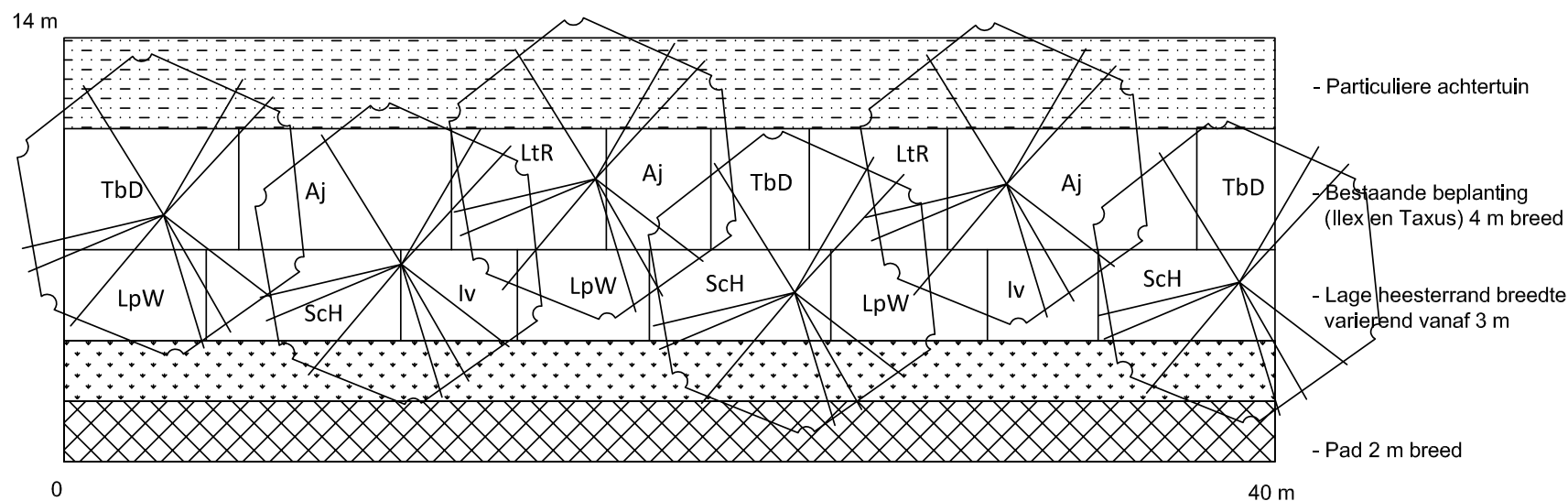
Selectiecriteria

Het sortiment moet vanwege de ligging in het park goed schaduw kunnen verdragen. De lage sierheesters moeten sierwaarde over bloei, herfstkleur en of vruchtdracht beschikken. Voor de hogere heesters geldt dat de soorten groenblijvend moeten zijn om het zicht te kunnen blokkeren op de tuinen en bebouwing. Bestaande groenblijvende heesters in deze rand blijven behouden. Gaten worden opgevuld.

Voor de representatieve lagere heesters geldt: sterke, snel sluitende soorten met een sierwaarde. Het arrangement dient sierwaarde te bieden door het gehele jaar heen en niet in een seizoen.

Beheer en tijd

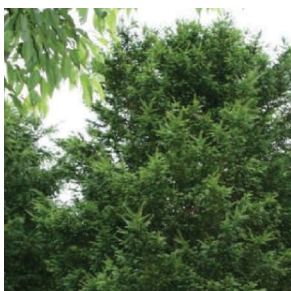
Na aanplant zal de nieuw aangeplante heesterrand na ongeveer drie jaar volledig gesloten zijn. Gedurende de eerste drie jaar dient er dan ook geschoffeld te worden en ongewenst opschot verwijderd te worden. De groenblijvende achterste rand heeft vanwege de langzamere groei ongeveer vier tot vijf jaar nodig om volledig gesloten te zijn.

1.

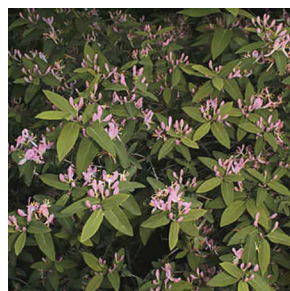
2.

3.

4.

5.

6.

5.3.7 Toekomstige beplanting vak 6

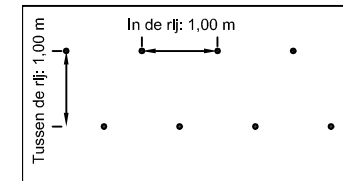

Beeld en sfeer

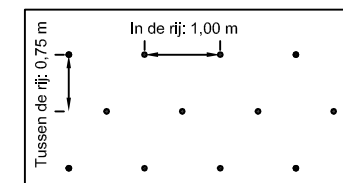
Dit deel zal grotendeels bestaan uit een nieuwe heesterlaag en is gelegen in een zeer natte bodemgesteldheid. Bestaande opgaande elzen en wilgen worden behouden om de massa's op deze plek te waarborgen. De heesterlaag geeft een besloten sfeer en zal een interessant winterbeeld behouden. Enkele bloeikleuren zullen in de zomer van dit deel de aantrekkelijkheid verhogen.

Functie

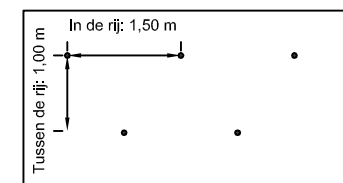
Het gebied vormt een massa die de afwisseling tussen open en gesloten creëert. Er wordt een natuurlijke sfeer beleefd doordat de heesters direct aan het pad grenzen. Overzicht op de vijver wordt behouden doordat de heesters aan de waterzijde maximaal 1,5 m hoog worden.

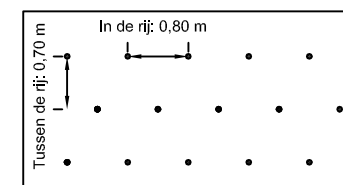
1. *Cornus sanguinea* 'Winter Beauty'
2. *Cornus sericea* 'Flaviramea'

3. *Myrica gale*
4. *Salix lanata*

5. *Aucuba japonica*
6. *Viburnum burkwoodii* 'Anne Russel'

7. *Itea virginica*

Naam:

1. *Cornus san.* 'Winter Beauty'
2. *Cornus sericea* 'Flaviramea'
3. *Myrica gale*
4. *Salix lanata*
5. *Aucuba japonica*
6. *Viburnum burk.* 'Anne Russel'
7. *Itea virginica*

Bestelmaat:

- 30/40 WG
- 30/40 WG
- 40/50 WG
- 30/40 WG
- 30/40 MK
- 40/50 WG
- 30/40 WG

Figuur 5.8: Sfeerimpressie beplanting langs pad in zeer natte bodemgesteldheid

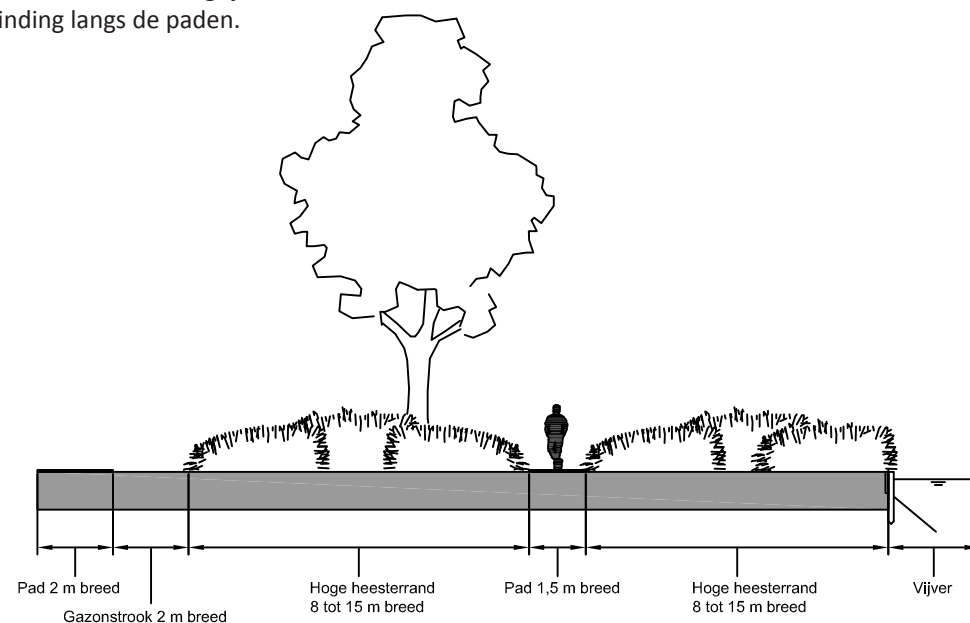
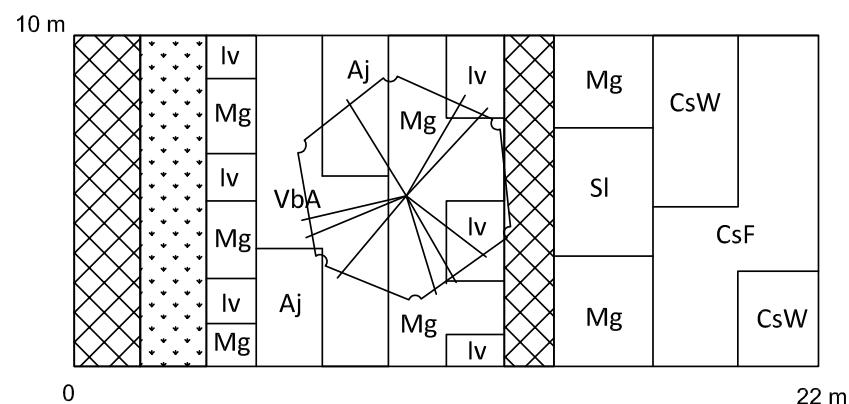
Selectiecriteria

Er zijn twee heestergroepen. Namelijk de heestergroep aan de waterzijde en de heestergroep aan de andere kant van het pad. De heesters aan de waterzijde zullen in de winter een interessant beeld vormen door opvallende takkleuren. De roodoranje kleuren van de *Cornus sanguinea* 'Winter Beauty' (CsW) en de groengele kleuren van de *Cornus sericea* 'Flaviramea' (kornoelje) (CsF) maken namelijk een interessant kleurenpalet als het blad gevallen is. Verder bestaat het vak uit *Myrica gale* (wilde gagel) (Mg) en de laaggroeiende *Salix lanata* (wilg) (Sl). Deze vier soorten kunnen gedijen op natte bodemgesteldheid.

De heestergroep aan de andere zijde van het pad krijgt zomerbloeiende heesters; *Viburnum burkwoodii* 'Anne Russel' (sneeuwbal) (VbA) en een wintergroene leidraad; *Aucuba japonica* (broodboom) (Aj). *Itea virginica* (bloemwilg) (Iv) is maximaal 1,2 m hoog en geeft opvallend rode herfstkleuren. Het linkerpad op de doorsnede wordt van de heesters gescheiden door een gazonstrook van twee meter. Deze strook is belangrijk voor wintergroene uniforme binding langs de paden.

Beheer en tijd

Na aanplant zal het geheel in de heesterrand aan het water na drie jaar gesloten zijn. Tot die tijd moet geschoffeld worden om onkruiden tegen te gaan. De linker heesterrand op de doorsnede zal na vijf jaar gesloten zijn.

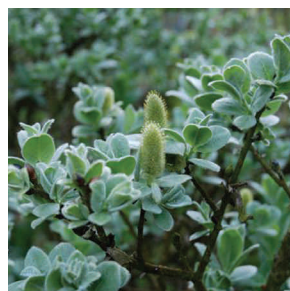
1 en 2.

3.

4.

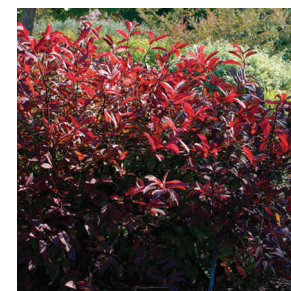
5.

6.

7.

5.3.8 Toekomstige beplanting vak 7

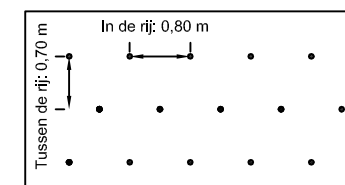
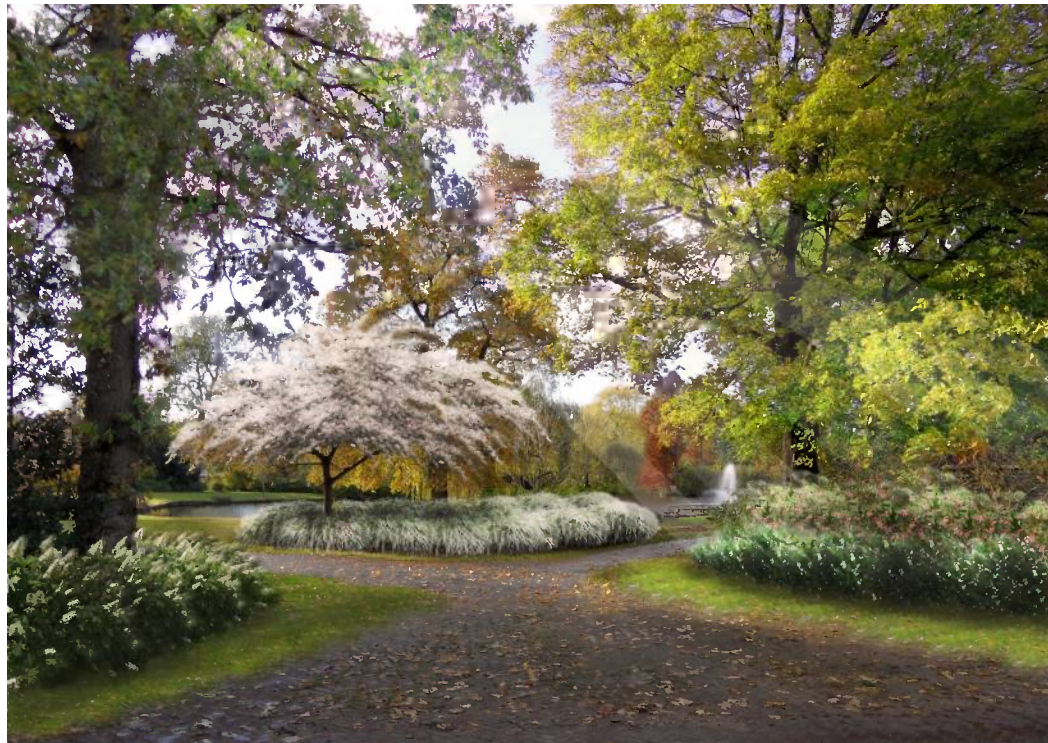

Beeld en sfeer

Dit vak bevindt zich bij één van de oostelijke entrees. Het vak zorgt ervoor dat de entree spannend wordt gemaakt. Om de entree op te waarderen wordt hier bloeiende beplanting toegepast waar over heen gekeken kan worden.

Functie

Het vak is bedoeld om de entree aantrekkelijker en spannender te maken. Daarnaast zorgt het vak ervoor dat er geen olifantenpaden worden gemaakt door de bezoekers. Het vak geeft een belangrijke waarde aan de massa's.

1. Spiraea x cinerea 'Grefsheim'

Naam:

1. Spiraea x cinerea 'Grefsheim'

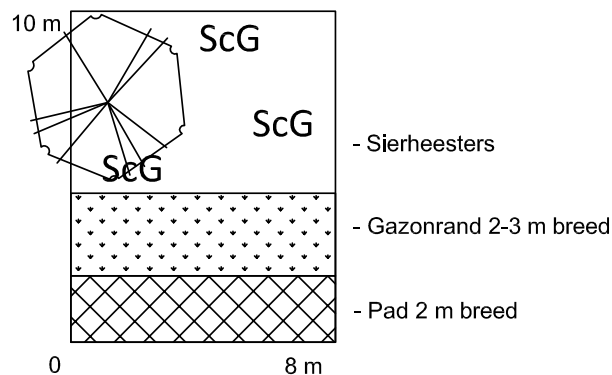
Bestelmaat:

40/50 WG

Figuur 5.9: Sfeerimpressie beplanting langs oostelijke entree

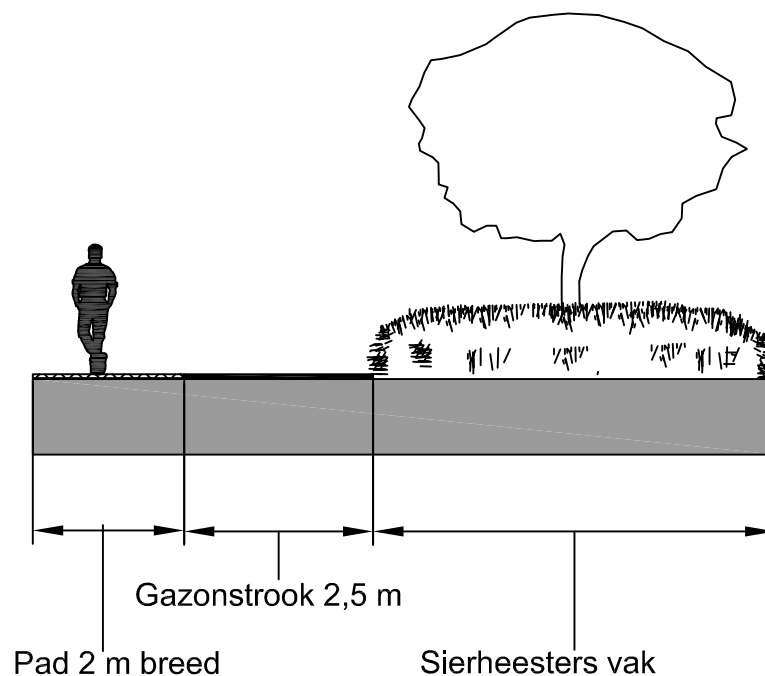
Selectiecriteria

In verband met het kleine oppervlak volstaat één soort. Er is gekozen voor een opvallende bloeiende heester, namelijk de *Spiraea x cinerea* 'Grefsheim' (spierstruik) (ScG). Deze heester bloeit opvallend wit in het voorjaar en heeft daarnaast een orangerode herfstkleur. Het heestervak wordt circa 1-1,5 meter hoog. Hierdoor kan er over het heestervak heen gekeken worden. De heesters vormen samen met de aanwezige *Malus toringo* (sierappel) een aantrekkelijk beeld in het voorjaar.

Beheer en tijd

Na aanplant zal het gehele vak na drie jaar gesloten zijn. Tot die tijd moet er geschoffeld worden om onkruiden tegen te gaan.

1.

5.3.9 Toekomstige beplanting vak 8

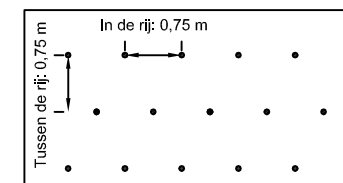

Beeld en sfeer

Dit plantvak mag een vrij sobere sfeer hebben om juist de *Acer palmatum* (Japanse esdoorn) uit te lichten in het plantvak. Dit betekent dat de beplanting een donkere uitstraling krijgt en laag blijft.

Functie

De beplanting heeft een bodembedekkende functie waarbij de beplanting zich vermeerderd. Dit heeft te maken met de boomvormige heester die midden in het plantvak staat. Deze heester moet vrij blijven van ondergroei aangezien de *Acer palmatum* (Japanse esdoorn) afhangende takken heeft.

1. *Cotoneaster suecicus*
'Coral Beauty'

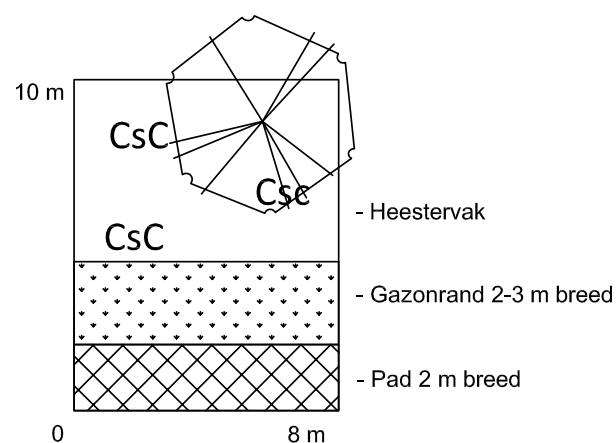
Naam:

1. *Cotoneaster suec.* 'Coral Beauty' 30/40 WG

Bestelmaat:

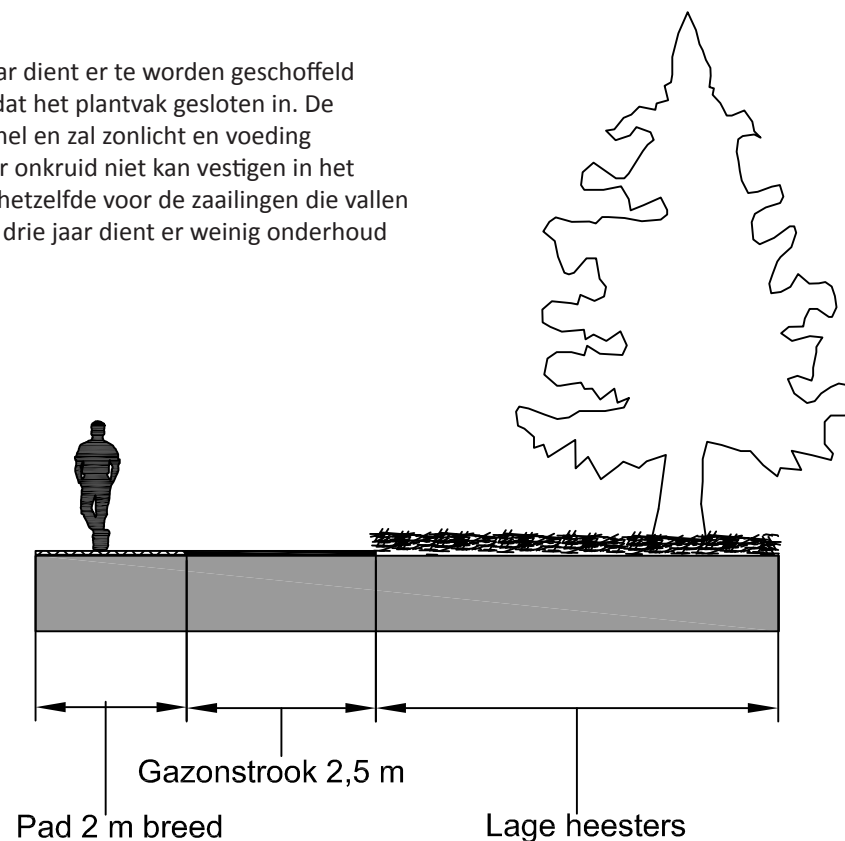
Selectiecriteria

Zoals hier boven beschreven is heeft de beplanting een bodembedekkende functie. Dient niet hoog te zijn en mag niet al te uitbundig bloeien. Hiervoor wordt geadviseerd *Cotoneaster suecicus* 'Coral Beauty' (dwergmispel) (CsC). Deze plant sluit goed en zorgt hierdoor voor weinig onkruid. Daarnaast heeft de plant een donkergroene bladkleur en kleine, witte bloemen.

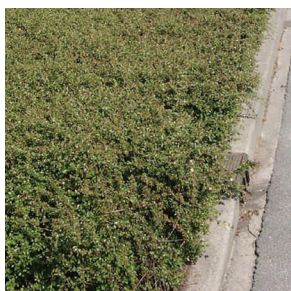

Beheer en tijd

In de eerste drie jaar dient er te worden geschoffeld in het plantvak totdat het plantvak gesloten is. De *Cotoneaster* sluit snel en zal zonlicht en voeding opnemen waardoor onkruid niet kan vestigen in het plantvak. Dit geldt hetzelfde voor de zaailingen die vallen in het plantvak. Na drie jaar dient er weinig onderhoud plaats te vinden.

1.

5.3.10 Toekomstige beplanting vak 9

Beeld en sfeer

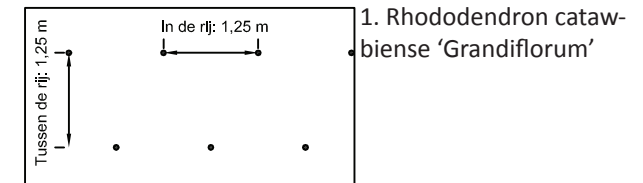
Om een dichte mantel te creëren, dient het rododendronsortiment aangevuld te worden met *Rhododendron catawbiense* 'Grandiflorum' (holbladige rododendron). Door deze aanvulling krijgt men twee "groene wanden" aan beide zijde van het voetgangerspad. Door de kern van dit beplantingsvak met *Chamaecyparis nootkatensis* 'Pendula' (Nootkacipres) en *Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris' (Californische cipres) aan te vullen krijgt deze meer massa. De

gazonstroken aan weerszijde van het voetgangerspad verminderen het besloten gevoel dat bij het betreden van het voetpad wordt ervaren.

In het voorjaar bloeien de rododendrons hetgeen voor een uitnodigend beeld zorgt. De toe te passen soort bloeit in het voorjaar middels grote paarsblauwe bloemen.

Functie

Het beplantingsvak heeft massa als functie. Doordat het toe te passen sortiment uit wintergroene soorten bestaat, wordt het zicht op het overige deel van het park ontnomen. Hierdoor ontstaat nieuwsgierigheid bij de bezoekers die het park vanuit het noorden betreden.

Naam:

1. Rhododendron cat. 'Grandifl.' 60/70 MK
2. Chamaecyparis law. 'Columnaris' 150/175 MDKL
3. Chamaecyparis noot. 'Pendula' 150/175 MDKL

Bestelmaat:

Figuur 5.10: Sfeerimpressie rododendronmantel met in de kern coniferen

Selectiecriteria

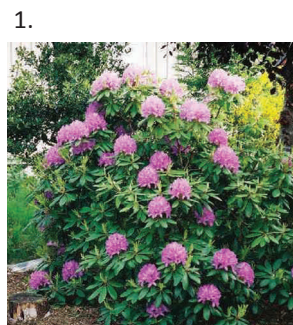
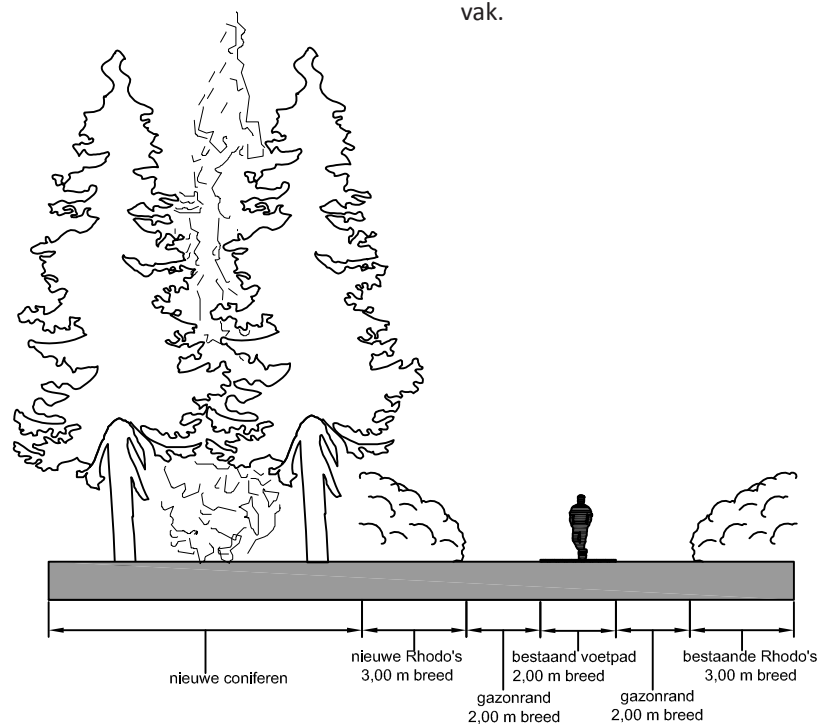
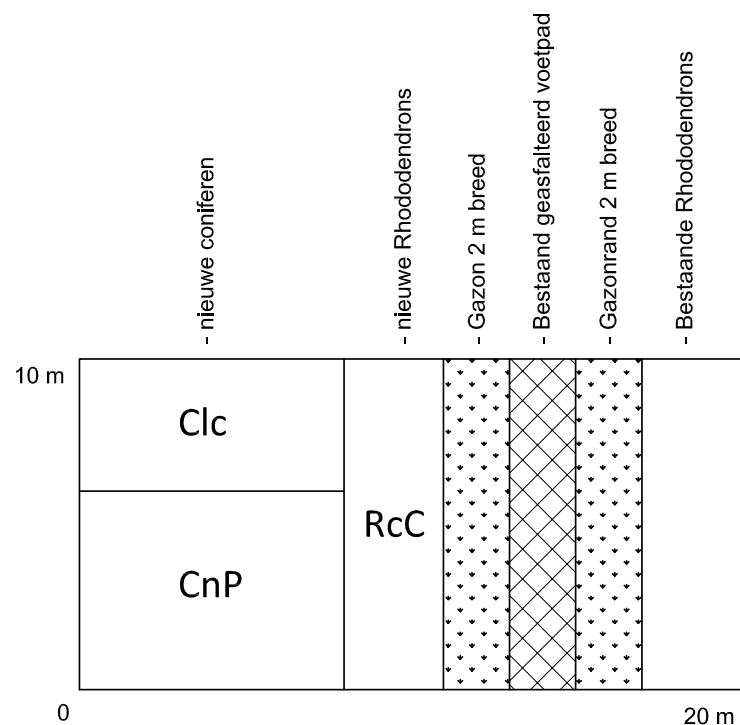
De soorten moeten een eenheid vormen met de huidige soorten en passen binnen de Engelse landschapsstijl.
De soorten moeten een representatief uiterlijk hebben.
De treurvorm van de Nootkacipres en de paarsblauwe

bloekleur van de rododendrons zorgen hiervoor.

De soorten moeten wintergroen zijn zodat de massa van het beplantingsvak, jaarrond, behouden blijft.

Beheer en tijd

De eerste drie jaar na aanplant moet in dit beplantingsvak geschoffeld worden. Hierdoor krijgen ongewenste soorten niet de kans de gewenste soorten te overwoekeren. Zodra de rododendrons één geheel vormen, daalt de omvang van de onkruidbestrijding in dit vak.

6. Civieltechnische elementen en water

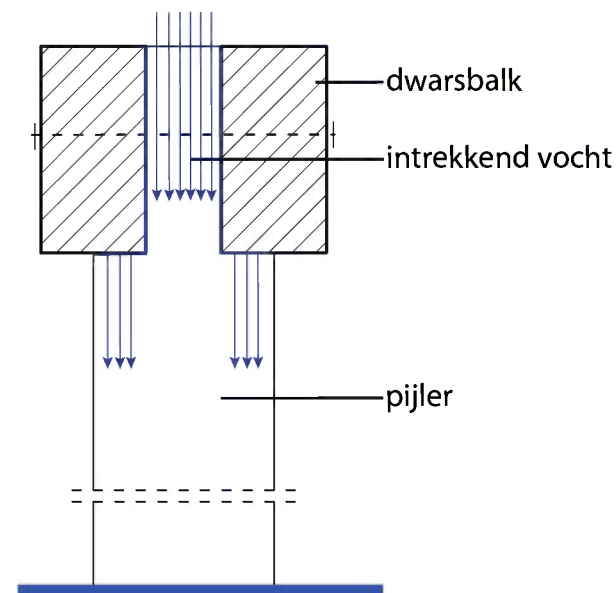

6.1 Brug

Huidige staat

Het Boeremapark te Haren heeft een brug aan de noordzijde van het park. Deze brug dateert uit de jaren tachtig en vormt een belangrijk element in de routing van het park. De brug is vervaardigd uit tropisch hardhout en oogt versleten.

Wordt de brug aandachtig bekeken, valt de houtrot bij de kopse kanten van de pijlers op. Dit is ontstaan door intrekking vocht (neerslag als water en sneeuw). Het vocht kan eenvoudig in het hout trekken doordat de constructie dit toelaat; de pijlers hebben inkepingen waar de dwarsbalken koud opliggen (figuur 6.1).

Figuur 6.1: Intrekkend vocht in de pijlers

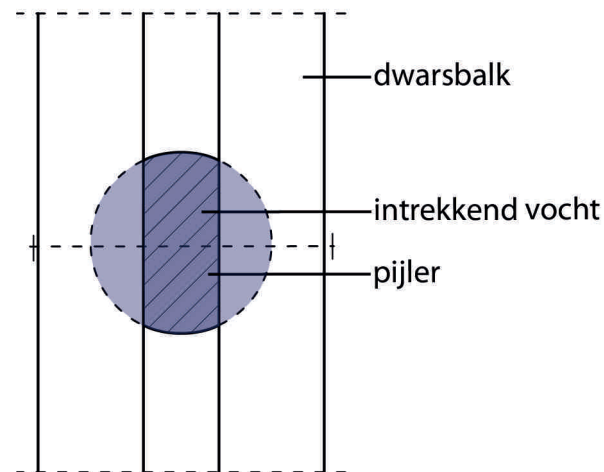
Toekomstverwachting

De houtrot vormt een serieuze bedreiging omdat de draagconstructie is aangetast. Wanneer de draagconstructie bezwijkt, bezwijkt de gehele brug.

Toekomstadvies

Er wordt geadviseerd de brug te vervangen. Door vervanging is men zeker van een brug waar men de komende jaren (m.u.v. onderhoud) geen omkijken naar heeft.

Het compleet vervangen van de brug is een grote kostenpost. De levensduur van de huidige brug kan verlengd worden door de koppen van de pijlers af te zagen en te vervangen door kunststof koppen.

Criteria voor toekomstige brug

Wanneer er besloten wordt de huidige brug te vervangen, is het belangrijk vast te stellen waar een nieuwe brug aan zou moeten voldoen. Dit om de kwaliteit van het huidige beeld in het landschapspark te kunnen waarborgen. Aan de hand van een referentiestudie kan worden geconcludeerd dat de brug aan onderstaande criteria zou moeten voldoen:

- Boog in dekverloop;
- Oneven aantal ondersteuningsbogen/peilers (één, drie of vijf);
- Transparante balustrade minimaal 1,20 m hoog, zo mogelijk wit van kleur.

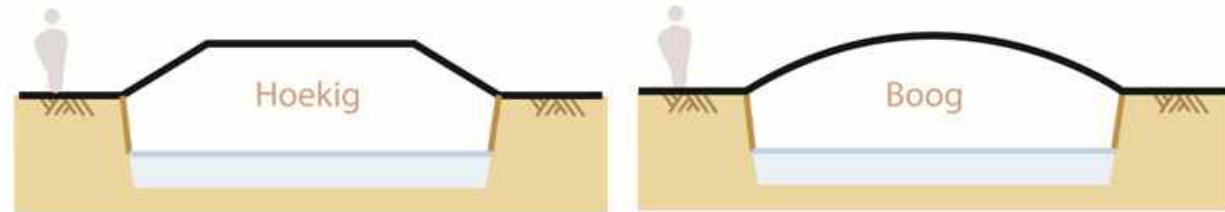
Figuur 6.2: Referentiebeeld houten brug

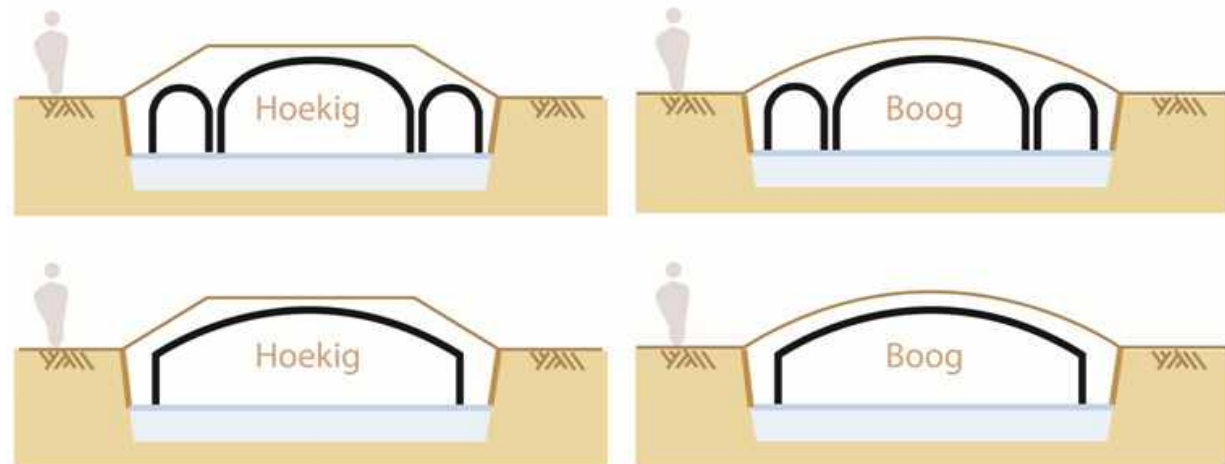
Figuur 6.3: Referentiebeeld houten brug met witte leuningen

Figuur 6.4: Vormgevingscriteria brug

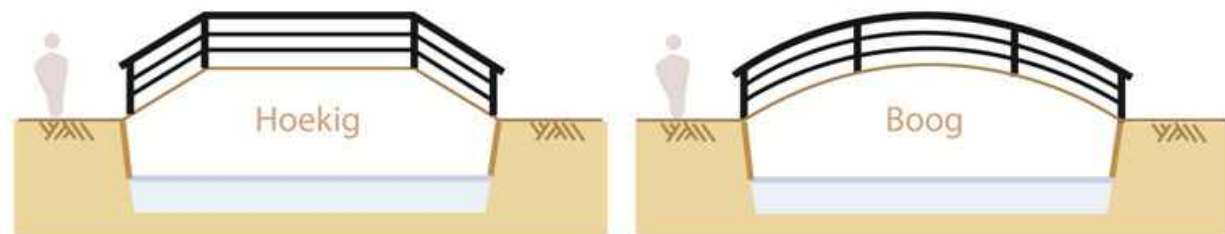
1. Boog in dekverloop

2. Oneven aantal ondersteuningsbogen

3. Transparant hekwerk

6.2 Beschoeiing

Huidige staat

De vijver in het Boeremapark heeft een hardhouten beschoeiing. Houten palen met planken en een weefsel moeten uitspoeling van grond tegen gaan. In de huidige situatie heeft de oeverconstructie met twee problemen te kampen: Ten eerst de beschoeiing is deels verrot. Voor de levensduur van de beschoeiing geldt hetzelfde als van de brug; grond- en watercontact zorgen voor een beperkte levensduur van de beschoeiing.

Ten tweede heeft op een aantal plekken uitspoeling plaatsgevonden waardoor achter de beschoeiing gaten van circa 80 cm zijn gevallen hetgeen een gevaarlijke situatie oplevert. Deze uitspoeling is vermoedelijk gekomen door baggerwerkzaamheden. Tijdens de baggerwerkzaamheden moest men het slib van de bodem ontgraven. Men heeft hierbij het onderwatertalud voor beschoeiing ook verwijderd waardoor de grond kon uitzakken (figuur 6.6).

Toekomstverwachting

Zonder ingrijpen neemt verpaupering van de beschoeiing toe; zowel houtrot als uitspoelingsgaten zullen toenemen. Over de exacte levensduur van de beschoeiing kunnen wij geen uitspraak doen.

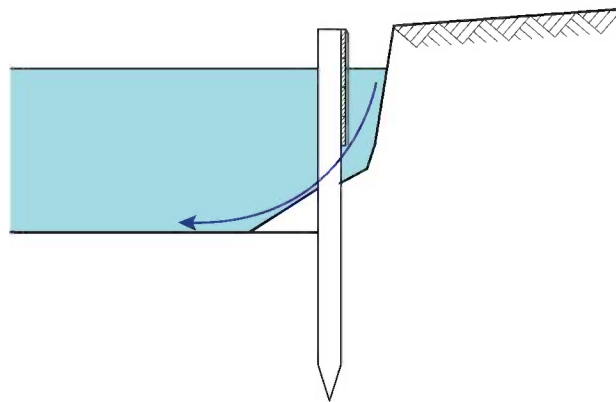
Toekomst advies

Evenals bij de brug, reikt bureau Modern Monuments een tweetal adviezen aan. Het eerste advies is het compleet vervangen van de huidige beschoeiing. Door vervanging is men zeker van een beschoeiing waar men de komende jaren (m.u.v. onderhoud) geen omkijken naar heeft.

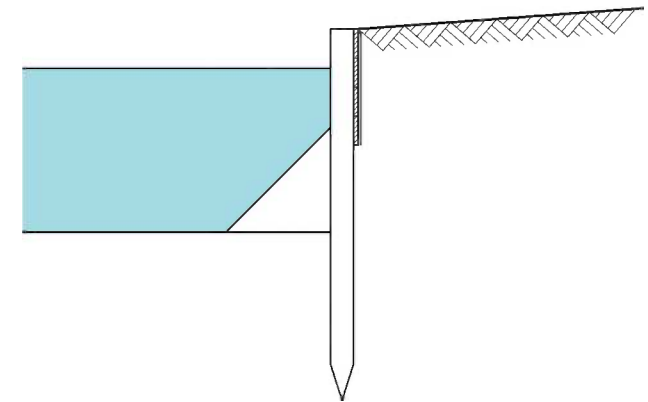
Het tweede advies is een tijdelijke oplossing en luidt het vervangen van de rotte beschoeiingsdelen en het plaatsen van een onderwatertalud waar nodig. Hierna kunnen de uitspoelingsgaten worden aangevuld met grond (figuur 6.7).

Figuur 6.5: Aanwezige beschoeiing in slechte staat

Figuur 6.6: Huidige staat beschoeiing

Figuur 6.7: Gewenste staat beschoeiing

6.3 Verharding

Huidige staat

De staat van de asfaltverharding in het Burgemeester Boeremapark is verouderd; het is aan de randen van de paden kapot gereden door voertuigen van onderhoudsdiensten is beschadigd door wortelopdruk (asfalt wordt door oppervlakkige boomwortels omhoog gedrukt). De paden functioneren echter nog prima.

Toekomstverwachting

Zonder ingrijpen zal de staat van de asfaltverharding verslechteren; in het kapot gereden asfalt zal onkruid groeien en water blijft staan waardoor het asfalt in de winter door vriezen verder openscheurt.

Toekomst advies

Modern Monuments adviseert u de huidige verharding te behouden. Deze zal nog enkele jaren goed kunnen functioneren. Mocht de verharding vernieuwd worden, kies dan voor een fundatie die belastingen, als onderhoudswagens, kan verdragen. Fundeer hierbij breder dan het asfalt zelf.

Figuur 6.8: De verharding is op veel plekken in het park beschadigd

6.4 Waterkwaliteit vijver

Advies ter verbetering van de waterkwaliteit

Na de inventarisatie heeft Modern Monuments geconstateerd dat er zich blauwalg vormt in de vijver door de aanwezigheid van grote groepen ganzen. De Canadese ganzen zijn een terugkerend probleem in het park en moeilijk uit het park te weren. Om blauwalg te kunnen voorkomen zijn er drie oplossingen mogelijk die kunnen worden toegepast.

- De eerste oplossing is een structurele maatregel om de fosfaatdeeltjes uit de bodem te baggeren (figuur 6.10). Dit is reeds gebeurd. Echter heeft dit consequenties voor de beschoeiing in de vijver. De stabiliteit van de beschoeiing komt hierdoor in het geding. Daarnaast dient het baggeren jaarlijkse te gebeuren;

- Ten tweede dient er circulatie in het water te worden aangebracht. Dit zorgt er voor dat fosfaatrijk water wordt vermengt met "schoon" water. Dit kan door een verbinding te maken met de spoorsloten langs het spoor. In de toekomst wordt er aan de oostkant van het Burgemeester Boeremapark een nieuw stedenbouwkundig plan ontwikkelt. Misschien kan in dit plan een systeem worden ontwikkelt waarbij het water in de vijver van het park wordt gecirculeerd;

- Door het reduceren van Canadese ganzen in het park zal er weinig tot geen fosfaat meer uitvloeien in de vijver. Dit zal heel lastig worden aangezien de ganzen de vijver en het gazon aantrekkelijk vinden.

Figuur 6.9: Ganzen vormen de oorzaak voor de toename van fosfaat in het water in de vijver

Figuur 6.10: Baggeren is één van de mogelijke oplossingen om blauwalg tegen te gaan.

Bronvermelding

Organisaties

- Trio-bedrijven
- Gemeente Haren
- Stichting Burgemeester Boeremapark
- Ecohydroloog: Hans van der Dool

Boeken

- Boot en Co boomkwekerijen; het groene hand boek 2009-2011; Bureau Veritas
- Reuver, P.J.H.M., IPC Groene Ruimte, Arnhem; Tussen beplantingsplan en eindbeeld, Het beheer van bosplantsoen; september 2001; Jel lema Druk bv; 6e druk
- Darthuizer Boomkwekerij bv; Darthuizer vadem ecum; 1987; Drukkerij West-Friesland bv; 3e druk
- Darthuizer boomkwekerij bv; De 500 beste planten voor het functioneel groen-2
- Darthuizer boomkwekerij bv; De 500 beste planten voor het functioneel groen-3
- Ton van de Oever boomkwekerij; Grote Groen gids
- Gemeente Haren; Leidraad voor de Inrichting van de Openbare Ruimte; september 2012; DHB bv
- CROW; Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2010
- Vahl, A.J. en Janssen, J.J.C; Loofhoutgewassen; 1999; Repro Van Hall Larenstein
- Afdeling Ecologie, Dictoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Blauwalg, 2002, RIZA, Maatregelen en aanbevelingen, pag. 5 en 6.
- Jelle R. Zoetendal (Grontmij)& Erik Mosterman (Grontmij), januari 2007, Waterplan Haren, Het watersysteem, pag. 8 tot 18

Websites

- Stichting Burgemeester Boeremapark ; geraad pleegd in september 2012; <http://www.boeremapark.nl/>
- Lorenz von Ehren; <http://lve-baumschule.de/>
- Esveld; www.esveld.nl
- Van den Berk Boomkwekerij; www.vdberk.nl
- Gemeente Haren; www.haren.nl
- Provincie Groningen; www.provinciegroningen.nl
- Waterschap Hunze en Aa's; www.hunzeenas.nl

Kaarten

- Gemeente Haren; Beheerkaart; groenbeheersys teem DG Dialog; 2002
- Gemeente Haren; Bomenkaart; 1955
- Gemeente Haren; Oud ontwerp Boeremapark

Tabellen

- Gemeente Haren; Beheertabel; groenbeheersys teem DG Dialog; 2002
- Gemeente Haren; Beheertabel bomen; groenbeheersysteem DG Dialog; 2002

Afbeeldingen

- Wijk Presikhaaf Arnhem
- Boeremapark Haren
- Wijk Paddepoel Groningen
- Volendam Marinapark; Bergschenhoek Civiele Techniek bv
- Wakehurst Place Sussex
- Park Pacific Northwest; Travis Manley
- Park Klein Jagtlust Oranjewoud
- Tuin Ecologisch Hovenier Hans Puik
- Spring Park
- Engels hekwerk; Ecoking.nl: eco degins and products
- Spaar en Hout Haarlem
- Park Rozebroeken Gent

- <http://www.gardencenter.ch/product/acer-tataricum-ssp-ginnala/>
- http://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Aucuba_Japonica_Crotonofolia.JPG
- <http://www.vechtweelde.nl/plantengids/plant/chamaecyparis/chamaecyparis-nootkatensis-pendula>
- <http://www.kozelzahradek.info/jak-vypada-stars-chamaecyparis-lawsoniana-columnaris/>
- <http://gardenofeaden.blogspot.nl/2008/11/plants-for-autumn-colour.html>
- <http://www.commanster.eu/commanster/Plants/Trees/Trees/Corylus.avellana.html>
- <http://www.vanpelt.nl/online-bestellen/COSCEAU-cotoneaster-suecicus-coral-beauty.html>
- <http://www.choateusa.com/ElaeagnusEbbingei.aspx>
- <http://www.ca.uky.edu/hla/dunwell/hydq.html>
- <http://oregonstate.edu/dept/ldplants/hyhi1.html>
- <http://www.finegardening.com/design/articles/showy-shrubs-for-fall.aspx>
- <http://www.charleshurstplants.co.uk/id10.html>
- <http://garden.virtualindustry.org/shrubs/Ionicera-tatarica-rosea>
- <http://lve-baumschule.de/myrica-gale>
- <http://www.pflanzen-shop.ch/potentilla-fruticosa-abbotswood-fingerstrauch-.html>
- <http://www.plantes-shopping.fr/articles/prunus-laurocerasus-zabeliana.html>
- http://plants.glenecho.com/11100002/Plant/7922/Grandiflorum_Rhododendron
- <http://www.eggert-baumschulen.de/products/de/Laubgehoeelze/deutsch-botanisch/R/Rosa-rugosa-Alba.html>
- <http://www.bluebellnursery.com/catalogue/trees/Salix/S/3138>

- <http://thegardenexplorer.blogspot.nl/>
- <http://www.groen.net/Article.aspx?id=1700>
- <http://www.eggert-baumschulen.de/products/de/Laubgehoelze/deutsch-botanisch/P/Symphoricarpos-chenaultii-Hancock.html>
- http://guusjessite.nl/tuin_info.html
- <http://www.jardinquebecois.com/pages/arbustes.html>

Bijlage I: Definitief ontwerp

Bijlage II: Beplantingslijst

Plantsoorten	Plantafstand	Bestelmaat	Leverantievorm
Vak 1			
Prunus laurocerasus 'Zabeliana'	1 x 1	40/50	Met kluit
Hypericum 'Hidcote'	0,3 x 0,3	20/30	Potmaat P11
Taxus baccata 'Dovastoniana'	1,50 x 1,50	40/50	Met kluit
Stephanandra incisa 'Crispa'	0,75 x 0,75	40/50	Wortelgoed
Symphoricarpos chenaultii 'Hancock'	0,75 x 0,75	40/60	Wortelgoed
Vak 1a			
Alnus glutinosa	n.v.t.	16-18	Met draadkluit
Alnus glutinosa 'Laciniata'	n.v.t.	16-18	Met draadkluit
Vak 2			
Viburnum plicatum 'Shasta'	1,50 x 1,50	100/120	Met kluit
Corylus avellana	1,25 x 1,25	40/60	Wortelgoed
Taxus baccata 'Dovastoniana'	2,00 x 1,50	100/120	Met kluit
Vak 3			
Taxus baccata 'Dovastoniana'	1,50 x 1,50	40/50	Met kluit
Viburnum 'Bodnatense Dawn'	1,00 x 1,00	60/80	Wortelgoed
Acer tataricum var. Ginnala	1,00 x 1,00	100/120	Wortelgoed
Rosa rugosa "Alba"	0,75 x 0,75	30/40	Wortelgoed
Sobaria sorbifolia	0,75 x 0,75	80/100	Wortelgoed
Lonicera tatarica 'Rosea'	1,50 x 1,50	60/80	Wortelgoed
Symphoricarpos x chenaultii 'Hancock'	0,75 x 0,75	40/60	Wortelgoed
Potentilla fruticosa 'Abbotswood'	0,5 x 0,5	30/40	Wortelgoed
Weigela (Samba & Rumba)	0,75 x 0,75	30/40	Wortelgoed
Vak 4			
Viburnum 'Bodnatense Dawn'	1 x 1,50	60/80	Wortelgoed
Hydrangea quercifolia	1,00 x 1,00	30/40	Potmaat C2
Euonymus japonicus	1,00 x 1,00	60/80	Wortelgoed
Elaeagnus ebbingei	1,50 x 1,50	40/50	Met kluit
Spiraea x cinerea 'Grefsheim'	0,80 x 0,70	40/50	Wortelgoed
Hydrangea macrophylla 'Mariesii Perfecta'	1,00 x 1,00	30/40	Potmaat C2
Itea virginica	0,80 x 0,70	30/40	Wortelgoed

Plantsoorten	Plantafstand	Bestelmaat	Leverantievorm
Vak 5			
Symphoricarpos x chenaultii 'Hancock'	0,75 x 0,75	40/60	Wortelgoed
Taxus baccata 'Dovastoniana'	1,00 x 1,50	40/50	Met kluit
Lonicera tartaria 'Rosea'	1,00 x 0,50	60/80	Wortelgoed
Lonicera purpusii 'Winter Beauty'	1,00 x 0,50	60/80	Wortelgoed
Itea virginica	0,80 x 0,70	30/40	Wortelgoed
Aucuba japonica	1,00 x 1,50	30/40	Met kluit
Vak 6			
Cornus sanguinea 'Winter Beauty'	1,00 x 1,00	30/40	Wortelgoed
Cornus sericea 'Flaviramea'	1,00 x 1,00	30/40	Wortelgoed
Myrica gale	1,00 x 0,75	40/50	Wortelgoed
Salix lanata	1,00 x 0,75	30/40	Wortelgoed
Aucuba japonica	1,50 x 1,00	30/40	Met kluit
Viburnum burkwoodii 'Anne Russel'	1,50 x 1,00	40/50	Wortelgoed
Itea virginica	0,80 x 0,70	30/40	Wortelgoed
Vak 7			
Spiraea x cinerea 'Grefsheim'	0,80 x 0,70	40/50	Wortelgoed
Vak 8			
Cotoneaster suecicus 'Coral Beauty'	0,75 x 0,75	30/40	Wortelgoed
Vak 9			
Rhododendron catawbiense "Grandiflorum" (met knoppen)	1,25 x 1,25	60/70	Met kluit op zandgrond gekweekt
Chamaecyparis lawsoniana 'Columnaris'	5,00 m van elkaar	150/175	Met draadkluit
Chamaecyparis nootkatensis 'Pendula'	5,00 m van elkaar	150/175	Met draadkluit

Bijlage III: Kostenoverzicht

Kostenoverzicht verwijderen bestaande beplanting

Om de plantvakken plantklaar te maken zijn er 3 technieken die kunnen worden toegepast. Om inzicht in de kosten te krijgen volgt hieronder een kostenoverzicht met korte toelichting over de uitkomst van de berekeningen per techniek. Daarnaast zijn in bijlage IV de berekeningen van de uitkomsten te vinden.

Principe diepspitten

Bij diepspitten gebruikt men een tractor met diepspit. Deze spit de stobben van de ongewenste soorten tot 40 cm diep onder de grond waardoor de plant afsterft.

Voordelen

Bij diepspitten sterven de planten door gebrek aan zonlicht. Diepspitten is een nauwkeurige wijze waarbij niets hoeft worden afgevoerd.

Nadelen

Het zaad van (ongewenste) soorten blijft in de bodem van de beplantingsvakken. In de toekomst kan dit kiemen.

Kosten

De kosten per m² bij deze wijze bedragen €3,50

Principe knippen

Bij knippen gebruikt men een vrachtwagen of HGM met knijper die de planten (inclusief wortel) uit de grond haalt. Na het knippen moet men de gaten met teelaarde aanvullen.

Voordelen

Door deze wijze te hanteren, raakt het wortelstelsel van de boom niet beschadigd.

Nadelen

Deze methode zorgt ervoor dat de planten verwijderd worden. Het zaad blijft na verwijdering van de planten in de bodem zitten en kan in de toekomst kiemen. Door te knippen bestaat de kans dat wortels afbreken en deze later alsnog uitlopen. Bijkomend nadeel is het verlies van grond uit de beplantingsvakken; deze wordt samen met de plant opgepakt maar dient aangevuld te worden.

Kosten

De kosten per m² bij deze wijze bedragen €3,77

Principe ontgraven beplantingsvakken

Het tegengaan van overwoekering kan op verschillende manieren gebeuren. Een optie om overwoekering door ongewenste soorten tegen te gaan, is het ontgraven van de overwoekerde plantvakken en deze vervolgens aanvullen met “schone” aarde.

Voordelen

Het grote voordeel van deze wijze is dat in de nieuwe grond geen zaad en afgebroken wortels van de ongewenste soorten bevat.

Nadelen

Bij beplantingsvakken met bomen kan men ter plaatse van de stabiliteitskluit niet graven. Door ontgraving bestaat de kans op het verkleinen van de stabiliteitskluit waardoor de boom instabiel wordt. Naast het beschadigen van de stabiliteitskluit kunnen de haarwortels door het graven ook beschadigd raken waardoor de opname van voedingsstoffen en vocht gereduceerd wordt. Ter plekke van de stabiliteitskluit kunnen ook ongewenste soorten groeien welke na het ontgraven handmatig moeten worden gerooid. Het ontgraven van beplantingsvakken is eenmalig maar wel duur. Het aanvullen van de beplantingsvakken met teelaarde maakt deze manier prijzig; teelaarde kost €22,- per m³. Bij het toepassen van deze methode dient rekening gehouden te worden met bijkomende kosten door schade (de kans is groot dat gras en verharding kapotgereden wordt).

Kosten

De kosten per m² bij deze wijze bedragen €23,20.

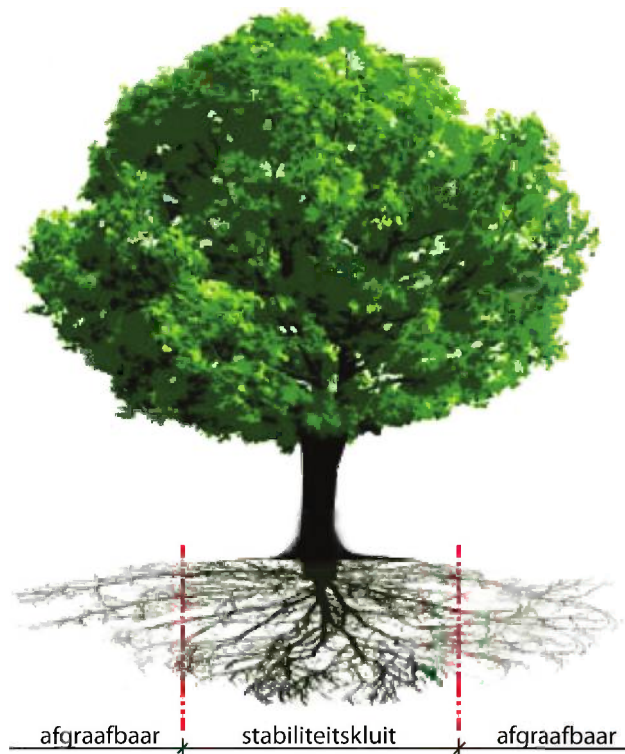
Conclusie

Uit de begrotingen blijkt dat diepspitten de goedkoopste en nauwkeurigste wijze is om van de ongewenste soorten af te komen. Het ontgraven kent teveel nadelen en is prijzig door o.a. de aan te voeren teelaarde. Knippen is gunstig om op kort tijdsbestek van beplanting af te komen. Echter, is er kans op scheuring van wortels en grond wordt met de plant verwijderd en is 41 cent duurder dan het diepspitten.

Bij alle drie opties is het van belang dat rekening wordt gehouden met de stabiliteitskluit. Vooral bij het ontgraven moet hier goed rekening mee worden gehouden. Om aan te geven hoe groot de stabiliteitskluit van een boom kan zijn is in figuur 7.1 een tabel weergegeven waarbij aan de hand van de stamdiameter de diameter van de stabiliteitskluit kan worden bepaald.

Stam-diameter (cm)	Diameter stabiliteitskluit (m)
20	2,5
40	3,0
60	3,5
80	4,5
100	5,0

Figuur 7.1: Diameter van de stabiliteitskluit afleesbaar door het aflezen van de stamdiameter

Figuur 7.2: Impressie stabiliteitskluit bij een boom

Kostenoverzicht aanleg nieuwe beplanting

Na het plantklaar maken van de plantvakken kan de nieuwe beplanting worden aangeplant. Om ook hier inzicht in de kosten te krijgen, is hiervoor een kostenoverzicht gemaakt. In bijlage 4 is de uitgebreide berekening te vinden. Er is een berekening gedaan naar de kosten voor de aanleg van nieuwe beplanting in vak 5. Dit vak is een gemiddeld vak en representatief voor alle beplantingsvakken in het park. Het vak kan goed worden gebruikt om een prijs per m2 te berekenen voor de aanleg van nieuwe beplanting. Om de beplanting beter aan te laten slaan is het van belang dat het onderhoud in het eerste jaar door professionals wordt uitgevoerd.

Werkzaamheden

In de kostenberekening zijn de volgende werkzaamheden opgenomen:

- Voorbereidende werkzaamheden (Inkoop beplanting)
- Beplantingswerkzaamheden (Lossen en planten)
- Herstel gazon
- Opruimwerkzaamheden (Nazorg en opruimen materialen)
- Onderhoud 1 jaar (Professioneel onderhoud)

Kosten

De kosten per m2 voor de aanleg van de nieuwe beplanting bedragen €13,52.

Bijlage IV: Berekeningen

